

KONTROLLUTVALET I VESTNES KOMMUNE

Vestnes, 13. februar 2018

Til medlemmene i kontrollutvalet

MØTEINNKALLING

MØTE NR.: 1/18
TID: 20.2.2018 kl. 13:00
STED: Formannskapsalen, Vestnes kommunehus

SAKSLISTE:

UTV. SAKSNR.	TITTEL
PS 01/18	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTE 22. NOVEMBER 2017
PS 02/18	REFERAT OG ORIENTERINGAR
PS 03/18	VESTNES KOMMUNE. RAPPORT FRÅ BEHANDLING AV VARSLINGSSAK
PS 04/18	INTERIMRAPPORT REKNESKAPSREVISJON – REVISJONSÅRET 2017
PS 05/18	KONTROLLUTVALET. ÅRSMELDING FOR 2018
PS 06/18	MØTEPLAN FOR 2018
PS 07/18	OPPFØLGINGSLISTE
PS 08/18	EVENTUELT

Dersom det er saker kontrollutvalet ønskjer å kommentere, stille spørsmål ved eller ta opp i dette møtet eller i seinare møte, kan dette gjerast under **Eventuelt**.

Eventuelle forfall vert melde på tlf. 71 11 15 79, evt. mob 91 37 11 12.

E-post: jane.anita.aspen@molde.kommune.no

Innkallinga går som melding til varamedlem som vert innkalla etter behov.

Stig Holmstrøm (s)
leiar

Jane Anita Aspen
daglig leder

Kopi:
Ordførar
Administrasjonssjef
Møre og Romsdal Revisjon IKS

VESTNES KOMMUNE
Kontrollutvalet

Saksmappe: 2018-1535/01
Arkiv: 033 &17
Saksbehandlar: Jane Anita Aspen
Dato: 12.2.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utval	Møtedato
PS 01/18	Kontrollutvalet	20.2.2018

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTE 22. NOVEMBER 2017

Sekretariatet si tilråding

Protokollen frå møte 22. november 2017 vert godkjend.

Til å signere protokollen vert valt:

1.
2.

Bakgrunn for saka

Vedlagt følgjer protokollen frå førre møte. Protokollen er tidlegare utsendt. Det er ikkje kome merknader til protokollen.

Protokollen frå førre møte vert formelt godkjent i dette møte samtidig som det vert valt to medlemmer til å signere protokollen.

Jane Anita Aspen
daglig leder

KONTROLLUTVALET I VESTNES KOMMUNE

MØTEPROTOKOLL

Møte nr: 5/17
Møtedato: 22.11.2017
Tid: Kl. 13.00 – kl. 16.35
Møtestad: Formannskapssalen, Vestnes kommunchus
Sak nr: 29/17 – 37/17
Møteleiar: Stig Holmstrøm, leiar (Ap)
Møtande medlemmer: Birgit Torkildson Grotle (Ap)
Dagfinn Wiik (Pp)
Frank Ove Belsvik (Frp)
Forfall: Gro Ødegård, nestleiar (H)
Ikkje møtt: Ingen
Møtande vara: Ingen
Frå sekretariatet: Jane Anita Aspen, daglig leder
Frå revisjonen: Anne Oterhals, oppdragsansvarleg rekneskapsrevisor
Av øvrige møtte: Geir Inge Lien, Ordførar
Magne Værholm, økonomisjef (under sak 31/17)
Rune Håseth, kommunalsjef (under OS 26/17 og sak 35/17)
Frank Skorgenes, systemansvarleg for internkontrollsystemet (under sak 35/17)
Hilde Rekdal, personalkonsulent (under sak 35/17)

Leiaren ønska velkommen og leia møtet.

Det framkom ingen merknader til innkalling. Det vart fremja forslag om at sak 35/17 vart handsama før sak 31/17, og at det vart framlagt to ekstra referatsaker.

Innkalling og sakliste med desse endringane vart godkjent.

TIL HANDSAMING:

UTV. SAKSNR.	TITTEL
PS 29/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTE 2. OKTOBER 2017
PS 30/17	REFERAT OG ORIENTERINGAR
PS 31/17	VESTNES KOMMUNE. DRIFTSRAPPORT 3. KVARTAL 2017
PS 32/17	KOMMUNIKASJONS-/REVISJONSPLAN 2017
PS 33/17	OPPDRAGSAVTALE MED MØRE OG ROMSDAL REVISJON IKS
PS 34/17	TILTAKSPLAN 2018 – KONTROLLUTVALET I VESTNES KOMMUNE
PS 35/17	OPPFØLGINGSLISTE
PS 36/17	NKRF SIN KONTROLLUTVALSKONFERANSE I 2018. DELTAKING
PS 37/17	EVENTUELT

PS 29/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTE 2. OKTOBER 2017
-----------------	--

Kontrollutvalet sitt vedtak

Protokollen frå møte 2. oktober 2017 vert godkjend.

Til å signere protokollen vert valt:

1. Stig Holmstrøm
2. Birgit Torkildson Grotle

Kontrollutvalet si handsaming

Stig Holmstrøm og Birgit Torkildson Grotle vert peika ut til å underskrive protokollen.

Kontrollutvalet fatta samrøystes vedtak i samsvar med felles forslag frå utvalet sine medlemmer. (4 voterande)

Sekretariatet si tilråding

Protokollen frå møte 2. oktober 2017 vert godkjend.

Til å signere protokollen vert valt:

1.
2.

PS 30/17	REFERAT OG ORIENTERINGAR
-----------------	---------------------------------

Kontrollutvalet sitt vedtak

Referat- og orienteringssakene vert teke til orientering.

Kontrollutvalet si handsaming

Referatsaker:

RS 28/17	Forvaltningsrevisjonsrapport -Vestnes kommune-helsestasjons- og skolehelsetenester – Særutskrift, Vestnes kommunestyre 19.10.2017 sak 90/2017.
RS 29/17	Kontrollutvalet – budsjett for kontroll og tilsyn 2018 – Særutskrift, Vestnes kommunestyre 19.10.2017 sak 80/2017.
RS 30/17	Innkalling til møte i representantskapet i Møre og Romsdal Revisjon IKS 2.11.2017.
RS 31/17	Innkalling til eigarskapsmøte i Møre og Romsdal Revisjon IKS 2.11.2017.
RS 32/17	Vurdering av oppdragsansvarleg revisor sin uavhengigheit i forhold til Vestnes kommune.
RS 33/17	ÅRIM: Tilleggsdokument til møte i representantskapet 27.10.2017 – Budsjett og økonomiplan 2018-2021.
RS 34/17	Melding om vedtatt budsjett 2018 for ÅRIM, datert 27.10.2017.

- RS 35/17 **Protokoll frå representantskapsmøte i Møre og Romsdal Revisjon IKS 2.11.2017**
Protokollen vart delt ut i møte
- RS 36/17 **Protokoll frå eigarskapsmøte i Møre og Romsdal Revisjon IKS 2.11.2017**
Protokollen vart delt ut i møte

Orienteringssaker:

- OS 26/17 **Elevskade ved skule**
Det vart framsett forslag om å lukke møtet under orienteringa, jf. koml. § 31 pkt. 4, jf. fvl. §13, 1. ledd nr. 1. av omsyn til personvernet.
- Kontrollutvalet fatta samrøystes vedtak om å lukke møtet i samsvar med felles forslag frå utvalet sine medlemmer (4 voterande)
- Forutan utvalet sine medlemmer var sekretær, revisor og ordførar tilstades under orienteringa.
- Kommunalsjef Rune Håseth orienterte og svarte på spørsmål frå utvalet.
Når orienteringa var avslutta vart møtet opna att.
- OS 27/17 **Revidert rettleiar om ytringsfrihet og varsling, KS 14.9.2017.**
Sekretær orientert kort, og utvalet diskuterte nokre problemstillingar særlig knytt til varsling.
Utvaksleiar viste til at Vestnes kommune har ein Varslingsplakat, men denne er frå 2009. Den burde kanskje vore revidert mot ny rettleiar?
Frå Dagfinn Wiik vart det stilt spørsmål om korleis innbyggjarar kan gå fram for å kome med uromelding for nokon sin helsetilstand.
Leiar stilte spørsmål til ordførar om varslingsrutinar har vore ein del av folkevaltopplæringa. Ordførar svarer at det ikkje har vore sentralt i folkevaltopplæringa, men at det ha vore fokusert på informasjon og opplæring til dei tilsette. Når det gjeld informasjon til innbyggjarar om kvar dei kan vende seg for ulike spørsmål, så opplyser ordførar at det vert arbeidd med forbetring av heimesida gjennom ROR-IKT.
- OS 28/17 **Internkontroll i Vestnes kommune**
Utvalet hadde bedt om ein statusrapport knytt til denne saka frå oppfølgingslista.
Under orienteringa var kommunalsjef Rune Håseth, systemansvarleg for internkontrollsystemet Frank Skorgen og personalkonsulent Hilde Rekdal tilstades frå administrasjonen.
Rune Håseth orienterte, supplert av Skorgen. Det vart svart på spørsmål undervegs i orienteringa.
Firmaet som eig programmet Risk Manager har no gått inn i Evry og kommunen har fått ny kontaktperson. Kommunen opplever at det no tek litt lengre tid å ordne saker. Dei har også hatt ein del tekniske utfordringar den siste tida.
- Håseth opplyser at bruk av avviksmodellen er godt i gang i organisasjonen, og blir mykje brukt. Stort sett så er behandlingstida under to veker på avvik. Det er ingen restansar i avviksmodulen frå før 2017, men nokre frå 2017.
- Risikovurderingsmodulen er no også i aktiv i bruk. Men brukarane er avhengig av mykje support frå Skorgen. Årsaka til dette, er at det tek tid å lære seg fagtenkinga innan risikovurdering. Alle avdelingar har fått opplæring i bruk av risikovurderingsmodulen.
Internkontrollsystemet er framleis mest brukt innan pleie og omsorg.
- Håseth opplyser at prosjektet med at alle skal ha sam e-postadresse @vestnes.kommune.no, er ca. 2 år forsinka frå ROR-IKT si side.

Det har vore diskutert å gå over til ei sky-loysing for internkontrollsystemet. Då vil alle medarbeidarane kunne nå systemet over alt i frå, også heimanfrå.

Håseth seier at det har vore prioritert å ta i bruk avviksmeldingar og risikovurderingar, framfor å legge rutinar inn i systemet. Frå nyttår skal kommune gå over til nytt saks- og arkivsystem samt at det skal prioriterast arbeid med ny heimeside. Andre endringar er overgang til elektroniske sjukemeldingar frå 15.1. Dette arbeidet vil føre til at det vil vere mindre kapasitet til å få på plass alle rutinar og dokument i internkontrollsystemet den næraste tida.

Utvalsleiar Stig Holmstrøm takka for orienteringa. Utvalet ønskjer ein ny statusrapport før sommaren.

Kontrollutvalet fatta samrøystes vedtak i samsvar med sekretariatet si tilråding. (4 voterande).

PS 31/17	VESTNES KOMMUNE. DRIFTSRAPPORT 3. KVARTAL 2017
----------	--

Kontrollutvalet sitt vedtak

Kontrollutvalet tek driftsrapport 3. kvartal 2017 til orientering.

Kontrollutvalet si handsaming

Økonomisjef Magne Værholm orienterte utvalet om hovudtala i rapporten og svarte på spørsmål frå utvalet undervegs i orienteringa.

Årsaka til at driftsrapporten ikkje inneheldt oversikt over sjukfråvær, oppfølging av politiske vedtak eller informasjon om tilsyn var at det vart for knapp tid til å få med dette til formannskap/kommunestyre. Det vart då vurdert at det var viktigast å få lagt fram den økonomiske driftsrapporten no.

Kontrollutvalet fatta samrøystes vedtak i samsvar med sekretariatet si tilråding. (4 voterande).

PS 32/17	KOMMUNIKASJONS-/REVISJONSPLAN 2017
----------	------------------------------------

Kontrollutvalet sitt vedtak

Kontrollutvalet tar revisjonen sin presentasjon av kommunikasjons-/revisjonsplan for revisjonsåret 2017 til orientering.

Kontrollutvalet si handsaming

Innleiingsvis deler oppdragsansvarleg revisor Anne Oterhals ut Møre og Romsdal Revisjon IKS sin kommunikasjons- og revisjonsplan for Vestnes kommune. Dokumentet er ikkje offentleg jf. Offl. § 13 jf. Fvl. §13, 1.ledd nr.2. Årsaka er at dokumenta inneheld informasjon knytt til drifts- eller forretningsforhold hos Møre og Romsdal Revisjon IKS, som det vil vere av konkurransemessig betyding å hemmeleghalde.

Utvalet vart av sekretær gjort merksam på at kommunelova § 31 regulerer møteoffenlegheit. Dersom det som kjem fram i møte ville vore unntatt offentlegheit dersom det stod i eit dokument, så kan eit folkevalt organ vedta å lukke møtet jf. koml. § 31 pkt. 5, fvl.§13, 1. ledd nr. 2.

Utvalet var usikker på om det var korrekt å lukke møtet, då utvalet synes det er vanskeleg å sjå at det som kunne framkome i eit slikt dokument ville vere av konkurransemessig betydning.

Det vart framsett forslag om å lukke møtet under gjennomgang av oppdragsavtalen, jf. koml. § 31 pkt. 5, jf. fvl. §13, 1. ledd nr. 2.

Kontrollutvalet fatta samrøystes vedtak om å lukke møtet i samsvar med felles forslag frå utvalet sine medlemmer (4 voterande)

Oppdragsansvarleg rekneskapsrevisor, Anne Oterhals, presenterte revisjonsplanen for utvalsmedlemmene.

Oterhals svarte på spørsmål frå utvalsmedlemmene undervegs i presentasjonen.

Når presentasjonen var avslutta, vart møtet opna att.

Kontrollutvalet fatta samrøystes vedtak i samsvar med sekretariatet si tilråding. (4 voterande).

PS 33/17	OPPDRAGSAVTALE MED MØRE OG ROMSDAL REVISJON IKS
-----------------	--

Kontrollutvalet sitt vedtak

1. Kontrollutvalet godkjenner vedlagte oppdragsavtale med korrigeringar som framkom i møte.
2. Sekretariatet får fullmakt til å innhente uttale frå administrasjonssjefen når det gjeld oppdragsavtalen sitt innhald. På grunnlag av denne uttalen, får sekretariatet i samråd med kontrollutvalet sin leiar, fullmakt til å gjere presiseringar og/eller mindre justeringar i avtalen som ikkje er av prinsipiell verknad. Det skal gjevast melding til kontrollutvalet om kva endringar som eventuelt er gjort.
3. Kontrollutvalet sin leiar signerer avtalen.

Kontrollutvalet si handsaming

Sekretær delte innleiingsvis ut vedlegga til saka; Oppdragsavtale mellom Kontrollutvalet og Møre og Romsdal Revisjon IKS og revisjonen sitt Engasjementsbrev. Dokumenta er ikkje offentlege jf. Offl. § 13 jf. Fvl. §13, 1. ledd nr.2. Årsaka er at dokumenta inneheld informasjon knytt til drifts- eller forretningsforhold hos Møre og Romsdal Revisjon IKS som det vil vere av konkurransemessig betydning å hemmeleghalde.

Kommunelova § 31 regulerer møteoffenlegheit. Dersom det som kjem fram i møte ville vore unntatt offentlegheit dersom det stod i eit dokument, så kan eit folkevalt organ vedta å lukke møtet jf. koml. § 31 pkt. 5, fvl. §13, 1. ledd nr. 2.

Det vart framsett forslag om å lukke møtet under gjennomgang av oppdragsavtalen, jf. koml. § 31 pkt. 5, jf. fvl. §13, 1. ledd nr. 2.

Kontrollutvalet fatta samrøystes vedtak om å lukke møtet i samsvar med felles forslag frå utvalet sine medlemmer (4 voterande)

Utvalet gjekk gjennom punkt for punkt i oppdragsavtalen. Sekretær orienterte og svarte på spørsmål frå utvalsmedlemmene.

Det framkom følgjande forslag til endring i oppdragsavtalen pkt. 4:
«Ny avtale for perioden 1. januar 2020 til 31. desember 2023.....»

Det vart framsett felles forslag om å endre pkt. 1 i sekretariatet si tilråding til vedtak:

1. *Kontrollutvalet godkjenner vedlagte oppdragsavtale med korrigeringar som framkom i møte.*

Fordi avtalen skal følgje valperioden, så må 31. desember 2024, korrigerast til 31. desember 2023. Det vart også gjort merksam på nokre skrivefeil/setningar som stod to gonger og som må korrigerast.

Når gjennomgangen var avslutta, vart møtet opna att.

Kontrollutvalet fatta samrøystes vedtak i samsvar med felles forslag frå utvalet sine medlemmer (4 voterande)

Sekretariatet si tilråding

1. Kontrollutvalet godkjenner vedlagte oppdragsavtale
2. Sekretariatet får fullmakt til å innhente uttale frå administrasjonssjefen når det gjeld oppdragsavtalen sitt innhald. På grunnlag av denne uttalen, får sekretariatet i samråd med kontrollutvalet sin leiar, fullmakt til å gjere presiseringar og/eller mindre justeringar i avtalen som ikkje er av prinsipiell verknad. Det skal gjevast melding til kontrollutvalet om kva endringar som eventuelt er gjort.
3. Kontrollutvalet sin leiar signerer avtalen.

PS 34/17	TILTAKSPLAN 2018 – KONTROLLUTVALET I VESTNES KOMMUNE
----------	--

Kontrollutvalet sitt vedtak

Kontrollutvalet godkjenner Tiltaksplan for 2018, med dei endringar som kjem fram i møte. Tiltaksplanen vil fortløpande bli oppdatert av kontrollutvalet.

Kontrollutvalet si handsaming

Utvalet hadde i møte ingen forslag til endringar i tiltaksplan 2018.

Kontrollutvalet fatta samrøystes vedtak i samsvar med sekretariatet si tilråding. (4 voterande)

PS 35/17	OPPFØLGINGSLISTE
----------	------------------

Kontrollutvalet sitt vedtak

I oppfølgingslista vert det gjort følgjande endringar:

Internkontroll i Vestnes kommune

Kontrollutvalet ønskjer orientering om administrasjonssjefen sin internkontroll (herunder organisering, delegasjon, fullmakter, tilvisningsmynde etc.) i kommunen. I tilsynsrapporten frå Helsetilsynet v/ Fylkesmannen i Møre og Romsdal som vart lagt fram i møtet 13.03.2013 kom det fram at leiinga i kommunen i liten grad har arbeidd med internkontrollen for dei

tenesteområda som omfattast av tilsynet. Det vart òg peika på, og vist til tidlegare tilsyn, at kommunen ikkje hadde tilfredstillande system for behandling av avvik. Kontrollutvalet ønskjer orientering om Vestnes kommune har starta arbeidet med å etablere eit heilskapleg system for internkontroll og avviksrapportering.

22.11.17:Rune Håseth orienterte i dagens møte jf. OS 28/17. Utvalet ønskjer ei ny orientering for sommaren 2018.

Kontrollutvalet si handsaming

Leiar gjekk i gjennom dei sakene som står i oppfølgingslista.

I dette møtet var det orientert frå administrasjonen knytt til følgjande sak på oppfølgingslista.

- **Internkontroll i Vestnes kommune**

Det vart ikkje fremja forslag om å føre opp nye saker på oppfølgingslista.

Kontrollutvalet fatta samrøystes vedtak i samsvar med felles forslag frå utvalet sine medlemmer. (4 voterande)

Sekretariatet si tilråding

I oppfølgingslista vert det gjort følgjande endringar:

PS 36/17	NKRF SIN KONTROLLUTVALSKONFERANSE I 2018. DELTAKING
-----------------	--

Kontrollutvalet sitt vedtak

Stig Holmstrøm og Frank Ove Belsvik deltar på NKRF sin kontrollutvalskonferanse på Gardermoen 7. og 8. februar 2018.

Dersom nokon må melde forfall, så får Dagfinn Wiik tilbod om å delta.

Kontrollutvalet si handsaming

Det vart framsette følgjande forslag til vedtak:

Stig Holmstrøm og Frank Ove Belsvik deltar på NKRF sin kontrollutvalskonferanse på Gardermoen 7. og 8. februar 2018.

Dersom nokon må melde forfall, så får Dagfinn Wiik tilbod om å delta.

Kontrollutvalet fatta samrøystes vedtak i samsvar med felles forslag frå utvalet sine medlemmer. (4 voterande)

Sekretariatet si tilråding

..... deltar på NKRF sin kontrollutvalskonferanse på Gardermoen 7. og 8. februar 2018.

PS 37/17	EVENTUELT
-----------------	------------------

Fastsetjing av dato for kontrollutvalet sitt første møte i 2018

Kontrollutvalet sine medlemmer støtta sekretariatet sitt forslag til dato for første møte i 2018, **tysdag 20. februar.**

Møteinnkalling til alle varamedlemmer

Vanleg praksis er at sekretariatet sender møteinnkalling til orientering til 1. varameldem samstundes med at utvalsmedlemmene får innkallinga

Konklusjon

Utvalet ønskjer at møteinnkallinga vert sendt til orientering til alle varamedlemmene, slik at desse held seg orientert om arbeidet i kontrollutvalet, og kan vere budd dersom dei vert kalla inn på kort varsel.

Stig Holmstrøm
leiar

Birgit Torkildson Grotle
medlem

Dagfinn Wiik
medlem

Frank Ove Belsvik
medlem

Jane Anita Aspen
sekretær

VESTNES KOMMUNE
Kontrollutvalet

Saksmappe: 2018-1535/01
Arkiv: 033 &17
Saksbehandlar: Jane Anita Aspen
Dato: 12.2.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utval	Møtedato
PS 02/18	Kontrollutvalet	20.2.2018

REFERAT OG ORIENTERINGAR

Sekretariatet si tilråding

Referat- og orienteringssakene vert teke til orientering.

Bakgrunn for saka

Referatsaker:

- RS 01/18 **Eierskapskontroll – ÅRIM** – Rapport datert 28.11.2017 Komrev3 IKA - Forord og samandrag frå rapporten ligg som referatsak (vedlagt).
Medlemmen har fått heile rapporten som eige vedlegg.
- RS 02/18 **ÅRIM – Informasjonsmøte 11.12.2017** – Presentasjonar (vedlagt)
- RS 03/18 **Ambisiøst avfallsregelverk møt 2030 og 2035** – e-post frå ÅRIM datert 19.12.17 (vedlagt)
- RS 04/18 **Protokoll frå møte i styret for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal**
13.12.2017 (vedlagt)
- RS 05/18 **e-INFO 18/1 – Redegjørelse for likestilling mv. i årsberetningen**, informasjon frå Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) datert 8.1.2018 (vedlagt).
- RS 06/18 **Årshjul Vestnes kommune 2018**, pr. januar 2018 (vedlagt)

Orienteringssaker:

- OS 01/18 **Status for oppdragsavtalen med Møre og Romsdal Revisjon IKS**,
Sekretær orienterer om status etter høyringsrunden til rådmennene.

Jane Anita Aspen
daglig leder

Aspen, Jane Anita

Fra: Øystein Peder Solevåg <ops@arim.no>
Sendt: 29. november 2017 06:40
Til: oddvar.myklebust@sandoy.kommune.no; Lien, Geir Inge;
frank.sve@mr fylke.no; vebjorn.krogsaeter@haram.kommune.no;
eva.hove@stordal.kommune.no; knut.helge.harstad@orskog.kommune.no;
roald@solheim-mobelverksted.no; arne.sandnes@norddal.kommune.no;
anne.kristin.bryne@alesund.kommune.no;
jarle.h.steffenssen@alesund.kommune.no;
Tore.Johan.Ovstebo@alesund.kommune.no;
anita.hjelvik.saetremyr@alesund.kommune.no;
borge.wiig@alesund.kommune.no;
odd.jostein.drotninghaug@sykkylven.kommune.no; jim-
arve.rossevoll@sula.kommune.no; dag.olav.tennfjord@skodje.kommune.No
ak.ask.bakke@hotmail.com; rbergun@online.no;
jantry@stranda.kommune.no; randi.walderhaug.frisvoll@mr fylke.no;
kjersti.ruset.hjelle@stordal.kommune.no;
geir.peter.aure@orskog.kommune.no; hava@giske.kommune.no;
polperber@norddal.kommune.no; stein.kvalo@alesund.kommune.no;
anne.berte.hareide@alesund.kommune.no;
andrea.hunger@alesund.kommune.no;
Hakon.Lykkebo.Strand@alesund.kommune.no;
roar.salen@alesund.kommune.no; bil@fishtech.as;
svein.vaernes@sula.kommune.no; geir.leite@skodje.kommune.no; Aspen,
Jane Anita; post@mr revisjon.no; Reidar Andresen (reidar@Judicia.no)
Kopi: Eierskapskontroll - ÅRIM: Rapport
Emne: Eierskapskontroll - ÅRIM IKS - Endelig versjon.pdf
Vedlegg:

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal	
Kommunent: 1535	
Dato: 29 NOV 2017	
Saks og Arkivnr: 1535	Løpnr: 333/17
Arkivkode: 026	Gradering:

Denne lenge varsla rapporten er no oversendt frå Kommunerevisjonen til Kontrollutvalssekretariatet.

Dette er ein rapport som vil bli behandla på neste møte i Kontrollutvalet i Ålesund.

Dette er ein svært omfattande rapport, men det er eit samandrag som startar på side 11.

Formålet med eigarskapskontrollen er definert slik:

Eierskapskontrollen har følgende to hovedproblemstillinger:

1. Fører kommunen kontroll med sine eierinteresser?
 - o Har kommunen etablert rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser?
 - o Er rutinene gode nok, og blir de fulgt?
2. Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?

Rapporten gir ein uførleg oversikt over og vurdering av aktiviteter og rutiner i ÅRIM, og ei vurdering av om og korleis ÅRIM etterlever eigarane sine styringssignal.

Rapporten vil bli følgt opp med ein forvaltningsrevisjon på sjølvkostområdet. Denne rapporten er venta ferdig over nyttår.

ÅRIM legg opp til å presentere begge rapportane på neste møte i representantskapet.

Øystein Solevåg
Dagleg leiðar

ÅRIM - Ålesundregionen Interkommunale Miljøsekskap IKS
Langelandsvegen 1 - 6010 ÅLESUND
Tlf dir: 70 31 41 01 - Mobil: 40 23 47 05

Rapport

**Ålesundregionen interkommunale
miljøselskap IKS**

28. november 2017

Forord

Ålesund kontrollutvalg vedtok en prosjektplan 12. april 2016, om å gjennomføre en selskapskontroll av Ålesundregionen interkommunale miljøselskap IKS. En selskapskontroll er innholdsmessig delt i to komponenter – eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon.

Prosjektplanen var drøftet med daglig leder og økonomisjef, i møte 7. april 2016. Det ble sendt et oppstartsbrev til selskapet 29. august 2016, og daglig leder leverte 14. september 2016 en undertegnet egenerklæring fra styret og et utfylt kontrollskjema.

Det ble gjennomført et møte med Ålesund kommunes medlemmer i representantskapet til Ålesundregionen interkommunale miljøselskap IKS 7. november 2016.

Videre ble det gjennomført et møte med daglig leder 7. desember 2016, der en drøftet innholdet i eierskapskontrollen.

Dette prosjektet har blitt mer omfattende enn kommunerevisjonen opprinnelig så for seg. Når det gjelder eierskapskontrollen var det i utgangspunktet tenkt at den skulle følge et standardopplegg utviklet av Norges Kommunerevisorforbund, samt en nærmere gjennomgang av styringsorganene og styringsdokumentene. Når det gjelder styringsdokumentene var vi ved planleggingen av prosjektet ikke kjent med at Ålesundregionen interkommunale miljøselskap IKS var i ferd med å sette i gang en svært omfattende prosess knyttet til en framtidig strategiplan.

Ved oppstart av prosjektet var vi kjent med noen av kommunikasjonsutfordringene mellom Ålesund kommune og Ålesundregionen interkommunale miljøselskap IKS, og da særlig i forhold til styringskommunikasjonen. Vi var mindre kjent med de omfattende utfordringene i forhold til samarbeidskommunikasjonen med Næringsdrift Avfall.

En viktig del av prosjektet har blitt å belyse disse kommunikasjonsutfordringene.

Det vil bli levert to rapporter. Denne rapporten som omhandler eierstyringen vil bli behandlet først. Deretter tar vi sikte på å ferdigstille forvaltningsrevisjonen. Dette skyldes dels omfanget av de to rapportene, men også hensynet til framdrift i forhold til å få ferdigstilt rapportene har vært vektlagt.

Rapporten ble sendt på høring til Ålesundregionen interkommunale miljøselskap IKS og Ålesund kommune ved rådmannen i tråd med vanlig praksis 13. september 2017. Kommunerevisjonen mottok svar fra styret i Ålesundregionen interkommunale miljøselskap IKS 24. oktober 2014, og svar fra rådmannen 3. november 2017. Den lange høringsperioden har sammenheng med konkursen i RenoNorden.

Ålesundregionen interkommunale miljøselskap IKS angir i høringssvaret at:

Rapporten synleggjer på ein dekkande måte dei rolleutfordringane Ålesund kommune står overfor som politiske organ for styring av kommunen samt som eigarar av ÅRIM og Tafford Kraft AS, og med eigen administrasjon med betydeleg eigenproduksjon innan avfall og gjenvinning.

Rapportutkastet frå Kommunerevisjonen gir ein relativt detaljert oversikt over dialogen mellom ÅRIM og Ålesund kommune i mange spørsmål dei siste åra. Rapporten synleggjer også at kommunikasjonen mellom administrasjonen i Ålesund kommune og ÅRIM som selskap i mange høve har vore krevjande. Det er mange grunnar til dette, men det er liten tvil om at manglande avklaring av arbeidsdeling mellom Ålesund kommune sin administrasjon og ÅRIM er ein hovudårsak. Det er viktig å streke under at det er samarbeidet på administrativt nivå som har vore krevjande. Det daglege praktiske samarbeidet om oppgåver fungerer godt.

Det er ikkje det at Ålesund bystyre eig fleire fagmiljø innan avfall, eller det at desse fagmiljøa kan vere usamde om strategi som er hovudproblemet. Det er situasjonen i mange kommunar og på mange fagfelt. Kommunal saksbehandling foregår på den måten at bystyret tek avgjerder basert på innstillingar og vurderingar frå rådmannen. Dersom kommunen sin eigen

administrasjon er ein part med eit sett med interesser, samstundes som selskap kommunen er eigar av har andre interesser, må rådmannen likevel sikre at innstillinga til politisk behandling ikkje blir eit partsinnlegg for eigen administrasjon, men ei balansert framstilling av dei ulike interessene. I den grad ÅRIM skal rette kritikk mot administrasjonen i Ålesund kommune, så har ÅRIM i enkelte saker peika på at rådmannen ikkje har gjort nødvendige undersøkingar og lagt til rette for tilstrekkeleg behandling av saker der det er openbart at bystyret må handtere ein slik rollekonflikt.

ÅRIM har særleg vore kritisk til saksframlegg der rådmannen direkte eller indirekte stiller spørsmål ved om eit selskap der Ålesund kommune er største eigar, driv i henhold til gjeldende regelverk. Etter vår oppfatning kan ikkje rådmannen la ein slik påstand «henge i lufta» i si innstilling til politikarane. Dersom rådmannen ikkje har tillit til at eit selskap Ålesund kommune er eigar av blir drive lovleg, bør dette varslast umiddelbart, både til kommunen sine representantar i representantskapet og til Kontrollutvalet, som har fullmakter til å granske slike tilhøve. ÅRIM kjenner ikkje til om slik varslung har skjedd.

ÅRIM hadde i tillegg til dette, noen merknader til enkeltspørsmål i rapporten.

Det ble vist til kapittel 3.2.1 Eierskapsmelding, der det går fram av punkt 14 at:

En gang i året skal de største av kommunens selskaper inviteres til bystyret og orientere om selskapets strategi og andre viktige tema.

Dette hadde de følgende merknad til:

ÅRIM har, sidan selskapet blei stifta i 2009, aldri blitt invitert til Ålesund bystyre. I Ålesund har ÅRIM hatt ei orientering i Komité for byutvikling og miljø i 2013, og ei orientering i Formannskapet og ei i Rådet for likestilling av funksjonshemma i 2017. Det skal nemnast at ÅRIM sidan 2010 har vore minst ein gang i alle kommunestyra til dei andre eigarkommunane, samt i fleire høve i andre politiske organ.

Det er liten tvil om at ÅRIM ser det som hensiktsmessig å kunne orientere politiske råd og utval i eigarkommunane oftare enn det som skjer i dag. Etter vår oppfatning er dette særleg viktig i samband med val, slik at dei nyvalde kommunepolitikarane blir gjort kjend med selskap dei eig.

Kommunerevisjonen ser at dette med fordel nok kunne vært innarbeidet i rapporten og vært gjenstand for vurderinger fra vår side.

ÅRIM viste til kapittel 3.3.12 Møte med ÅK om oppgjør av faktura m.m., hvor det står:

Årim er ofte raske med å skrive referat fra møter der de og kommunen deltar. Dette gjøres uoppfordret, men det er et dilemma at innholdet i referatet ofte ikke reflekterer det vi kan huske at ble gjennomgått i møtet, men heller ser ut til å være en oppsummering av hva Årim mener er viktig å få fram.

Dette hadde de følgende merknad til:

ÅRIM har lagt stor vekt på å dokumentere dei møta vi har gjennomført med Ålesund kommune. Vidare har selskapet lagt vekt på å sende over denne dokumentasjonen med sikte på å gi dei øvrige møtedeltakarane høve til å kommentere dette. Ålesund kommune har i liten grad nytta gitt slike kommentarar.

ÅRIM viste til kapittel 3.3.21 Brev til ÅK om vekstsystem, hvor det står:

Årim bestemte seg for å innføre nye vekstsystemer for husholdningskunder, på tross av de gjennom kontrakt hadde bundet seg til å bruke eksisterende systemer i Bingsa.

Dette hadde de følgende merknad til:

ÅRIM har gjennomført eit utviklingsarbeid knytt til å få på plass eit system som på ein god måte kan registrere og skilje mellom leveringar frå hushalds- og næringskundar på dei ni gjenvinningsstasjonane til ÅRIM. Systemet har fått mykje merksemd, og det blir no teke i bruk også andre stader i Noreg.

ÅRIM viste til kapittel 3.3.25 Epost fra virksomhetsleder for VAR til KOMREV3, hvor det står:

Fakturert for ikke utført oppdrag næringsrenovasjon januar – mars 2016. Nektet å utlevere nøkler til avfallsrom. Dårlig gjennomføring av lovte oppgaver i forbindelse med overføring av næringsrenovasjon.

Dette hadde de følgende merknad til:

Når det gjeld fakturering, vil ÅRIM peike på at dette blei gjort i samsvar med avtale mellom Ålesund kommune og ÅRIM, som omtalt i kapittel 3.3.7. ÅRIM kjenner seg heller ikkje igjen i påstander om nekt eller dårleg gjennomføring.

Det går også fram en merknad i forhold til innsyn i selvkostregnskap og fordeling av kostnader til slam. Når det gjelder sistnevnte stod det:

Etter at ÅRIM mottok innspel om denne korrigeringa 16. desember 2016, gjennomførte selskapet ei utgreiing av forholdet. Resultatet var at ÅRIM slutta seg til Ålesund kommune si vurdering. Dette går fram av revidert budsjett 2017 - 2020, vedteke av representantskapet 25. april 2017. Her blei slampisane til Ålesund kommune justert i samsvar med ønskje framsett av kommunen. Det blei som del av dette gjort ei etterrekning der Ålesund kommune fekk refundert eit beløp for dei siste åra.

I forhold til innsyn i selvkostregnskapet, så er dette etter vår vurdering en diskusjon om hvilket detaljnivå Ålesund kommune har krav på få opplysninger. Vi vil her ellers vise til vår forvaltningsrevisjonsrapport, hvor selvkostregnskapet til ÅRIM blir drøftet.

Ålesund kommune angir innledningsvis i sitt hørings svar at:

Rapporten innleder med å beskrive hva en eierskapskontroll skal gå ut på, nemlig å føre kontroll med om eier ivaretar sine interesser på en god måte. Dette kan igjen deles i to: om eierskapet utøves innenfor lov- og regelverk og i tråd med anerkjente prinsipper for god eierstyring og vedtak i kommunestyret, og om det er etablert gode nok rutiner for kontroll med eierskapet og om disse blir fulgt.

Ved etablering av ulike selskaper for å løse kommunale oppgaver blir styringslinjene fra folkevalgte organ endret i forhold til om samme oppgave ble ivaretatt innenfor den kommunale organisasjonen. Bystyret vil kun ha en indirekte styring på selskapene gjennom selskapenes eierorganer, f.eks. generalforsamling eller representantskap. Rådmannen har ingen direkte rolle i styringen av det enkelte selskap.

Det er altså hvilke rutiner og system som er etablert for at bystyret skal kunne utøve sitt eierskap som bør vurderes i en eierskapskontroll. I tillegg må det vurderes om disse rutinene og systemene er gode nok og om de følges i praksis.

Kommunerevisjonen vil påpeke at det i rapporten også står: etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse. Innledningsvis i sammendraget vil vi gi en framstilling av vår oppfatning av hva som bør vurderes i en eierskapskontroll.

Videre stod det at:

Rapporten er omfattende i sidetall og i sitater fra ulike former for kommunikasjon mellom ÅRIM og andre aktører innenfor avfallsområdet. På grunn av dette oppleves rapporten som tungt tilgjengelig og lite leservennlig. Det bør derfor vurderes å endre rapportens struktur og oppbygging.

Utkastet til rapport som det er gitt en uttale på, hadde ikke et sammendrag. Vi håper endelig rapport med et sammendrag kan være med på å bidra til å gjøre rapporten litt mer tilgjengelig og leservennlig. Vi er ikke uenig at rapporten nok kunne hatt en noe bedre leservennlighet, men noe av denne leservennlighet har gått på bekostning av et ønske om å sikre et godt allment innsyn i et selskap som det er en stor allmenn interesse rundt. Noe av leservennligheten har også gått på bekostning av nødvendigheten av å belyse de kommunikasjonsutfordringene som har vært mellom rådmannen og ÅRIM. Kommunerevisjonen og andre har vært kjent med disse en god stund nå. Vi viser her også til rådmannens kommentar til medlemmene i representantskapet nedenfor.

I forhold til leservennlighet har vi laget et sammendrag som er mer omfattende enn det som er vanlig.

Videre stod det at:

KS ga i 2015 ut en rapport med 21 anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll. Disse anbefalingene er en konkretisering av hovedprinsippene for eierstyring. I revisjonens rapport refereres det til flere av disse anbefalingene, men på en noe ustrukturert måte. Rådmannen mener at rapporten ville vært vesentlig mer oversiktlig og lettere å lese dersom den hadde vært strukturert rundt de mest relevante av disse anbefalingene. Dvs. at revisjonen gjorde vurderinger og trakk konklusjoner knyttet til anbefalingene. Det ville også bli tydeligere hva som var det enkelte vurderingstema og hvilke forbedringspunkt og anbefalinger som følger av revisjonens arbeid.

Slik rapporten fremstår nå så svarer den heller ikke godt nok på de spørsmål som reises innledningsvis på side 1 i dokumentet. Det er vanskelig i vurdering og konklusjon i pkt. 3.5 å finne klare anbefalinger til bystyret om hvordan eierstyringen med ÅRIM kan forbedres knyttet opp mot de enkelte anbefalingene fra KS. Bør det f.eks. innføres faste eiermøte med ÅRIM utenom representantskapsmøtene for å sikre god kommunikasjon med selskapet? Er opplæringen av folkevalgte som skal sitte i selskapenes eierorganer god og systematisk nok? Er det praktisk lagt til rette for at eierkommunene kan rekke å behandle saker som skal opp i representantskapet i sine kommunestyre? Og i hvilken grad skjer slik behandling i Ålesund kommune?

Rådmannen er av den oppfatning at eiermøter kan være et hensiktsmessig forum for å styrke kommunikasjonen mellom selskapet og eier. Her kan strategier drøftes uten at det treffes formelle beslutninger, noe som vil gi både selskapet og eier verdifull informasjon og kunnskap.

Videre mener rådmannen at opplæringen av de folkevalgte som skal sitte i ulike eierorgan med fordel kan styrkes. Det er viktig med en klar forståelse av sin egen og eierorganets rolle i styringen av et selskap.

Ålesund kommunen har i dag en ambisjon om å legge fram til politisk behandling saker som skal opp på representantskapsmøter eller generalforsamlinger i de viktigste selskapene kommunen er medeier i. Det er ofte krevende å ha tilstrekkelig kapasitet til dette i administrasjonen. Selv om innkallingene til representantskapsmøtene sendes ut 30 dager før møtene, kan det være for kort tid til å rekke behandling i bystyret dersom bystyrets møtekalender klaffer dårlig med møtene i representantskapet. Sakene skal også gjennom formannskapet før behandling i bystyret. Her bør det vurderes lenger frist for utsending av saksdokument til representantskapet, eller at formannskapet gis fullmakt til å behandle sakene og gi kommunens representanter nødvendige foringer eller bundet mandat.

Kommunerevisjonen har det syn at folkevalgtopplæringen til de som har verv i styrende organer bør gjennomføres i regi av Sunnmøre Regionråd. De vil gi en god arena for en uformell kontakt og samordning av den spesifikke folkevalgtopplæringen som er nødvendig for de som skal representere i styrende organ i de ulike selskapene. Vi mener at dette går fram av rapporten.

Når det gjelder eiermøter som er en annen arena for uformell kontakt, går det fram av NOUen om ny kommunelov at: *Utvalget mener styret bør møte kommunens eierorgan regelmessig, i hvert fall én gang i året. Dersom det ikke er oppnevnt noe særskilt eierorgan, er det kommunestyret som har denne oppgaven. Styringsdialogen i eiermøter bør omhandle rapportering, budsjett og planer samt prinsipielle enkeltsaker.* Et alternativt til minst et møte i året for hver deltakerkommune, kan være å undersøke hvilken rolle regionrådet eventuelt kan ha i forbindelse med dette. I rapporten har vi pekt på det å hospitere interkommunale arenaer for å utarbeide eierskapsmeldinger. I forlengelsen av dette avsnittet har vi etter høringen, også pekt på at en kan gjøre en vurdering av hvordan en eventuelt bør formalisere og koordinere eiermøter mellom selskapene og de av eierne som er medlemmer i regionrådet.

Når det gjelder politisk behandling av saker som skal til representantskapet, så er vi positiv til den tendens som er observert den senere tid med behandling i formannskapet. Hvis rådmannen vurderer det dit hen at det er kapasitet til å politisk saksbehandle saker som skal til representantskap og generalforsamlinger, så bør rådmannen innstille på å integrere dette inn i eierskapsmeldingen ved neste revidering. Det er da også naturlig å gjøre en klargjøring i forhold til hvilket politisk organ som er å anse som eierorgan. Det går også an å vurdere å opprette et eget organ med egen sekretariatskapasitet. Disse mer generelle overordnede strukturene vil naturligvis virke positivt på eierstyring av ÅRIM. Bakgrunnen for at vi ikke har gjort noen inngående drøftelse av disse temaene i rapporten, er en erkjennelse av, at med unntak av ÅRIM, Bingsa Næring og Tafjord-konsernet, og de problemstillingene som vi har påpekt, så er ikke eierskapsporteføljen til Ålesund kommune mer kompleks enn at eierstyringen skulle la seg gjøre innenfor de strukturer som allerede fastlagt. Da med unntak om kravet om en strategiplan for de selskapene som kommunen er involvert i.

Når det gjelder tidsfrister så har vi det syn at lovgiver har vurdert det slik at fire uker skal være tilstrekkelig, og at det er mer naturlig at Ålesund kommune innretter sine interne prosesser etter dette, enn at det arbeides mot å innføre særregler i forhold til Ålesund kommunes samarbeid med andre kommuner, og eventuelt særregler i forhold til private eiere i aksjeselskap.

Rådmannen hadde også en merknad til begrepene som er benyttet i forhold til styringskommunikasjon og samarbeidskommunikasjon. Det stod:

I rapporten brukes også begrepene styringskommunikasjon og samarbeidskommunikasjon uten at det går klart fram hva som er skillet mellom disse. Det er derfor uklart om styringskommunikasjonen er god mens samarbeidskommunikasjonen er dårlig, eller om begge deler er dårlig. Jeg velger å tolke styringskommunikasjon som den mer formelle kommunikasjonen mellom selskapet og representanter for eieren, mens samarbeidskommunikasjon dreier seg om kommunikasjon på mer uformelt plan knyttet til daglig drift. Men dette bør presiseres tydeligere.

Kommunerevisjonen viser til nederst på side 18. I forhold til samarbeidskommunikasjon: *tenker vi på samarbeid som følge av at ÅRIM og Ålesund kommune, begge har leverandør- og kunderoller ovenfor hverandre.*

Rådmannen hadde også en merknad til et utsagn fra medlemmene i representantskapet. Det stod:

Rapporten bruker mye tid på å vise eksempel på det man mener er dårlig kommunikasjon mellom Ålesund kommune og ÅRIM. Et av utgangspunktene for dette er et utsagn som gjengis på side 92 om at dårlig kommunikasjon:

«Dette hemmer utviklinga i begge verksemdar så langt vi kan sjå»

Dette skal være utsagn fra Ålesund kommunes medlemmer i representantskapet. På hvilken måte dette hemmer de to virksomhetene utdypes ikke.

Det såkalte COSO-rammeverket er regnet som en etablert norm for god selskapsledelse. God kommunikasjon inngår i dette rammeverket som en av fem komponenter som kjennetegner en organisasjon som har en god styring mot å nå sine målsetninger. En av målsetningene er en målrettet og effektiv drift, og det omtales gjerne synonymt med en god utvikling. God kommunikasjon er altså et omforent kjennetegn på et selskap som har en god utvikling. Det er grunn til å tro at dette også gjelder for samarbeidskommunikasjonen mellom ÅRIM og Bingsa Næring. Videre er det grunn til tro at dette gjelder i styringskommunikasjonen mellom Ålesund kommune som eier og ÅRIM.

Etter vårt syn skulle det ikke være nødvendig å kreve en nærmere utdyping fra medlemmene i representantskapet i forhold til dette. Kommunerevisjonen deler vurderingen, og rapporten er vesentlig utvidet i forhold til temaet kommunikasjon som følge av bl.a. dette innspillet.

Videre hadde rådmannen en merknad det det gikk fram at:

Rådmannen er av den oppfatning at samarbeidskommunikasjonen vies alt for stor plass i rapporten uten at det gir noen anvisning til bystyret om hvordan dette påvirker eierstyringen og hvordan dette kan avbøtes. Slik rapporten er lagt opp kan det være fristende å kommentere de ulike eksempler som trekkes fram, men rådmannen vurderer dette som lite hensiktsmessig. Generelt er det likevel nødvendig å påpeke følgende. Sitatene fra de ulike epostene og brevene er i mange tilfeller løsrevet fra sin kontekst og kan derfor gi et misvisende bilde av kommunikasjonen. De avspeiler også at ÅRIM og Ålesund kommune på noen punkt kan ha ulike interesser. Dette er legitimt og avspeiler det som antakelig er hovedutfordringen, nemlig at selskapsavtalen og evt. andre beslutninger ikke er tydelige nok på enkelte områder. Videre må det også være legitimt å synliggjøre faglig uenighet knyttet til hva som er de miljømessig beste løsningene for å håndtere avfall av ulik karakter uten at dette skal fremstå som dårlig samarbeidsklima.

De tre siste setningene vedrører vår hovedkonklusjon. Vi mener det bør gjøres en avklaring i forhold til oppgavefordelingen mellom ÅRIM og Ålesund kommune. Det går fram at: *ÅRIM og Ålesund kommune på noen punkt kan ha ulike interesser.* Det har etter vårt syn vært nødvendig en stund nå, å få avklart om det er ÅRIM og bystyret som på noen punkt har ulike interesser.

Det går fram at det må være: *legitimt å synliggjøre faglig uenighet knyttet til hva som er de miljømessig beste løsningene.* I forhold til de problemstillingene som gjelder ÅRIM, så er det ikke lett å trekke opp grensene mellom hva som er faglig og hva som er politisk. Det er liten tvil om at de ulike miljøutfordringene, er et av vår tids store politiske tema. Det igjen gir liten tvil om at det ligger til bystyret å trekke opp Ålesund kommunes retning i disse spørsmålene. Rådmannens rolle er å arbeide mot denne retningen, og sørge for at saker som legges fram belyser alle relevante sider, slik at bystyret har et bredest mulig grunnlag å peke ut denne retningen.

Etter vårt syn skal ikke rådmannen i sin relasjon med ÅRIM ha et annet syn på denne retningen enn det som går fram av vedtak i bystyret. Det at underordnede fagavdelinger har egne faglige synpunkt og gir uttrykk for disse, kan en kanskje leve med, men også de må understøtte denne retningen.

Rådmannen hadde en merknad om hvor drøftelser av selvkostregleverket hører hjemme. Det stod:

Rådmannen opplever også at rapporten til dels tar opp temaer som hører hjemme i en forvaltningsrevisjon av ÅRIM og Ålesund kommune. F.eks.: I hvilken grad vi praktiserer selvkostregelverket på en riktig måte, mener vi hører hjemme i en forvaltningsrevisjon.

Regelverket for selvkost er et omfattende regelverk og tidvis også noe komplekst. I denne rapporten har vi kun framstilt en presisering fra Miljøverndepartementet som tydeliggjør at rådmannen har en vesentlig feiloppfatning i forhold til hva som definerer skillet mellom næring og hushold. Presiseringen skal leses i sammenheng med en påstand fra rådmannen om at oppgavefordelingen slik den nå er, representerer et klart skille. Det at denne feiloppfatningen i forhold til organiseringen gir store utfordringer for selvkostregnskapet som fastsetter renovasjonsgebyrene som pålegges innbyggere, må etter vårt syn kunne inngå i en selskapskontroll av ÅRIM.

Hvordan Ålesund kommune praktiserer selvkostregelverket har etter vårt syn, også vært en del av de problemene som kommunene har hatt med ÅRIM i forhold til samarbeidskommunikasjon.

I høringsbrevet tilkjennegir rådmannen sin oppfatning om hovedutfordringene. Det stod:

Hovedutfordringen i eierstyringen av ÅRIM ligger ikke etter rådmannens oppfatning først og fremst i dårlig kommunikasjon. Hovedutfordringen i dette tilfellet er at Ålesund kommune ikke har et tilstrekkelig avklart forhold til alle selskapene (inkludert kommunens egen virksomhet) som har interesser i avfallsområdet.

ÅRIM ble i sin tid opprettet primært for å stå for innsamling og behandling av husholdningsavfall som er en lovpålagt oppgave for kommunene. Dette avspeiles i selskapsavtalens formålsparagraf der det bl.a. heter:

«3.1 Å utføre kommunene sine lovpålagte oppgaver innan innsamling, gjenvinning og behandling av avfall og slam i samsvar med sentrale og lokale miljømål.»

Videre er det åpnet for at ÅRIM kan gi tilbud om innsamling og behandling av næringsavfall. Pkt. 3.4 i selskapsavtalen lyder:

«3.4 Å gi et tilbud om innsamling, gjenvinning og behandling av næringsavfall der selskapet finn dette miljømessig ønskeleg og økonomisk forsvarleg.»

ÅRIM-kommunene har her ulike ønsker å behov når det gjelder håndtering av næringsrenovasjon. Ålesund kommune har i dag mulighet til å håndtere næringsrenovasjon og næringsavfall selv, og det er ikke fattet noe vedtak i Ålesund kommune om at dette skal opphøre i kommunal regi og overlates til andre. For andre av ÅRIM-kommunene kan situasjonen være annerledes.

ÅRIM har tydelig tilkjennegett at de ønsker å utvide sin aktivitet, herunder å overta alt arbeid knyttet til næringsrenovasjon og næringsavfall. Bl.a. heter det i brev fra ÅRIM til Ålesund kommune datert 21.03.16 (gjengis på side 47 i revisjonsrapporten):

«ÅRIM har innretta si verksemd ut frå ei strategisk målsetting om ei framtidig samanslåing av det fagmiljøet Ålesund kommune har samla i Bingsa Næring og det fagmiljøet Ålesund kommune har vore med på å byggje opp i ÅRIM.»

Denne målsettingen motsvares ikke i et vedtak i Ålesund kommune og er et eksempel på at det dermed skapes en uklarhet om partenes ansvar og arbeidsoppgaver som igjen kan gi grobunn for uenigheter i den daglige drift.

Rådmannen hadde en merknad som vedrører samordning av strategier. Det stod:

Ålesund kommune er eier i tre parter som alle har interesser knyttet til renovasjon og avfallshåndtering. For det første Ålesund kommunes egen organisasjon som har drevet med renovasjon og avfallshåndtering i alle år. For det andre er vi majoritetsseier i Taffordkonsernet som gjennom sitt datterselskap Tafford Kraftvarme AS (TKV) også har sterke interesser på dette området. Og for det tredje er vi minoritetsseier i ÅRIM IKS som utelukkende arbeider med renovasjon og avfallsbehandling.

I Taffordkonsernet har kommunen indirekte innflytelse gjennom generalforsamlingen, og enda mer indirekte på datterselskapet TKV. Men vi har tross alt en majoritetsinnflytelse i generalforsamlingen. I ÅRIM har vi også bare indirekte innflytelse gjennom representantskapet, men her har vi i tillegg kun 31% stemmevekt og har dermed ikke avgjørende innflytelse.

Ålesund kommune som eier har en utfordring i å avstemme sine strategier for alle disse tre aktørene, og når dette ikke er gjort tydelig nok skaper det et rom flere av aktørene prøver å ta. Dette kan gjøre samspillet vanskelig. Eksempelvis kan det være krevende når man vedtar en strategi for ÅRIM uten samtidig å vurdere konsekvensene for TKV og Ålesund kommune og justere strategiene for disse to virksomhetene. Dette berøres kort til slutt i rapporten, men burde hatt en mer fremtredende plass.

I høringsbrevet tilkjennegir rådmannen avslutningsvis synspunkteter i forhold til kommunereformen og oppsummere merknadene i kulepunkt. Vi viser her til høringsbrevet som ligger ved.

Ålesund, november 2017

Svein Ove Otterlei
oppdragsansvarlig revisor

Sammendrag

Denne rapporten dokumenter en omfattende gjennomgang av kommunerevisjonen om ulike forhold som vedrører viktige sider ved Ålesund kommunes eierstyring av ÅRIM.

Det gjennomgående tema og fokus for rapporten er om denne eierstyringen er god. God eierstyring konkretisert i standardopplegget til NKRF og dermed i denne rapporten, angir at god eierstyring innebærer at kommunen fører kontroll med sine eierinteresser.

I dette ligger det at det er innført rutiner, altså etablert en struktur som denne kontrollen utøves gjennom og at den gjennomføres. Denne strukturen kommer gjerne til uttrykk i eierskapsmeldingen.

I tillegg til en god eierskapsmelding, innebærer en god eierstyring at den utøves i tråd med bystyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og ikke minst etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse.

I rapporten har vi framstilt saker som er lagt fram for politisk behandling. Vi har framstilt vedtakene og deler av saksframstillingen som kan gi forutsetningene.

Standardopplegget til NKRF peker på en rekke aktuelle lovbestemmelser, som en må anta at enhver god eier må anse som særlig viktige å overholde.

KSs anbefalinger for selskapsstyring er ansett for å være gode etablerte normer for eierstyring.

Etablerte normer for god selskapsledelse angir at god kommunikasjon i alle ledd fra eier, styret, ledelse og ansatte, er et av de viktigste kjennetegnene på organisasjoner som har en god styring mot å nå sine mål.

Om ÅRIM

Rapporten gir innledningsvis en oversikt over historikken til ÅRIM. Denne danner et grunnlag for å belyse bystyrets forutsetninger for å være med i et interkommunalt samarbeid med de andre kommunene på Nordre Sunnmøre innen avfallsområdet.

Ålesundregionen Interkommunale Miljøselskap (ÅRIM) ble stiftet i februar 2009 av de tolv kommunene Giske, Haram, Norddal, Sandøy, Skodje, Stordal, Stranda, Sula, Sykkylven, Vestnes, Ørskog og Ålesund. Dato for vedtektene var 12.02.09, og er sammenfallende med dato for vedtak om selskapsavtalen i den siste kommunen. Stiftelsesmøtet var den 20.02.09.

Proessen med å stifte selskapet var forankret i Ålesundregionens utviklingsselskap (ÅRU), nå Sunnmøre regionråd. En kan trekke linjer helt tilbake til 1995 med ulike utredninger og diskusjoner. En arbeidsgruppe med deltakere fra de tekniske virksomhetene i kommunene, gjennomførte i perioden fra mai 2007 til februar 2008 syv arbeidsmøter. Arbeidsgruppen leverte sin rapport til styret i ÅRU, og det ble satt ned en styringsgruppe og gjort vedtak om å engasjere en ekstern rådgiver til videre arbeid.

Våren 2008 ble dette drøftet i komité for byutvikling og miljø, med sikte på å gi signaler om hvordan Ålesund kommune så på det videre utviklingsarbeidet. I saksframstillingen gikk det fram at:

Det er viktig at Ålesund kommune er med i interkommunalt samarbeid. Avfallsbehandling er et vanskelig fagområde hvor det settes krav til god kompetanse i årene fremover. Gode og effektive tjenester for brukerne, samt fremtidsrette miljøløsninger er stikkord. God rekruttering til dette arbeidet er en forutsetning for å lykkes, og samtlige ÅRU-kommuner ser at samarbeid er en faktor for å få en større bredde og bedre kvalitet.

Videre stod det:

Ålesund kommune som største kommunen i ÅRU samarbeidet, og det forplikter.

Og at:

Rådmannen har ikke alltid en ukritisk positiv innstilling til organiseringen av interkommunalt

samarbeid som IKS. Styringen kan være litt perifer fra det øvrige politiske liv, og når det er mange kommuner sammen, kan det bli vanskelig å holde for eksempel trykket på gode miljøløsninger og gebyrpolitikken. Men det er nå ikke avklart hvor mange av tjenestene som skal legges inn i et IKS. Det er ikke forutsatt at fasteiendom skal bringes inn i et IKS, men det kan tenkes at for eksempel drift av Bingsa skal foregå i IKS regi.

Rådmannen konkluderte med at det er ønskelig å være aktivt med i den videre utredningen, og komitéen vedtok å sluttet seg til dette.

Sluttrapporten med forslag til korrigert selskapsavtale, ble lagt fram komitéen for byutvikling og miljø, før den så gikk til bystyret ved slutten av 2008. Bystyret vedtok å godkjenne forslaget til korrigert selskapsavtale, og valgte medlemmer til representantskapet. Rådmannen i Ålesund var leder av styringsgruppen og stilte seg bak de konklusjonene som var i sluttrapporten. Det ble pekt på de kompetansemessige utfordringen som en stod ovenfor i 2009. Det stod:

Kommunene i ÅRU ligger dårligere an i gjenvinning av sitt avfall i forhold til andre kommuner i Møre og Romsdal og resten av landet. Dette er forhold som klart bør forbedres. Samtidig innser samtlige kommuner at oppgavene krever fagkompetanse som det vil være vanskelig å få tak i. Selv om Ålesund er den største kommunen, er ikke fagmiljøet i Ålesund kommune spesielt stort, og det kommer til å skje endringer i kravet til god avfallsbehandling i årene fremover. Det vil by på utfordringer av avfallsfaglig, miljømessig, teknisk og økonomisk karakter, og et sterkere fagmiljø og en sterkere organisasjon vil være en fordel.

Rådmannen redegjorde også for at styringsgruppen i sitt arbeid hadde vært opptatt av å sikre at det ble satt krav til styringsorganene. Dette fordi et interkommunalt samarbeid har andre styringsorgan enn det tradisjonelle kommunestyret, og at det er viktig at reell folkevalgt styring blir lagt til selskapet. I forhold til dette stod det:

Representantskapet skal være et aktivt styringsorgan som skal ikke bare gjøre de lovmessige vedtakene om godkjenning av regnskap og årsrapport. Det skal holdes minst 2 representantskapsmøter i året, og budsjett og strategi vil være viktige tema. Bystyret må derfor sende styringssignaler til de representantene som velges. Videre må representantskapet legge vekt på åpenhet både overfor eierkommunene, overfor brukerne og media. Det vil alltid være mange forretningsmessige saker også under strategivurderinger, men det bør ikke hindre åpenhet og god informasjon. Selskapet har alt å tjene på å få til et godt samarbeid og samspill med eierkommunene, og eierkommunene bør være aktive med krav og tilbakemeldinger.

I saksframstillingen var også forholdet til Bingsa viet noe oppmerksomhet. Det stod at:

Siden selskapet skal ha hovedkontor i Ålesund kommune har det vært diskutert bruken av Bingsa. Det vil være opp til selskapet selv å vurdere bruken av Bingsa. Det er imidlertid naturlig at Bingsa vil være viktig, men om det er behov for hele Bingsa, kan det ikke nå konkluderes på. (...). Ålesund kommune stiller Bingsa til disposisjon, og det beregnes en leie. Det vil ikke være aktuelt nå med noen formell overdragelse.

Avslutningsvis stod det at:

... det viktigste arbeidet gjenstår, det å få til et regionalt samarbeid med 12 kommuner hvor alle må legge sine kommunegrenser litt til side og tenke felles sak. Åpenhet og nytenkning, nøkternhet og kompetanse er stikkord som vil være nødvendige ved styring av et slikt selskap. Men oppgavene er så spennende at det bør være noen av de mest interessante verv som kommunen velger medlemmer til.

Ett er sikkert, dette er et område hvor det vil skje stor utvikling videre, og det er å håpe at det selskapet som stiftes, skal være en pådriver for ÅRU-regionen til å utvikle fagområdet videre.

Styret ble valgt i mai 2009 og daglig leder startet i januar 2010. Representantskapet vedtok på årsmøtet i 2010 en framdriftsplan for ÅRIMs overtakelse av tjenester fra eierkommunene.

I oktober 2011 tok ÅRIM over ansvaret for innsamling av avfall i alle eierkommunene. Fram til da hadde det vært relativt ulike innsamlingsordninger i de tolv kommunene. Fra 2011 ble det innført en henteordning for papir og plast hver fjerde uke og henting av restavfall hver uke i hele regionen.

Fra 1. januar 2012 tok ÅRIM over ansvaret for drift av returpunktene (nærmiljøstasjoner) for glass- og metallemballasje. I perioden 2012 – 2015 har det vært en oppgradering av returpunktene, i tillegg til at det har blitt etablert noen flere for å gi et bedre tilbud. Ideelle organisasjoner har i mange tilfeller også etablert et tilbud om levering av brukte tekstiler i tilknytning til ÅRIMs returpunkt. I 2013 tok ÅRIM over ansvaret for tømningen av slam fra separate avløpsanlegg i hele regionen.

Ved oppstarten av ÅRIM var det om lag 20 ulike lokale forskrifter som regulerte innsamling av avfall og slam, og tjenestetilbudet i de tolv kommunene i Ålesundregionen. For å sikre et helhetlig tilbud og mer effektiv drift, vedtok de tolv kommunestyrene en ny felles forskrift om husholdningsavfall og slam i 2013. I dette lå også å gi ÅRIM myndighet til å fatte vedtak på avgrensede områder.

I 2014 etablerte ÅRIM en årlig mobil innsamlingsaksjon for miljøfarlig avfall. Etter en omfattende prosess, tok ÅRIM fra 2015 over ansvaret for de ti bemannede miljøstasjonene i Ålesundregionen. I 2015 og 2016 ble det arbeidet med å etablere et helhetlig og likeverdig tilbud om hytte- og fritidstilbud, som følge av avklaringer fra Miljødirektoratet.

ÅRIM har i dag ansvaret for innsamling av avfall og slam for i overkant av 100 000 innbyggere.

Selskapet arbeider etter følgende prinsipper som er fastsatt av representantskapet:

- *ÅRIM skal ha lik pris for likt tilbud, uavhengig av hvor i regionen tenestene blir utført.*
- *Det skal være et mest mulig likt sorteringstilbud for alle innbyggjarar.*
- *ÅRIM bør handtere alle delar av tilbudet innan avfall og slam for innbyggjarane i Ålesundregionen.*
- *Tilbudet til innbyggjarane skal vidareutviklast for å sikre at det er i samsvar med nasjonale og lokale miljømål.*

Selskapets målsetninger er:

Selskapet skal vere miljøbevisst, effektivt, serviceinnstilt og kunnskapsrikt og har følgjande mål i 2016:

1. *ÅRIM skal ha kostnadseffektiv drift.*
2. *ÅRIM skal ha tilfredse kundar, og eit positivt og truverdig omdøme*
3. *ÅRIM skal gi innbyggjarane god informasjon om tenestetilbud og miljø.*
4. *ÅRIM skal velje miljøeffektiv teknologi som gir best mogleg utnytting av tid og ressursar.*
5. *ÅRIM skal vere ei regional kompetansebedrift med medarbeidarar som er stolte av å arbeide i ÅRIM.*

Tjenestene som ÅRIM leverer kan grovt deles inn i renovasjon, slam, miljøstasjon, mobil miljøstasjon, returpunkt, informasjon og holdningsskapende arbeid. Selskapet har en stor oppgaveportefølje, og vi viser til vedlegg som angir oppgavefordelingen per 01.06.16, slik den gikk fram av strategiplanen.

Av årsrapport for 2016 går det fram at det var rundt 23 ansatte i ÅRIM. Selskapet er organisert med en daglig leder og fire avdelingsledere. De ansatte er fordelt med 12 på driftsavdelingen, 5 på kundeavdelingen, 2 på slamavdelingen og 3 på økonomiavdelingen. De ansatte som arbeider i driftsavdelingen er lokalisert til Bingsa i Ålesund og Nøsa i Haram.

Utviklingen i rammevilkårene videre, er nok at det vil bli forskriftsfestet et krav om utsortering og materialgjenvinning av våtorganisk avfall og utvalgte typer plastavfall.

ÅRIM er som virksomhet regulert av en rekke andre lover, regler og føringer enn lov om

interkommunale selskaper. Basert på styrets egenerklæringer og drøftinger med daglig leder, gir rapporten status for områdene: Daglig leder (fullmakter), regnskap og økonomisk stilling, framtidsutsikter, anskaffelser, offentlighetsloven, praksis vedrørende nærstående og inhabilitet, straffbare eller irregulære handlinger, skatteattest, juridisk forhold, miljø og konsesjoner, helse, miljø og sikkerhet, avvikshåndtering, forsikringer, lønn og godtgjøring til ledende ansatte og eksterne rådgivere.

ÅRIM synes etter vår vurdering veldrevet og godt kjent med det regelverk som regulerer selskapet.

Kommunerevisjonen vurderer det slik, at fra dannelsen av ÅRIM i 2009 og fram til i dag, så har selskapet i all hovedsak utviklet seg i tråd med intensjonene. En viktig årsak til opprettelsen av selskapet, var at en så for seg at framtiden for avfallsbransjen ville bli krevende, med en stadig omstilling som ville kreve bedre kompetanse. Dette gjelder fortsatt. Det å gå tilbake til at hver kommune løser avfallshåndteringen selv, er etter vårt syn ikke et realistisk alternativ for andre enn nye Ålesund kommune. En viktig forutsetning for ÅRIM, og et fokus for gamle Ålesund kommune er *lokomotivrollen* som kommunen har i regionen. For ÅRIM er det en nødvendig forutsetning for en god utvikling som møter framtidenes krav, at nye Ålesund kommune forplikter seg til selskapet.

ÅRIM har en stor oppgaveportefølje, og er i en bransje med en stor teknologiutvikling og stadige vesentlige endringer i rammevilkårene av regulerende myndighet. Etter vår vurdering er selskapet tilpasningsdyktig i forhold til dette. Styret, daglig leder og de ansatte, er etter vårt syn kunnskapsrike og utviklingsorienterte i forhold til oppgavene de skal løse. Selskapet virker godt organisert med en profesjonell kommunikasjon med omverden. Både gjennom omfattende grunnlagsdokumenter som gir den spesielt interesserte god informasjon, men også gjennom lett tilgjengelige websider og annet informasjonsmaterieill.

Eierstyring

Kommuneloven regulerer ikke eierstyringen direkte. Den formaliserte delen av eierstyringen, som gjelder for alle eiere, reguleres av lov om interkommunale selskaper som har bestemmelser om selskapsavtalen og om representantskapsmøtene. Den delen av kommunens eierstyring som kommer i tillegg til dette, er direkte kontakt med selskapet gjennom eiermøter og utarbeidelse av styringsdokumenter som prinsipper for eierstyring, eierstrategi og eierskapsmelding. Dette er ikke lovregulert per i dag, men det kan komme snarlige endringer i den nye kommuneloven.

I denne rapporten har vi valgt å belyse eierstyringen av ÅRIM med utgangspunkt i styringsorganene, styringsdokumentene og kommunikasjonen mellom ÅRIM og Ålesund kommune. Når det gjelder kommunikasjonen, så har en skilt mellom styring- og samarbeidskommunikasjon. I forhold til sistnevnte tenker vi på samarbeid som følge av at ÅRIM og Ålesund kommune, begge har mange leverandør- og kunderoller ovenfor hverandre. Vi skal også se på kommunikasjonen som har vært i forhold til Tafjord Kraftvarme AS, som sammen med ÅRIM og Bingsa Næring er sentrale innenfor avfallshandtering i Ålesundsregionen.

Styringsorganene

Styringsorganene i ÅRIM er representantskapet og styret. I rapporten drøfter vi disse to organene, og til slutt under dette tema så gjør vi en kort drøftelse av rådmannens rolle i forhold til dem.

Lov om interkommunale selskaper angir at deltakerne utøver sin myndighet i selskapet gjennom representantskapet, og at representantskapet er selskapets øverste myndighet.

Ålesund kommune med Tore Johan Øvstebø er leder av representantskapet og Eva Hove fra Stordal kommune er nestleder. I tillegg til leder, er Ålesund kommune representert ved Anne Kristin Bryne, Anita Sætremyr, Jarle Steffenssen og Børge Wiig. De andre, med unntak av Giske og Stranda, er representert med ordføreren. Giske og Stranda er representert med henholdsvis Olav Sindre Roald og Frank Sve. Av de fem som er medlemmer i representantskapet for Ålesund, er fire faste medlemmer av formannskapet.

Representantskapet i ÅRIM møttes normalt to ganger i året, ved årsmøtet og budsjettmøtet.

Det skal innkalles til årsmøte hvert år innen utgangen av mai. Årsmøtet skal bl.a. behandle en skriftlig årsmelding og et revidert årsregnskap, som begge skal være avlagt av styret.

Innkalling til møte skal skje med minst 4 ukers varsel. Innkallingen skal inneholde sakliste og eventuelle saksdokument. Hver medlemskommune skal med samme frist varsles om innkallingen og saklisten.

KS anbefaler at:

- Folkevalgtprogrammet har obligatoriske kurs eller eierskapsseminarer.
- Det jevnlig gjennomføres eiermøter, som er en uformell arena der det ikke skal treffes vedtak.
- Det som en hovedregel oppnevnes sentrale folkevalgte som selskapets eierrepresentanter.
- Innkallingsfrist bør tas inn i vedtektene.
- Det vedtektsfestes bruk av valgkomite og at det utarbeides retningslinjer for deres arbeid.

I Ålesund kommune blir det gitt en generell opplæring av de folkevalgte etter hvert valg. Når det gjelder de folkevalgte i styringsorganene, så mottar de ikke noen opplæring i forhold til det å utøve slike verv. I løpet av de siste årene har det vært gjort valg i retning av at de som velges ut til styrene ikke skal være folkevalgte. Det vil naturligvis redusere behovet for folkevalgtopplæring noe.

Når det gjelder representantskapsmedlemmene for Ålesund kommune i ÅRIM, så er det sentrale folkevalgte som har vært i disse vervene, men det signaliseres likevel at det er behov for bedre opplæring i forhold til de formelle strukturene. En annen utfordring for medlemmene er at avfallsbransjen i de senere år har vært gjenstand for et høyt utviklingstempo, og at regelverk rundt selvkost kan være noe utfordrende å sette seg inn i. I forhold til det faglige, så får de tilbud om å være med på et fagseminar i regi av ÅRIM, og det ble oppfattet som positivt og nyttig.

Det er lite uformell kontakt mellom representantskapsmedlemmene for Ålesund og medlemmene som representerer de andre eierkommunene. I de andre kommunene er det i stor grad ordførere som representerer, og det kan lette barrierene noe i forhold til uformelle kontakt, da disse gjerne møtes ofte.

Når det gjelder den formelle kommunikasjonsform mellom bystyret og representantskapet, så har Ålesund kommune utarbeidet en eierskapsmelding.

Når det gjelder innkallingsfrist, så går den fram av selskapsavtalen, og er satt til minst 4 ukers varsel. Videre gikk det fram at på årsmøtet skal representantskapet velge medlemmer i valgkomiteen, og de skal være minst 3 medlemmer og velges for 2 år av gangen. Det er ikke laget retningslinjer for arbeidet til valgkomiteen.

Forvaltningen av selskapet hører til under styret, som har ansvar for en tilfredsstillende organisasjon av selskapets virksomhet. Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, selskapets årsbudsjett og andre vedtak og retningslinjer fastsatt av representantskapet, og skal sørge for at bokføringen og formuesforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll. Videre skal styret føre tilsyn med daglig leders ledelse av virksomheten.

Selskapsavtalen angir at styret i selskapet skal ha 7 medlemmer som er oppnevnt av representantskapet. Styreleder er Reidar Andresen og nestleder er Linda Johanne Strand Kjerstad. Videre består styret av Bente Bruun, Knut Flølo, Annik Magerholm Fet, Monica Busengdal og Sveinung Valderhaug. Det ligger til styret å gi innstilling i de saker som legges fram for representantskapet.

Det ligger til styret å ansette daglig leder og føre tilsyn med daglig leder sin ledelse av selskapet. Daglig leder er Øystein Solevåg.

Styreleder kaller inn til styremøte når styreleder anser det nødvendig, eller når et medlem eller daglig

leder ber om det. Innkalling skal skje med minst 5 dagers varsel, og den skal inneholde sakliste og eventuelle saksdokument. Det skal føres møteprotokoll som skal underskrives av de som er til stede.

KS anbefaler at styret skal gjenspeile og representere selskapets behov og at de bør ha forskjellig og supplerende kompetanse innen økonomi, organisasjon og om markedet som selskapet opererer i. Videre bør styret inneha faglig innsikt og ha en interesse for selskapets formål.

KS anbefaler at styret etablerer følgende rutiner for å sikre riktig kompetanse:

- Styreinstruks og instruks for daglig leder.
- Egenevaluering hvert år.
- Vurderer behovet for ekstern styreopplæring.
- Gjennomfører egne styreseminarer om roller, ansvar og oppgaver.
- Fastsette årlig møteplan for sitt arbeid med vekt på mål, strategi og gjennomføring.
- Gir en samlet redegjørelse for selskapets styring og ledelse i en årsrapport.

KS anbefaler også at en i forbindelse med utarbeidelse av eierskapsmeldingen bør en ha en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv. Og at selskapene gjør en konkret vurdering av behovet for styreforsikring. Videre at alle som påtar seg styreverv bør registrere vervene på styreregisteret.

Styret i ÅRIM har en bred og supplerende kompetanse. På årsmøtet i 2017 gav lederen av valgkomiteen en grundig redegjørelse til innstillingen på valg av styret.

Det er utarbeidet en styreinstruks, sist vedtatt og revidert den 18.11.16. Denne ble lagt fram til orientering for representskapet den 17.03.17.

Det går fram av styreinstruksen at styret skal gjennomføre egnevalueringer. Videre at styret skal fastsette en årlig plan for arbeidet sitt, med særlig vekt på mål, strategi og gjennomføring. Det går fram av en egenerklæring at: *Styret gjennomfører årlege samlingar der dette blir gjennomført.*

Årsrapportene fra styret gir en samlet redegjørelse for selskapets styring og ledelse.

I forhold til opplæring om ansvar, oppgaver og rolle, så er det ved to anledninger gjennomført styrekurs, og medlemmene får tilbud om deltagelse på ulike faglige arrangement innen avfallsfeltet. Det gjennomføres også en årlig intern evaluering med særlig vekt på slike spørsmål.

Ålesund bystyre vedtok i sak 066/07 den 03.05.07 et reglement for registrering av styreverv og økonomiske interesser mm. Det er lagt opp til at det skjer på frivillig basis. Folkevalgte og ledende ansatte oppfordres til å la seg registrere. Politisk sekretær er kontaktperson med ansvar for registrering og oppdatering av opplysningene om folkevalgte, mens personalsjef er kontaktperson og har tilsvarende ansvar for det som gjelder ansatte.

I styreinstruksen går det fram at: *Styremedlemmene og dagleg leiar skal registrere verv og økonomiske interesser i Styrevervregisteret til KS.*

Daglig leder og alle styremedlemmene samt vara, er registret i styrevervregisteret per 21.08.17.

Når det gjelder godtgjøring av styreverv går det fram av årsrapporten for 2016, at den utgjorde 434 400 kr i 2016, en nedgang fra 642 400 kr i 2015. Videre at i 2016, så var 107 800 kr honorar til styreleder, der 23 000 kr var for tapt arbeidsfortjeneste. Det er heller ikke bonusordninger.

Når det gjelder styreansvarsforsikring, så vedtok styret i sak 46/2013, å ikke tegne en slik.

Lover og forskrifter om de ulike selskapsformene inneholder regler som skal være med på å sikre en ansvarlig og pålitelig styring. Evalueringer tyder på, at selv om rådmannen ikke har noen formell rolle, så er det å ha en aktiv, systematisk og organisert oppfølging av selskapene fra administrasjonens side, et svært viktig ledd i den folkevalgte styringen. Dette dreier seg ikke om en styringsfunksjon i vanlig forstand. Administrasjonens rolle skal heller betegnes som en støttefunksjon til politisk ledelse. Et

viktig tema i forhold til eierstyringen er å sikre en god kontinuitet. En evaluering viste en tendens til konsentrasjon av den folkevalgte styringsrollen og at eierstyringen kan være informasjonskrevende. Videre at eierstyringen lett knyttes til enkeltpersoner som ordfører, som gjerne blir byttet ut ved jevne mellomrom, slik at strukturen i eierstyringen da kan forsvinne.

Styringsorganene - Vurdering

Styret til ÅRIM framstår profesjonelt og aktivt, er bredt sammensatt og ser ut til å reflektere det politiske og administrative fokus i forhold til sammensettingen av styrer som ble trukket opp i den siste eierskapsmeldingen til Ålesund kommune.

KS anbefaler å sette av tid til kompetanseutvikling gjennom opplæring eller eierskapsseminarer for alle folkevalgte i løpet av de første 6 månedene og etter 2 år, og at det jevnlig gjennomføres eiermøter mellom representanter fra eier, styret og daglig leder.

Den generelle politikeropplæringen for en ny valgperiode er trolig ikke tilstrekkelig for de som har verv i et representantskap. Nå er det likevel svært sentrale politikere som bekler disse posisjonene i ÅRIM, så i forhold til eierskapsutøvelsen av ÅRIM kan det være mindre relevant. Om en derimot vurderer den samlede portefølje av alt eierskap i alle kommunene på Sunnmøre, bør en kanskje vurdere å gi Sunnmøre Regionråd en rolle i sammenheng med opplæring av nye folkevalgte i forhold til eierstyringen.

I tillegg til opplæring kan en også vurdere i hvilken grad regionrådet bør hospitere interkommunale arenaer for å utarbeide eierskapsmeldinger. Det kan være med på å synliggjøre eventuelle ulike vurderinger om hva som bør vektlegges i eierskapsmeldingene, samt være med på å skape et grunnlag for en felles forståelse i forhold til selskapenes utvikling. I dette ligger også en vurdering av hvordan en eventuelt bør formalisere og koordinere eiermøter (en uformell arena) mellom selskapene og de av eierne som er medlemmer i regionrådet.

Når det gjelder rådmannens rolle i eierstyringen, så er det etter vårt syn viktig at administrasjonen er involvert. Rådmannen har også vært involvert i mye av det som vedrører ÅRIM, siden før oppstarten i 2009. En del av dette engasjementet kan en kanskje vel så mye tilskrive involvering i forhold til oppgavefordeling mellom Ålesund kommune og ÅRIM, og kunde- og leverandørrollen, enn som oppfølging av eierstyring. Vi vurderer det som nødvendig at det blir gjort noen avklaringer og tydeliggjøringer, og vil komme tilbake til dette senere i sammendraget.

Styringsdokumentene

De sentrale styringsdokumentene er eierskapsmeldingen, strategiplanen og etiske retningslinjer. Disse skal understøtte selskapets formål.

Eierskapsmelding

Det er mye som tyder på at det i ny kommunelov vil komme et krav om eierskapsmelding, og kanskje også et krav om innhold. KS anbefaler at blir utarbeidet en eierskapsmelding. Under drøftelsen av denne anbefalingen går det fram at eierskapsmeldingen bør minimum ha disse hovedpunktene:

1. Oversikt over kommunens virksomhet som er lagt i selskaper og samarbeid.
2. Politisk styringsgrunnlag gjennom kommunens prinsipper for eierstyring
3. Juridisk styringsgrunnlag knyttet til de ulike selskaps- og samarbeidsformene.
4. Formålsdiskusjon og selskapsstrategi knyttet til de ulike selskapene, herunder styringsdokumentene.
5. Selskapenes samfunnsansvar knyttet til miljø, likestilling, åpenhet, etikk osv.

Videre går det fram at det anbefales at det også bør utarbeides en felles eierskapsmelding hvis kommunen er medeier i flere selskaper sammen med andre kommuner, da en slik eierskapsmelding vil sikre felles føringer fra eierne der det er mulig.

Ålesund kommune utarbeidet en eierskapsmelding første gang i 2011. Utkastet til denne ble behandlet i bystyret, og ble sendt over til selskapene for uttalelse. Senere vedtok bystyret så en endelig melding med hovedprinsipper for eierstrategien, samt en eierstrategi for hvert selskap. I tillegg ble det vedtatt rapporteringsrutiner og rutiner for oppfølging av eierskapsmeldingen.

Nåværende eierskapsmelding var først til behandling i formannskapet før den gikk til bystyret som en sak våren 2015. Saken ble det utsatt fordi kommunestyret mente at eierskapsmeldingen måtte være mer konkret på hvordan en skal ivareta det enkeltes selskaps interesse, samt ha en klar strategi for prosessen ved utvelgelse av styremedlemmer. Ved utvelgelse av styremedlemmer skulle styrets komplementære kompetanse vektlegges. Det ble satt ned en arbeidsgruppe som bestod av ordfører, rådmann og en representant fra de tre største partiene, for å tilføre innspill i prosessen frem mot bystyremøtet i juni.

Bakgrunnen for utsettelsen, var et forslag fra rådmann om at politikerne ikke skal sitte i styrene. Dette gikk fram at punkt 9 i rådmannens forslag til hovedprinsipper for eierstrategi. Dette punktet var:

For å unngå habilitets- og interessekonflikt skal bystyremedlemmer ikke velges inn på vegne av kommunen i bedriftsforsamlinger eller i styrene til aksjeselskaper hvor kommunen har eierinteresser, uavhengig av kommunen sin eierandel.

Innledningsvis under hovedprinsippene, stod det at selskapene sine strategiske mål fram til nå i stor grad hadde vært utformet av selskapet selv. Og at denne meldingen hadde som intensjon å definere selskapene sine hovedmål ut fra kommunens krav som eier. Slik at styrene sine oppgaver blir derfor å videreutvikle strategien, og arbeide for å realisere selskapene sine formål.

Rådmannen foreslo i tillegg 15 andre punkt som vi her kun nevner i stikkordsform: Åpenhet, meroffentlighet, tydelig eier, etiske retningslinjer, nøkternt nivå på lederlønninger og styrehonorar, kommunens arbeidsgiverpolitikk skal gjelde, rolle- og ansvarsfordeling skal være klargjort og følge prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse, evaluering av styrene, styret skal sørge for en oppfølgingssamtale med daglig leder en gang i året, folkevalgtopplæringen, styreseminar, de største selskapene skal inviteres til bystyret, tidsfrist på 30 dager for saker og oppdatering av meldingen.

Saken kom senere opp i igjen i bystyret og det hadde vært enighet om å ta ut punkt 9. Videre at det var enighet om følgende to nye punkt:

1. *Rådmannen innhenter opplysninger fra de enkelte selskapene, som kommunen er eier i, om hvilke behov de har for kompetanse, kunnskaper osv. når det gjelder sammensetning av styret. Styrets komplementære kompetanse skal vektlegges. Rådmannen utarbeider en oversikt, de ulike kompetanseskravene/behovene, som skal danne grunnlag for styrets sammensetning.*
2. *Det settes ned et utvalg av gruppelederne i bystyret, som får fullmakt til å foreslå medlemmer til de enkelte styrene. Tilbakemeldingene, som styrene har gitt i forkant, skal legges til grunn for utvelgelse av styremedlemmer. Bystyret oppnevner styremedlemmer til de ulike selskapene etter innstilling fra gruppelederne.*

I forhold til ÅRIM gikk det i eierskapsmeldingen kun fram følgende:

- *Ålesund kommune forventer at selskapet driver effektivt, og synliggjør stordriftsfordeler som tilsier at renovasjonsavgiften stort sett holdes på dagens nivå.*
- *Ålesund kommune ber selskapet være en pådriver for å få frem solid kunnskap om gode miljøløsninger. Det skal være grundige prosesser om endringer.*
- *Ålesund kommune og selskapet skal være bevisst på «lokomotivrollen» som kommunen har i regionen og arbeide for dette.*
- *Ålesund kommune skal, som eier, ikke blande eierrollene i Ålesundregionens Interkommunale Miljøsekskap (ÅRIM) og Tafford Kraft AS når det gjelder avfallsbehandling.*

Ålesund kommune har 5 av 16 representantskapsmedlemmer, og en eierandel på 44,8 % som justeres i tråd med folketallsutviklingen hvert fjerde år.

Vi skal videre kort gjengi deler av eierskapsmeldingen for de andre kommunene som eierskapet utøves sammen med. Stranda kommune utarbeidet sin første eierskapsmelding i 2007 og den ble oppdatert i 2014. Vestnes kommune utarbeid sin i 2010, mens Sykkylven kommune utarbeidet sin i 2013. I sammenheng med kommunereformen utarbeidet Sandøy kommune sin i 2016, og i styringsgruppen for nye Ålesund kommune den 10.11.16 ble det konkludert med at også de andre skulle utarbeide en slik. Alle disse eierskapsmeldingene er korte i forhold i ÅRIM, og peker på at formålet med eierskapet i ÅRIM er effektivisering. I Sykkylven stod det også noe om at en måtte ha en tett oppfølging av driften i selskapet gjennom god kontakt med styret, samt å engasjere seg i sammenheng med møtene i representantskapet.

Strategiplan

Representantskapet i ÅRIM vedtok å legge fram strategiplanen for 2017 til 2025 til offentlig ettersyn den 28.10.16, med en frist satt til 20.02.17. Til strategiplanen lå det også ved et sett med grunnlagsdokumenter som gav en omfattende og ryddig informasjon om ÅRIM, avfalls- og slamhåndteringen i Ålesundregionen og de rammevilkår og regelverk som ÅRIM er omfattet av.

Det gikk fram av saksframstillingen til representantskapet at styret hadde indentifisert fem hovedsatsingsområder for perioden 2017 til 2025. Innenfor disse områdene var det identifisert følgende aktuelle tiltak:

1. Meir avfall til materialgjenvinning og gjenbruk		
1. Innføre henteordning for mat	2017 - 2019	Økning 150 kr
2. Innføre henteordning for glas- og metallemballasje	2017 - 2019	Inkludert i tiltak 1
3. Finne behandlingsløsning for matavfall	2017	Inkludert i tiltak 1
4. Ettersortering av restavfall for å utvinne fleire ressursar	2017 - 2020	Generell ramme
2. Meir effektiv innsamling og betre lokalmiljø		
5. Meir avfall under bakken	2017 - 2020	Økning 50 kr
3: Mindre avfall - meir til gjenbruk		
6. Etablering av tilbod om levering til gjenbruk på miljøstasjonane	2017 - 2018	Generell ramme
7. Tiltak mot marin forspøpling	2017 - 2020	Næringsoverskudd
4: Betre kommunikasjon		
8. Informasjon om ny kjeldesorteringsløsning i ÅRIM	2017 - 2019	Inkludert i tiltak 1-4
9. Haldningsskapande arbeid, særleg mot barn og unge	2017 - 2020	Økning 50 kr
5: Evaluering og vidareutvikling av ÅRIM som organisasjon		
10. Redusere dobbeltarbeidet	2017 - 2018	Reduksjon 100 kr

Når det gjelder de strategivalgene som representantskapet trekker opp, synes det å være særlig tiltakene 1 og 2 som var gjenstand diskusjon.

Til en viss grad er det også registrert synspunkter, som vedrører i hvilken grad ÅRIM skal engasjere seg i, eller understøtte eventuelle nye løsninger for behandling matavfall. Det var også reist spørsmål om mengden av utsortert matavfall som legges til grunn for strategien var realistisk. En annen registrert diskusjon var i hvilken grad det er klimanytte av å sortere ut matavfall, samt markedsutviklingen for biogass.

I alle eierkommunene var strategiplanen gjenstand for politisk behandling og alle ga tilsva. Videre ble det gitt en uttale fra noen andre interesseorganisasjoner, og det var gitt 10 uttalelser fra privatpersoner.

Strategiplanen ble behandlet i representantskapet den 25.04.17. I saksframstillingen ble det innledningsvis vist til et eget webområde med informasjon om høringsprosessen og de innkommende uttalelsene, samt noen bakgrunnsdokumenter.

Det ble gitt følgende hovedkonklusjon i forhold til høringen:

Det er gjennomgående støtte til dei tiltaka ÅRIM har foreslått i strategien, både blant fleirtalet av eigarkommunane og frå mange av dei andre som har levert uttale. Parallelt med høyringsprosessen har også sentrale styresmakter publisert føringar som eintydig støtter opp om strategien.

Når det gjelder hovedsatsingsområde 1, så var det tre eierkommuner: Haram, Vestnes og Norddal, som ikke ønsket oppstart av dette nå.

Det ble videre konkludert med en bred oppslutning til å utrede et regionalt ettersorteringsanlegg.

Det hadde blitt reist spørsmål om behovet en egen henteordning for glass- og metallemballasje, når det nå ble satt i gang metallgjenvinning fra bunnasken. Til dette viste ÅRIM til høye ryddekostnader ved dagens returpunkt, et behov for utsortering før ettersortering pga. stor slitasje, at gjenvinning fra bunnaske ikke er godkjent som materialgjenvinning i dag og at det metallet som miljømessig har størst verdi å gjenvinne - tynn aluminium - er det materialet som i størst grad blir forringet i forbrenning.

Det gikk videre fram at hovedsatsingsområde 2 får støtte fra alle.

Når det gjelder hovedsatsingsområde 3, hadde flere påpekt at avfallsreduksjon generelt og matkasting spesielt, bør få økt fokus i strategien, og at som en følge av dette ble det gjort en revidering av hovedsatsingsområde 4 om bedre kommunikasjon.

Når det gjelder hovedsatsingsområde 5, gav innspillene grunnlag for å revidere satsingsområdet, med sikte på å skille tydeligere mellom effektivisering av dagens oppgaver og vurdering av overføring av eventuelle nye oppgaver.

Det ble i saksframstillingen gitt en slik oppsummering:

1. Gjennomføring av strategi for ÅRIM vil gjere det mogleg for Ålesundregionen å nå gjeldande nasjonale miljøkrav innom 2020.
2. Strategien må bli tydelegare i si prioritering av avfallsreduserande tiltak.
3. Tiltaka som blir gjennomførte vil ha høg miljønytte.
4. Tiltaka kan gjennomførast innanfor dei varsla økonomiske rammene.

Representantskapet vedtok enstemmig strategiplanen slik den ble lagt fram av styret.

Etiske retningslinjer

KS anbefaler at det blir utarbeidet etiske retningslinjer, og i eierskapsmeldingen går det fram under hovedprinsipper for eierstyring punkt 4 at Ålesund kommune stiller krav om dette.

I styresak 14/2014 vedørende styreevaluering og oppdatering av styreinstruksen, ble administrasjonen i ÅRIM bedt om å forberede en sak om etiske retningslinjer. Disse ble lagt fram for styret i sak 27/2017 den 20.04.17, og styret vedtok dem.

ÅRIM har særlig utfordringer i å trekke opp gode retningslinjer i forhold til at ansatte ikke uten videre kan ta med seg det som blir kastet på miljøstasjonen. I de etiske retningslinjene er det tydelig presisert at alt avfall er ÅRIMs eiendom og den ikke skal ikke benyttes til private formål. Det ble også presisert at det ikke er anledning til å motta særfordeler ved private kjøp av varer og tjenester fra ÅRIMs leverandører. Det var også tydeliggjort at varsling er ønskelig.

Styringsdokumentene - Vurdering

Ålesund kommune har en god og omfattende eierskapsmelding. Den trekker opp generelle prinsipper, og gir en oversikt over alle selskapene som kommunen har en eierdel i. Det er mange selskaper og det gir en omfangsmessig begrensning i forhold til at den alene kanskje ikke er tilstrekkelig for å utøve eierskap for de større selskapene. Det som går fram om ÅRIM spesifikt, er en forventning om at selskapet driver effektivt, og synliggjør stordriftsfordeler som holder avgiften på dagens nivå. Videre at selskapet skal være en pådriver for å få frem solid kunnskap om gode miljøløsninger, og ha grundige prosesser når det gjelder endringer.

Representantskapet i ÅRIM la fram en langsiktig strategiplan. Den enkelte eierkommune og allmenheten, ble i denne prosessen involvert på en god måte i forhold til det å trekke de opp lange utviklingslinjer for avfallshåndtering for Ålesundsregionen. Strategiprosessen med en høringsrunde gav representantskapet et bredt beslutningsgrunnlag, og de valgte enstemmig en strategi som i all hovedsak var sammenfallende med vedtaket i bystyret.

Strategiplanen er etter vårt syn et egnet redskap for selskapsstyring. Eierskapsmeldingen og strategiplanen utfyller hverandre på en god måte i forhold til ÅRIM. En eierskapsmelding kan ikke være detaljert i forhold til hvert selskap. Det ville gitt et omfattende dokument, og kreve en uforholdsmessig kapasitet og kompetanse av de som skal utarbeide den. Etter vår vurdering er erfaringen med ÅRIMs strategiprosess, at det bør vurderes å stille krav til en strategiplan i eierskapsmeldingen for de selskap der kommunen har en vesentlig eierdel. Det er også viktig at denne strategiplanen forankres i det organ som utøver eierstyring for kommunen, altså bystyret.

Kommunikasjon

En eierskapskontroll er rettet inn mot hvordan Ålesund kommune har innrettet sin eierstyring av ÅRIM. Styringsorganene og styringsdokumentene er en sentral del av eierstyringen. En annen sentral del er styringskommunikasjonen. Når det gjelder ÅRIM, er det også identifisert visse utfordringer i forhold til det en kan kalle samarbeidskommunikasjon. I tillegg til å være en stor eier av ÅRIM, er kommunen også involvert i flere aktiviteter i forhold til selskapet.

ÅRIM er leverandør til kommunen knyttet til slam og husholdningsrenovasjon, og utgiftene inngår i selvkostregnskapene.

Kommunen er leverandør til ÅRIM av deponitjenester, sortering og behandlingstjenester og drift ved miljøstasjonen. Videre leier de ut miljøstasjonen med truck, vekt og dunklager samt de andre returpunktene. Det er også kommunen som leverer regnskaps-, innkjøps- og IKT-tjenester.

Kommunen har inngått en avtale med Rekom AS om mottak, sortering og pressing av papp, papir og plast. Rekom AS igjen, har inngått en avtale med ÅRIM.

I etterkant av vårt møte med Ålesund kommunes medlemmer i representantskapet, fikk vi en tilbakemelding om at de ved flere tilfeller har registrert at kommunikasjonen mellom ÅRIM og virksomhet for VAR ikke er fullgod, og at:

Dette hemmer utviklinga i begge verksemdar så langt vi kan sjå.

Kommunerevisjon deler denne vurderingen. Vi har i rapporten framskaffet et omfattende materiale i forhold til styrings- og samarbeidskommunikasjon mellom ÅRIM og Ålesund kommune, samt kommunikasjon som vedrører Tafjord Kraftvarme AS.

I forhold til oppgavefordelingen mellom ÅRIM og Ålesund kommune, er det tre oppgaver som har vært gjenstand for en særlig diskusjon. Det er gjenvinningsstasjonen, næringsrenovasjonen og deponiet. Den førstnevnte er overført, og ÅRIM ønsker å få overført også de to andre grunnlagt i et ønske om samling av kompetanse, og reduksjon i belastning på husholdningen. En annen måte å se dette på, er at det kan gi en bedre konkurransekraft på Bingsa Næring.

I tillegg til oppgavefordelingen, har det vært konflikter i forhold til leverandør- og kunderollen. Det

har gitt seg utslag i problemer også i forhold til oppgjør av fakturaer, som igjen har gitt vanskeligheter ved avleggelsen av regnskapet til Ålesund kommune.

Vi har valgt en kronologisk form i år framstilling av kommunikasjonen mellom ÅRIM og Ålesund kommunen. Vi viser til rapporten, men vil her gi et noe omfattende sammendrag.

En sak om drift av gjenvinningsstasjonen på Bingsa ble fremmet for bystyret før sommerferien i 2012. Styret i ÅRIM hadde et ønske om at ÅRIM overtok all drift av de bemannede stasjonene. Det var to alternativer som ble drøftet. Det ene var utleie, mens det andre var at kommunen driver gjenvinningsstasjonen for ÅRIM, men at en da måtte ta sikte på å kanskje gjennomføre en anbudskonkurranse. Rådmannen anbefalte at ÅRIM ble tilbudt en leieavtale, slik at ÅRIM ville overta driften og de ansatte etter reglene for virksomhetsovertagelse. Videre anså rådmannen det som realistisk med en overgangsperiode på inntil 2 år hvor Ålesund kommune drev gjenvinningsstasjonen, og rådmannen ble gitt fullmakt til å inngå en slik avtale for en periode på inntil 2 år.

Det ble gjennomført et cicermøte med ÅRIM i begynnelsen av 2014, og om lag en måned i etterkant ble det sendt en epost fra virksomhetsleder for VAR der går fram rådmann og ordfører ber om en redegjørelse om hvorfor ÅRIM ikke skal overta driften av de andre gjenvinningsstasjonene. Og at det på bakgrunn av en slik redegjørelse vil bli vurdert hvorvidt saken bør opp til ny politisk behandling utfra at forutsetningene for vedtak om overtakelse var endret.

ÅRIM sendte et svar i en epost noen dager etterpå, som innleder med at det er ønskelig med en tettere dialog. Det ble vist til etableringen av en interngruppe etter bystyresaken i 2012 som fortløpende skulle drøfte saker av felles interesser. Det ble angitt at det var mulig det ville være hensiktsmessig å opprette en slik gruppe på nytt, alternativ at en finner en annen samarbeidsform. Det ble lagt ved et notat som skulle svare på spørsmålet som var stilt, og at det der gikk fram ÅRIM ikke så det slik at forutsetninger var endret. Det ble bedt om et oppstartsmøte snarest mulig for å komme i gang med ulike forhandlinger. Det ble til slutt vist til at et enstemmig representantskap hadde bedt om å prioritere forberedelsen av overtaking av miljøstasjonene høyt, med sikte på å holde den framdriften som er vedtatt. Og at ÅRIM oppfatter at denne framdriften er i samsvar med det som er skissert i vedtaket bystyret.

Det ble fremmet en sak for bystyret høsten 2014, som gjaldt en presisering av vedtak om utleie av gjenvinningsstasjonen i Bingsa. Bystyret vedtok å fortsette arbeidet med utforming av en utleieavtale for gjenvinningsstasjonen i Bingsa i forståelse med ÅRIM. Det ble forutsatt at ÅRIM overtok ansvaret for personellet som arbeidet på gjenvinningsstasjonen, og at nedstrømsløsningene for innlevert avfall fortsatt ble håndtert av Ålesund kommune. Det ble presisert i vedtaket at en eventuell overtakelse måtte skje i løpet av 1. halvår 2015, ellers vil vedtaket fra 2012 bortfalle.

I sakframstillingen går det fram en rekke forutsetninger fra Ålesund kommunes side som rådmannen mente bør ligge til grunn for en eventuell avtale. Vi viser her til rapporten.

Det ble inngått en leieavtale mellom ÅRIM og Ålesund kommune den 18.03.15. Avtalen angir at årsleien er basert på faktiske kostnader, jf. selvkostregelverket, og at det skal betales en leie på 75 000 kr per måned å konto.

Av dokumentene til representantskapets budsjettmøte høsten 2014, gikk det fram under et av hovedsatsingsområdene at ÅRIM vil arbeide videre for å synliggjøre og ta ut synergiene av å drive med husholdsrenovasjon og næringsrenovasjon. Og at:

Enkelte av eigarkommunane driv også næringsverksemd innan avfall. Ålesund kommune har t.d. i perioden 2011 til 2014 nytta ÅRIM til å samle inn avfall frå næringskundar. Frå 2015 etablerer kommunen eiga renovasjonsrute.

I forkant av årsmøtet våren 2015 innkalte kommunalsjef til et møte mellom fungerende ordfører, representantskapsmedlemmer fra Ålesund kommune og virksomhetsleder for VAR samt teamleder for avfall. Hensikten med møtet var å få en dialog mellom fagavdelingen og de folkevalgte representantene. Det ble utarbeidet et referat som ble sendt ut dagen før møtet, med kopi til ÅRIM ved

daglig leder.

I møtet ble det innledningsvis påpekt av fungerende ordfører at det bare er bystyret som kan gi føringer i forhold til representantskapsmedlemmenes holdning til saker på årsmøtet. Han uttrykte likevel viktigheten av en dialog med kommunens fagavdeling.

Av referatet går det fram tre tema. Det første tema var at det etter rådmannens oppfatning ikke er anledning til doble selvkostfond. Det andre tema vedrørte etterkalkyle for selvkost, og at kommunen har etterspurt en etterkalkyle som inneholder direkte driftskostnader, henførbare indirekte kostnader, kalkulatoriske rentekostnader, kalkulatoriske avskrivninger og andre inntekter fordelt på slam og renovasjon. Det siste tema gjaldt forholdet mellom Ålesund kommune og ÅRIM. Det stod følgende:

Det ble fra representantskapsleder uttrykt bekymring om "det dårlige forholdet mellom kommunen og administrasjonen i Årim". Fagavdelingen i Ålesund kommune ønsker et godt samarbeid, og mener at vi har fått til det gjennom de siste månedene. Kommunen vil følge opp dette inntrykket med Årim.

Representantskapet vedtok etter dette et tilleggssforslag fra Ålesund kommune, at i sammenheng med budsjettmøtet på høsten 2015, så ble styret bedt om å vurdere de doble fondene.

I dette budsjettmøtet ble det etter debatt gjort følgende enstemmig vedtak:

Representantskapet i ÅRIM ser med bekymring på at Ålesund kommune fra 2016 vil etablere eiga innsamlingsordning for renovasjonstenestene til sine kommunale bygg og institusjonar (kommunale verksemdar) og at også andre kommunar nyttar andre løysingar enn ÅRIM. Dette vil på kort sikt føre til auka kostnader for dei kommunale verksemdene i dei andre ÅRIM - kommunane. Representantskapet ber difor Ålesund bystyre gjere ei ny vurdering av dette.

Representantskapet vil også oppmode alle kommunane om å halde fram med samarbeidet og bruken av ÅRIM som Ålesundregionens felles renovasjonsselskap.

Representantskapet vil oppmode styret i ÅRIM til å halde eit dialogmøte med dei aktuelle kommunane om innsamlingsordningar for kommunale bygg og verksemdar. Dialogmøta bør gjennomførast før budsjettbehandlingen i kommunane.

Det ble gjennomført et møte sent på høsten 2015, der ÅRIM var representert ved styreleder og daglig leder. Ålesund kommune var representert ved ordfører, varaordfører, rådmann, kommunalsjef, virksomhetsleder for VAR og fagansvarlig for Bingsa Næring. Møtet var innkalt av, og ble ledet av kommunalsjef. Innledningsvis gikk ÅRIM gjennom en presentasjon av historikk, formelle rammer og ÅRIM sitt syn på oppgavefordelingen.

I et møtereferat går det fram at det ble gjort noen avklaringer. Bl.a. stod det at Ålesund kommune v/Bingsa Næring arbeider med å ta over renovasjonsoppgavene, og at det står igjen noe arbeid når det gjelder ruteplanlegging. Videre at det er et klart signal fra representantskapet at Ålesund kommune ikke bør trekke oppgaver ut av ÅRIM. Og til slutt at:

Ålesund kommune vil gi eit skriftleg svar på henvendinga frå ÅRIM.

Styreleder og daglig leder sendte et oppfølgingsbrev til Ålesund kommune den 01.02.16, der det innledningsvis ble vist til vedtaket i representantskapet og at ÅRIM ikke hadde fått formell tilbakemelding fra Ålesund kommune etter møtet. Videre gikk det fram at:

Frå årsskiftet 2015 - 2016 har Bingsa Næring starta opp eit konkret arbeid med merking av dunkar, kartlegging av køyreruter og tømming av dunkar. Samstundes held ÅRIM fram med tømming av dei same dunkane.

I og med at kommunen hadde startet opp prosessen med å overføre næringsrenovasjonen, uten at det var gitt en skriftlig tilbakemelding, hadde ÅRIM behov for noen videre avklaringer. Til slutt i brevet signaliserte ÅRIM også et behov for mer vidtrekkende avklaringer i forhold til drift av deponi og farlig avfall. Det stod at:

ÅRIM ønskjer ein dialog med Ålesund kommune om løysingar som kan styrke samarbeidet mellom Bingsa Næring og ÅRIM snarare enn «å drive partane frå kvarandre» gjennom etablering av parallelle system for avfallshandtering og parallelle kompetansemiljø. Det er klårt at den avfallsfaglege kompetansen Ålesund kommune har bygd opp i Bingsa, t.d. innan deponidrift og farleg avfall, er kompetanse som vil kunne nyttast i heile Ålesundregionen. Ei samordning av fagmiljøa vil gi vinstar for begge parter. Slik ÅRIM ser det, bør det også vere mogleg å samordne fagmiljøa på ein måte som sikrar Ålesund kommune ei rimeleg avkastning på dei næringsinvesteringane kommunen har gjort i anlegget i Bingsa.

Slik at:

ÅRIM ber difor Ålesund kommune om å vurdere si avgjerd om å ta renovasjonen for kommunale verksemdar ut av ÅRIM på nytt. ÅRIM ønskjer også ein dialog med Ålesund kommune om tettare organisatorisk samordning av dei kommunalt eigde fagmiljøa innan avfall i Ålesundregionen.

Ålesund kommune med fagleider for næringsavfall, sendte så en epost til daglig leder i ÅRIM den 16.02.16 med kopi til virksomhetsleder for VAR. Det gikk fram følgende:

Vi har nå drevet næringsruten i snart 2 måneder, med oppstart 01.01.2016. Ruta for næringsrenovasjonen er blitt kvalitetssikret og husholdningsabonnenter er skilt ut.

(...)

Denne saken har vært diskutert i lang tid mellom Årim og Bingsa og dette er derfor ingen nyhet for noen av de berørte parter. Planen var som kjent at Bingsa skulle starte denne ruten allerede 01.01.2015 men har vært utsatt på månedlig basis det siste året.

Det ble sendt et brev til Ålesund kommune av 21.03.16. Innledningsvis blir det gitt en kort oppsummering av historikken fra vedtaket i representantskapet av 27.10.15, som avsluttes slik:

Etter oppfølgingsbrev 1. februar 2016 frå ÅRIM, sendte Ålesund 16. februar 2016 formell melding om overtaking av næringsrenovasjonen med verknad frå 1. april 2016. ÅRIM har ikkje motteke anna grunngjeving enn det som går fram av meldinga 16. februar.

I brevet blir det så redegjort for ÅRIM sin strategiprosess videre. Og at:

Styret i ÅRIM vil etter årsmøtet starte prosessen med å utforme ein strategi for ÅRIM for perioden 2017 - 2025. I dette strategiarbeidet vil det vere viktig at eigarkommunane avklarar sitt framtidige syn på kva oppgåver ÅRIM skal utføre.

Videre at:

Når det gjeld tilhøvet mellom ÅRIM og Ålesund kommune si verksemd innan avfall, Bingsa Næring, er dette særleg viktig å få avklart i strategiarbeidet. ÅRIM har innretta si verksemd ut frå ei strategisk målsetting om ei framtidig samanslåing av dei fagmiljøet Ålesund kommune har samla i Bingsa Næring og dei fagmiljøet Ålesund kommune har vore med på å byggje opp i ÅRIM.

Etter ÅRIMs syn var det flere grunner til at en slik sammenslåing er ønskelig. De viste til at de ville bli mer robuste, det vil bli mindre administrasjon og de ville bli en større del av verdikjeden. Det gikk likevel fram at det for styret var viktig å slå fast at ÅRIM ikke er avhengig av en slik sammenslåing med Bingsa Næring, da ÅRIM som selskap kan utvikles videre også i en situasjon der Bingsa Næring blir rendyrket som en næringsaktor.

Til slutt ble det vist til at det på årsmøtet ville bli lagt fram en sak om hvordan vedtaket på høsten 2015 hadde blitt fulgt opp og styret ønsket å gi Ålesund kommune anledning til å gi et innspill til saken før den ble lagt fram. Det ble også angitt at ÅRIM ønsket et dialogmøte med Ålesund kommune om en framtidig organisering av fagmiljøene.

Det ble gitt et svar fra Ålesund kommune i et brev av 30.03.16. Når det gjelder næringsrenovasjon, så ble det vist til møtet den 05.11.15 og at:

Etter Ålesund kommunes oppfatning ble det i dette møtet avklart at Ålesund kommune stod fast på sin intensjon om å ta over innsamling av næringsavfallet i egen regi fra 2016. Dette var også varslert lang tid i forveien og var omtalt i ÅRIM's budsjettokumenter både høsten 2014 og 2015.

Når det gjelder begrunnelsen så knyttet den seg både til økonomiske forhold og til et ønske om å sikre et skille mellom næringsavfall og husholdningsavfall for å hindre kryssubsidiering. Det stod at:

Vi er av den oppfatning at dette skillet ikke blir tilstrekkelig ivaretatt når begge typer avfall blandes i samme bil slik ÅRIM har praktisert det.

Det stod også at:

Ålesund kommune har aldri fattet politisk vedtak om at ÅRIM skal stå for innsamling av næringsavfallet. Det var en administrativ beslutning som i sin tid lå til grunn for avtalen om at ÅRIM skulle utføre denne oppgaven på vegne av Ålesund kommune. Det har hele tiden vært Ålesund kommune som har hatt ansvaret for å fakturere næringskundene og hatt den økonomiske risikoen ved dette.

Når det gjelder framtidig strategi for ÅRIM blir det avslutningsvis vist til kommunereformen.

I brevet av 30.03.16, går det altså fram at rådmannen er av den oppfatning at skillet mellom næringsavfall og husholdningsavfall ikke blir tilstrekkelig ivaretatt når begge typer avfall blandes i samme bil slik ÅRIM har praktisert det. Med dette som utgangspunkt gav ÅRIM en omfattende redegjørelse, i et brev av 15.04.16, for hvordan selskapet håndterer de regnskapsmessige forholdene knyttet til innsamling av avfall og næring på samme bil. Den juridiske vurderingen fra Deloitte Advokatfirma lå ved og den hadde følgende konklusjon:

Vår konklusjon er at det er anledning til å samle inn husholdningsavfall og næringsavfall på samme bil, så lenge det er tilfredsstillende rutiner og dokumentasjon på fordeling av kostnadene på hhv. husholdningsavfall (selykost) og næringsavfall. Videre må det føres separate regnskaper for virksomhetsområdene

Innkallingen til årsmøtet for 2016 ble sendt ut 18.03.16. En ettersending om næringsrenovasjon ble sendt ut 15.04.16. Innledningsvis i saksframstillingen til denne saken ble det vist til vedtaket i budsjettmøtet høsten 2015. I saken ble følgende oversendt styret:

I lys av den pågående prosessen med kommunesammenslåing og diskusjon om innhenting av næringsavfall i Ålesund vil ÅRIM sitt representantskap sette i gang ei utgreiing om eigarstruktur og funksjonsfordeling for renovasjonsordninga i Ålesundsregionen. I dette arbeidet er det viktig at ein arbeider på ein måte som sikrar tillit til prosessane og at ein sikrar innsyn og forankring hjå eigarane.

Styret sendt et brev til Ålesund kommune på høsten om samling av kompetansemiljø innen avfall. Det ble innledningsvis vist til bystyresak i 2008 om stiftelsen av ÅRIM, hvor det bl.a. ble vedtatt at:

Selskapet skal vere eit rådgjevande organ og kompetansesenter for medlemskommunane.

Videre ble det vist til revisjon av kommuneplanens samfunnsdel hvor det bl.a. ble vedtatt at:

Ålesund kommune skal sikre et bærende kompetansemiljø innenfor avfallshåndtering.

Det ble så vist til brev av 21.03.16 hvor det gikk fram at ÅRIM har innrettet sin virksomhet ut fra en strategisk målsetning om en framtidig sammenslåing av fagnmiljøet i Bingsa Næring og ÅRIM. Videre at dette har blitt løst ved at ÅRIM har inngått husleieavtale og samarbeidsavtaler knytt til drift av enkelte tjenester innen drift av miljøstasjon og behandling av avfall.

Det ble så vist til arbeidet med strategiplanen som en tok sikte på å behandle på årsmøtet i 2017. I

denne strategiplanen tok styret sikte på å legge opp til en strategi for ÅRIM der videreutvikling av ÅRIM som en regional kompetanseorganisasjon er ei hovedsatsing.

Det ble pekt på de tre grunnene til at en sammenslåing var ønskelig. Det ble videre gitt en redegjørelse om styret sitt arbeid med å endre selskapsavtalen og legge til rette for utbetaling av utbytte. Og at ÅRIM anerkjenner Ålesund kommunes behov for å sikre avkastning på de næringsrelaterte investeringene som kommunen har gjort. Styret hadde den vurdering at dagens modell neppe var bærekraftig over tid, og at en sammenslåing av Bingsa og ÅRIM var det beste alternativet.

Når det gjelder det å fortsette som to separate selskap så stod det:

Dersom Bingsa Næring blir etablert som ei selvstendig juridisk eining, eventuelt seld til ein annan aktør, er hensikt å nettopp å sikre at denne verksemda får eit eige kompetansemiljø. Det vil då vere nødvendig å gå gjennom dagens samarbeidsmodell med ÅRIM på nytt. Juridiske vurderingar tilseier at det i ein slik modell kan vere krevjande å vidareføre dagens samarbeidsavtalar innanfor rammene av regelverket om offentlege innkjøp. Konkret vil det vere behov for å skilje rollene tydelegare og avklare arealspørsmål knytt til drift av sjølvkostområdet hushaldsrenovasjon.

Når det gjelder en sammenslåing så stod det:

Ei samanslåing kan gjennomførast ved at verksemda til Bingsa Næring blir overdratt til ÅRIM. Dette vil vere ein modell som samsvarar med den modellen som er nytta for dei fleste interkommunale avfallsselskapa i Noreg. Ved ei slik løysing vil det vere nødvendig å gjennomføre ein teknisk og økonomisk gjennomgang (due diligence) av Bingsa Næring. Det må etablerast ein inngangsverdi for verksemda, denne er grunnlaget for sal eller leige av driftsmidlar frå Ålesund kommune til ÅRIM.

Brevet blir avsluttet med at:

Styret i ÅRIM vil be om eit dialogmøte med rådmannen for å drøfte vidare framdrift i arbeidet.

I forkant av budsjettmøtet høsten 2016 ble det fremmet en sak for formannskapet. I saksframstillingen var tre av sakene til representantskapet gjenstand for en drøftelse. Det var sakene om utbytte, budsjettet og høring av strategiplanen. I tillegg ble det gitt noen kommentarer til kommunereformen.

I forhold til strategiplanen ble det pekt på, og gjort en drøftelse av den konflikt som ligger i ÅRIMs ønske om å sortere ut metall før det går til forbrenning, og det nye anlegget som skal sortere ut metall fra asken. Under dette punktet stod det også følgende:

Rådmannen er enig med ÅRIM i at det må avklares en arbeidsdeling mellom de ulike aktørene. Men rådmannen er ikke nødvendigvis enig i at arbeidsdelingen skal være slik ÅRIM nå foreslår. I tillegg til strategidokumentet har ÅRIM ved brev av 6. oktober bedt om et møte med rådmannen for å drøfte et ønske om å overta alt arbeid Ålesund kommune i dag gjør i egen regi innenfor avfallshåndtering, herunder ønsker ÅRIM å overta Bingsa avfallsplass og den aktivitet Ålesund driver gjennom Bingsa Næring. Rådmannen vil selvsagt møte ÅRIM for å drøfte dette, men det vil være en rekke forutsetninger som må være til stede dersom dette skal bli aktuelt.

Videre at:

ÅRIM sitt forslag om å endre selskapsavtalen er åpenbart knyttet til et ønske om å øke engasjementet innen næringsrenovasjon.

Under denne drøftelsen av utbytte dukket også diskusjonen om kryssubsidiering opp igjen. Det stod at:

Et annet moment er at Ålesund kommune tidligere har kommentert at ÅRIM sin innsamlingsmodell der husholdningsavfall og næringsavfall hentes og blandes i samme bil, ikke sikrer et tilstrekkelig skille mellom de to typene avfall og dermed ikke gir tilstrekkelig

sikkerhet mot krysssubsidiert. Fordelingen må i dette tilfellet basere seg på fordelingsnøkler som i varierende grad vil være statiske og ikke nødvendigvis avspeiler den riktige fordelingen mellom de to avfallstypene.

Videre at:

ÅRIM har innhentet en uttalelse fra konsulentfirmaet Deloitte som konkluderer med at den modell ÅRIM praktiserer er tilstrekkelig til å tilfredsstillere regleverket. En uttalelse fra konsulentfirmaet Momentum AS som rådgir og utfører selvkostberegninger for 270 kommuner konkluderer med at ÅRIMs modell ikke er tilfredsstillende. Det er med andre ord ulike tolkninger av regleverket på dette området, og det vil da være fornuftig å velge en innsamlingsmodell der vi er sikre på at regelverket tilfredsstilles. Dette gjøres i dag ved at Ålesund kommune selv samler inn næringsavfall fra kunder i kommunen på egne biler der det ikke skjer en blanding av husholdningsavfall og næringsavfall.

I forkant av formannskapsmøtet ble det sendt en epost fra ÅRIM til medlemmene i formannskapet og representantskapet med kopi til rådmannen. Det gikk fram at i forhold til at:

ÅRIM sitt forslag om å endre selskapsavtalen er åpenbart knyttet til et ønske om å øke engasjementet innen næringsrenovasjon.

Så vil:

ÅRIM vil streke under at selskapet i innstillinga til representantskapsmøtet ikkje har foreslått auka engasjement innan næringsrenovasjon. Ei eventuell satsing på dette området i ÅRIM, vil måtte avgjerast av eigarkommunane gjennom representantskapet.

Og at:

ÅRIM ønsker å presisere bakgrunnen for å foreslå ei endring av selskapsavtalen. Selskapet ønsker, som det går fram av saksframlegget og orientering til representantskapet i april 2016, å justere selskapsavtalen for å sikre at selskapet driv lovleg. Juridiske vurderingar tilseier at eit generelt utbytteforbod i selskap som driv næringsverksemd kan vere ein fordel i strid med reglane om offentleg støtte.

Når det gjelder spørsmålet om krysssubsidiert så stod det:

Når det gjeld rådmannen sine spørsmål om ÅRIM sine fordelingsnøklar mellom husholdsrenovasjon og næringsrenovasjon, bør dette kunne avklarast på administrativt nivå. ÅRIM deler ikkje rådmannen si oppfatning om at ÅRIM ikkje har tilstrekkelege rutiner mot krysssubsidiert.

Rådmannen fremmet så en innstilling hvor bl.a. at spørsmålet om endring av selskapsavtalen ble utsatt til etter at det er fattet vedtak om ny kommunestruktur. Formannskapet gikk imot dette, og vedtok at styret skulle arbeide videre med forslag til utbyttemodeller.

Det ble gjennomført et møte mellom rådmann og kommunalsjef i Ålesund kommune og styreleder og daglig leder for ÅRIM den 11.11.16. Møtet handlet i første rekke om kommunikasjon. Brevet om samling av kompetansemiljø ble også drøftet i dette møtet. Det ble anført at dagens deling mellom Bingsa Næring og ÅRIM medfører relativt høye transaksjonskostnader, og at ÅRIM ønsket en overføring av Bingsa. Rådmannen tok opp prosessen med kommunesammenslåing, og viste til at det var uavklart om samarbeidet i ÅRIM skal videreføres i eget selskap eller som vertskommune, og om det eventuelt kan være aktuelt å videreføre næringsvirksomhet i et eige selskap.

Både ÅRIM og rådmannen tilkjennega et ønske om en åpen dialog om faglige og økonomiske utfordringer og mål for framtidig avfallshandtering. Dette ble også koblet til den da pågående strategiprosessen.

ÅRIM gav i møtet uttrykk for at de opplevde samarbeidet som Bingsa Næring som vanskelig. Rådmannen gav uttrykk for at dette var en gjensidig opplevelse, ved at fagavdelingen i Ålesund

kommune følte seg overkjørt av ÅRIM i flere saker. Videre ble det gitt uttrykk for at det var nødvendig å få til en bedre styringsdialog.

Det ble i dette møtet også avtalt et møte for å gå gjennom strategiplanen til ÅRIM. Dette møtet ble gjennomført 08.12.16 og strategiplanen var da på høring. Dette møte var på administrativt nivå, og innledningsvis ble det gitt en presentasjon av strategien til ÅRIM. Dagen etter dette møtet ble det avtalt å ha et møte om selvkost. Dette møtet og diskusjonen i etterkant handlet om innsyn i selvkostregnskapet og fordeling av slamskostander.

Strategiplanen til ÅRIM ble fremmet som en sak for formannskapet tidlig i 2017. I saksframstillingen ble det innledningsvis pekt på kommunereformen, og vi viser her ellers til rapporten som gir en gjengivelse av saksframstillingen. I dette sammendraget skal vi gjengi følgende fra denne saksframstillingen. Det stod at Ålesund kommune:

... har, i tråd med intensjonen ved stiftelsen av Årim, hatt Årim som foretrukket leverandør for de lovpålagte oppgavene innenfor renovasjon og slam. Ålesund kommune har i dag et klart skille mellom selvkostregime og næringsdrift, i egne ansvarsområder, i tråd med gjeldende regelverk

Rådmannens innstilling til bystyret var:

1. *Ålesund kommune ønsker å avvente avgjørelse om eventuell separat innsamling av matavfall til detaljer rundt kostnader og avsetning for matavfall, hvor bruk av biorest og biogass samt mulige miljøpåvirkninger er utredet.*
2. *Ålesund kommune ønsker ikke innført separat innsamlingsordning for glass og metallemballasje, utover dagens returpunkter, ettersom dette vil undergrave kommunens investeringer i askesorteringsanlegg, samtidig som det kun gir marginal økning i gjenvinning.*
3. *Ålesund kommune ønsker ikke å delta i bygging av anlegg som er i konflikt med allerede etablerte løsninger i kommunens regi.*
4. *Ålesund kommune ønsker også flere nedgravde løsninger, i tråd med kommuneplanen. Finansiering må skje i tråd med lovverk.*
5. *Ålesund kommune ønsker økt fokus på avfallsreduksjon og gjenbruk, i tråd med nasjonale mål.*
6. *Ålesund kommune vil fortsette sitt arbeid mot marin forurensning i egen regi. Dette kan ikke dekkes innenfor selvkostområdene.*
7. *Ålesund kommune er enig med Årim i at holdningsskapende arbeid er viktig. Det er viktig at etablerte opplegg i kommunens regi opprettholdes, og at allerede utarbeidet materiell fra ulike organisasjoner benyttes framfor produksjon av eget informasjonsmateriell om samme tema.*
8. *Ålesund kommune ser det som mest hensiktsmessig at eventuelle endringer i fagmiljø og oppgaver som i dag ligger i kommunen, skjer i forbindelse med etablering av nye Ålesund kommune. Det vil være uheldig å foreta større organisatoriske endringer eller overføringer nå uten at dette er drøftet i samråd med de andre kommunene som skal utgjøre den nye storkommunen.*
9. *Ålesund kommune ønsker ikke at Årim skal opprette et eget næringselskap i Ålesund og dermed bli en konkurrent til kommunens egen næringsdrift.*

I formannskapet ble det fremmet et alternativt forslag som ble vedtatt med 7 mot 6 stemmer:

1. *Ålesund kommune stiller seg i alt vesentleg grad bak strategidokumentet frå ÅRIM slik det er presentert i Strategi 2017 – 2025.*
 - a. *Tilbodet til innbyggjarane bør vidareutviklast for å sikre at det er i samsvar med nasjonale og lokale miljømål*
 - b. *Det er ei klar målsetting å redusere avfallsmengda og auke graden av gjenbruk*

- c. *Det bør arbeidast vidare i dialog mellom ÅRIM og eigarkommunane for å redusere dobbeltarbeid og effektivisere avfallshandteringa i kommunane.*
2. *Så snart nye Ålesund er etablert vil ein komme tilbake til ei ny vurdering når det gjeld overføring av ansvar til ÅRIM også for innhenting av næringsavfall innanfor nye Ålesund kommune sine grenser. Her må det takast omsyn til gjeldande regelverk, effektivitet og lønsemd.*
3. *For å nå strategimåla som elles er presentert i dokumentet stiller Ålesund kommune seg bak fylgjande tiltak i løpet av perioden:*
 - a. *Finne framtidsretta behandlingssøysing for matavfall og innføre henteordning for matavfall*
 - b. *Innføre henteordning for glas og metallemballasje i tillegg til den metallgjenvinninga av aske frå TK Kraftvarme, som skjer i Ålesund kommune sin regi på Bingsa.*
 - c. *Utgjele ettersortering av restavfall for å utvinne fleire ressursar*
 - d. *Samarbeide med kommunane for å etablere fleire renovasjonsløysingar under bakken*
 - e. *Etablere tilbod om levering av gjenstandar til gjenbruk på miljøstasjonane*
 - f. *Samarbeide med eigarkommunane og andre aktørar som Sunnmøre Friluftsråd for å redusere marin forsøpling i nærområda*
 - g. *Vidareutvikle kommunikasjonen med innbyggjarane om avfallsreduksjon, kjeldesortering og gjenbruk. Legge vekt på haldningsskapande arbeid særleg retta mot barn og unge*

Formannskapetets innstilling ble vedtatt i bystyresak 016/17 den 09.03.17.

Både ved behandling i formannskapet og i kommunestyret ble det reist spørsmål vedørendende habiliteten til de som er medlemmer i representantskapet til ÅRIM. I protokollen går det fram at da formannskapet var usikre på hva som er riktig, avgjorde et enstemmig formannskap ut fra *føre var prinsippet* at de er inhabil til å delta i behandlingen av saken. Etter behandling i formannskapet ble det innhentet en vurdering fra kommuneadvokaten. I denne ble det konkludert med at det ikke foreligger særlige grunner som tilsier inhabilitet.

Kommunerevisjonen sendte den 10.03.17 en epost til politisk avdeling, der vi bad om å få oversendt kommuneadvokatens habilitetsvurdering av representantskapsmedlemmene. I samme epost ønsket vi også å bli opplyst om:

... det er gjort noe vurdering av habiliteten til saksbehandler i saken om ÅRIMs strategi i lys av at saksbehandler også sitter i styret i Tafford Kraftvarme AS. Dersom en slik vurdering foreligger, ber vi om å få denne oversendt.

Vi mottok svar den 13.03.17, der det stod følgende:

Vedlagt følger etterspurt habilitetsvurdering fra kommuneadvokat og KS.

Det er ikke gjort tilsvarende vurdering av saksbehandler. Det er rådmannen som legger fram saken, ikke saksbehandler.

Kommunikasjon - Vurdering

I rapporten har vi lagt våre vurderinger samlet til slutt. Det er vanskelig å gå inn i enkeltdeler av all kommunikasjonen som har vært mellom ÅRIM og Ålesund kommune. I våre vurderinger knyttet til kommunikasjon har vi pekt noen forhold som det kan være verdt å belyse.

I forhold til begrunnelsen for tilbakeføring av næringsrenovasjonen, blir det altså anført at rådmannen er av den oppfatning at dette skillet ikke blir tilstrekkelig ivarettatt når begge typer avfall blandes i samme bil slik ÅRIM har praktisert det. Når det gjelder denne prosessen med å ta tilbake næringsrenovasjonen, så fremstår den etter vår vurdering som uryddig. Den diskusjon som var i denne saken, om skille mellom næring og drift, fremstår etter vårt syn konstruert.

I høringssvaret på strategiplanen går det fram at rådmannen har den oppfatning at det i dag et klart skille mellom selvkostregime og næringsdrift tråd med gjeldende regelverk. Videre går det fram som en forutsetning ved overdragelse av miljøstasjonen, at avfallet er fra det overtas av Bingsa Næring å regne som næringsavfall.

Kommunerevisjonen deler ikke den vurdering at det i Ålesund kommune nå er et klart skille mellom næring og husholdning. Når det gjelder husholdningsrenovasjon, er vi ikke kjent med at det er gjennomført en eneste konkurranse i forhold til tjenesteutvekslingen mellom ÅRIM, Ålesund kommune og Tafjord Kraftvarme AS. Kravet til dokumentasjon av selvkost for slike tjenesteutvekslinger, ble avklart av Miljøverndepartementet i 2006. Denne avklaringen er relevant også for renovasjonstjenester. En viktig del av problemene i forhold til oppgjørene mellom ÅRIM og Bingsa Næring, er at det er store mangler i forhold til Bingsa Nærings evne til å dokumentere selvkost. Dette igjen gir også konsekvenser for både regnskapet til Bingsa Næring og husholdningsrenovasjonen. Selvkost på tjenesteutvekslingen dokumenteres ikke fra Ålesund kommune, selv når det er avtalefestet med ÅRIM.

Ålesund kommune skal også dokumentere selvkost i forhold til Tafjord Kraftvarme AS, både som følge av avtalen, men også som følge av regelverket. Når det gjelder tjenesteutvekslingen i forhold til levering av aske fra Tafjord Kraftvarme AS til Bingsa Næring, så er den etter vår oppfatning også omfattet av selvkost, altså at eventuelle gevinster av dette skal tilføres husholdningen.

Organiseringen av ÅRIM, Bingsa Næring, husholdningsregnskapet og Tafjord Kraftvarme AS, er etter vår vurdering kompleks. Et annet moment som er med på å vanskeliggjøre dette, er at det også er en del utfordringer i forhold til den regnskapsmessige håndteringen.

Videre er organiseringen kompleks i forhold til anskaffelsesreglene. Hvis det er ønskelig å videreføre denne modellen, må det gjøres en grundig gjennomgang av alle tjenester som utføres mellom aktørene, for å vurdere disse opp mot reglene.

Når det gjelder beskaffenheten til Bingsa Nærings regnskap, herunder regnskapet for husholdningene, så er den etter vår vurdering ikke tilstrekkelig per i dag. Bingsa Næring bør etter vår vurdering tilføres merkantile ressurser, som blir gitt opplæring i forhold til regelverket om selvkost. Dette vil etter vår vurdering også bedre kommunikasjonen med ÅRIM, som på sin side har bygd ut system og kompetanse innen merkantile felt som kontraktsoppfølging, økonomioppfølging og kommunikasjon.

ÅRIM har oppgitt at det i driftsavtalene for VAR de senere år, har vært en del uklarheter i forhold til avgrensinger av hva som ligger til ÅRIM og hva som ligger til Ålesund kommune. Særlig er dette knyttet til det overordnede endelige ansvaret for innsamling, gjenvinning og behandling av avfall. Det blir vist til forskrift om husholdsavfall og slam.

Det kan godt være at driftsavtalene har hatt noen uklarheter, men det er Ålesund kommune som administrerer det som kommer i tillegg til de tjenestene som utføres av ÅRIM, som bl.a. forbrenningsavtalen med Tafjord Kraftvarme AS og forpliktelsene knyttet til eldre deponi og dagens deponi. Det er altså fortsatt Ålesund kommune, som er ansvarlig for selvkostregnskapet. Det siste og endelige ansvaret for gebyrfastsettelsen vil i alle tilfeller ligge til bystyret.

Dette reiser spørsmålet om ÅRIM er en underleverandør for Ålesund kommune, eller om det er ÅRIM som har fått ansvaret for de oppgavene som de utfører på vegne Ålesund kommune. Slik vi ser det er det ikke tydelige svar på dette, og bystyret bør få på plass en konkret avklaring.

I brev fra Ålesund kommune den 30.03.16 går det fram at:

Ålesund kommune har aldri fattet politisk vedtak om at ÅRIM skal stå for innsamling av næringsavfallet. Det var en administrativ beslutning som i sin tid lå til grunn for avtalen om at ÅRIM skulle utføre denne oppgaven på vegne av Ålesund kommune.

Vi leser dette brevet av slik, at fordi det var en administrativ beslutning å overføre næringsrenovasjonen, så er det ikke nødvendig med en politisk avklaring i forhold til å ta den tilbake.

Etter vårt syn kan slike manglende politiske avklaringer forklare deler av de vanskelighetene som har vært mellom ÅRIM og Ålesund kommune. Politiske avklaringer i bystyret om oppgavefordelingen, kan skape den nødvendig legitimitet, som gjør en ikke får en kamp mellom disse to miljøene, som begge nok ønsker å drifte mest mulig innen avfall.

Tafjord Kraftvarme AS

Ålesund kommune og Tafjord Kraftselskap inngikk en avtale i midten av 1980. Avtalen innebar at Tafjord Kraftselskap skulle bygge og drive et forbrenningsanlegg for avfall. Tafjord Kraftselskap forpliktet seg til, mot godtgjørelse, å motta alt avfall i Ålesund kommune som kan destrueres ved anlegget. Det gikk fram at anlegget også kunne betjene andre kommuner.

Ålesund kommune hadde etter avtalen en plikt til å levere husholdningsavfallet til anlegget, og ikke motta industriavfall på Bingsa hvis det kan nyttiggjøres ved anlegget. I avtalen går det også fram at gjenvinnbart avfall bør overlates andre interessenter for gjenvinning og resirkulering.

Tafjord Kraftselskap forpliktet seg også til i størst mulig utstrekning å utnytte den avgitte varme. Det ble inngått en avtale om fjernvarme mellom partene i 2003 som løp til 2012, da det ble inngått en ny avtale som løper fram til 2022.

Det går fram av avtalen av 1980 at den: *skal gjelde i 15 år fra det tidspunkt anlegget er i driftsklar stand.* Og at det etter denne tidsperioden så: *kan hver av partene når som helst si opp avtalen med 5 års varsel.* Det gikk også fram at: *anlegget forutsettes drevet uten fortjeneste (non profit basis).*

Høsten 2009 ble det gjennomført et møte mellom Ålesund kommune og Tafjord Kraftvarme AS, der en diskuterte at Ålesund kommune hadde sendt ut forespørsler på deponering av industriavfall som kunne gå til forbrenningsanlegget. Oppsigelsesfristen på fem år var også et tema på dette møtet. I et brev til kommunen i etterkant av møtet gikk det fram det hadde vært investert ca 300 mill kr i en ny ovnslinje de siste årene, og at en forutsetning for dette var at en hadde fem års avtaler med Ålesund og omliggende kommuner. Med dette som utgangspunkt kunne ikke Tafjord Kraftvarme AS, akseptere en kortere oppsigelsestid som er mindre enn fem år. Det ble signalisert at selskapet kunne inngå en avtale som var lik den som var i Sula kommune. Denne innebar at en anga et tidspunkt fire år fram i tid, og satt oppsigelsesfristen til ett år.

Våren 2010 fastsatte representantskapet til ÅRIM en framdriftsplan. I sammenheng med denne ble det sendt ut et brev til eierkommunene den 10.06.10 om samordning av avtalen om sluttbehandling av restavfallet. Representantskapet bad om at kommunene gjorde en vurdering i forhold til å si opp eksisterende avtaler og tiltransportere dem til ÅRIM. Det ble bedt om et svar innen 01.09.10. Denne sluttbehandling av restfallet inngår som en vesentlig del av gebyrgrunnlaget, og en samordning av avtalene er viktig om en ønsker at alle innbyggerne i Ålesundregionen skal stå ovenfor en mest mulig lik prisstruktur.

Denne forespørselen fra ÅRIM ble fremmet for formannskapet ved utgangen av 2010. I saken viste rådmannen til at deponering av husholdningsavfall ikke lenger var en tillatt i Europa, og at det hadde gitt en økning i kapasiteten i mange land som igjen hadde resultert i en internasjonal konkurranse. For noen hadde det resultert i vesentlig rimeligere løsninger enn de tidligere lokale. Dagens markedssituasjon vurderte rådmannen som uklar, og at det bare er en reell konkurranse som vil gi svar på om Ålesund kommune også ville få en rimeligere løsning. Det stod også at:

Prisnivået hos TKV er i senere tid redusert, og de har varslet ytterligere reduksjoner. Det ser derfor nå ut til at TKV's forbrenningspriser nærmer seg de priser som andre aktører i markedet opererer med.

Det stod følgende vedrørende selvkost:

TKV's plikt etter avtalen til å drive forbrenningsanlegget etter selvkost har heller ikke vært dokumentert / oppfylt på lenge.

Det ble også vist til de tidligere drøftelser og tilbudet om å sette oppsigelsesfristen til 1 år.

Av saken gikk det også fram at:

Ved etableringen av ÅRIM ble det fokusert på at det ved en samlet konkurranseutsetting av innsamling og sluttbehandling av avfallet kunne oppnås vesentlige innsparinger. De kalkyler som ble fremlagt i den forbindelse la til grunn at særlig innsparingene knyttet til sluttbehandlingskostnadene kunne være betydelige.

I saken blir det gjort en drøftelse av de juridiske sidene i forhold til regelverket om anskaffelser, der konklusjonen var at avtalen måtte sies opp. I tillegg ble det anført at i forbindelse med opprettingen av ÅRIM så:

... ble det forutsatt at ÅRIM skal overta rettigheter og plikter etter de avtaler som er inngått mellom de deltakende kommuner og Tafford Kraft. En slik endring av kontrakten vil kunne anses som en reforhandling av avtalen som kan være i strid med forbudet mot direkte anskaffelser. For å sikre en fremgangsmåte i samsvar med regelverket vil det trolig være ryddigst å legge forholdene til rette for å inngå nye avtaler etter hvert hvor ÅRIM er kontraktspart. Dette vil innebære at kommunene må si opp sine avtaler for å legge til rette for at ÅRIM kan inngå nye avtaler.

Under konklusjon ble det også vektlagt at:

Ved etableringen av ÅRIM ble det fokusert på at det ved en samlet konkurranseutsetting av innsamling og sluttbehandling av avfallet kunne oppnås vesentlige innsparinger. De kalkyler som ble fremlagt i den forbindelse la til grunn at særlig innsparingene knyttet til sluttbehandlingskostnadene kunne være betydelige.

Rådmannens innstilling var som følger:

Ålesund bystyre vedtar å si opp avtalen med Tafford Kraft med virkning fra 01.01.2016.

ÅRIM overtar kommunens rettigheter og plikter etter avtalen for det som gjelder husholdningsavfallet med virkning fra 31.05.2011 fram til avtalen opphører.

Formannskapet vedtok var slik:

Saken utsettes for å få en konsekvensutredning omkring virkningene av en eventuell oppsigelse av avtalen.

Det ble sendt et brev til Tafford Kraftvarme AS i starten av 2011, hvor kommune viste til vedtaket i formannskapet og ønsket en vurdering om konsekvens av en oppsigelse.

I sitt svar noen uker senere ble det angitt at hvis Ålesund kommune sier opp avtalen, så må en regne med at dette også blir utfallet i de andre ÅRIM kommunene. Dette utgjør omlag 30 % av anlegget sitt avfallsgrunnlag. Det stod også at:

Dersom Tafford Kraftvarme ikke vinn fram i ein konkurranse om avfallet frå Ålesund, så vil ikkje dette etter vår vurdering ha nokon stor verknad for selskapet eller for fjernvarmeforsyninga i Ålesund.

Tafford Kraftvarme AS sin vurdering var at det ikke vil gi noen særlig økonomisk gevinst og de stilte spørsmål ved de miljømessige konsekvensene av å frakte søppel inn og ut av regionen. De pekte også på at det måtte bygges en ny omlastningsstasjon.

Det er etter vår vurdering ingenting i brevet som tydet på at Tafford Kraftvarme AS hadde til hensikt å kreve erstatning om Ålesund sa opp avtalen i tråd avtalens oppsigelsesfrist på fem år.

I sammenheng med at ÅRIM ble etablert og at avtalen var oppe til politisk behandling, ble det forhandlet fram en fastpris per tonn for alle kommunene fra 2011. Denne har vært noenlunde den samme fram til i dag. Når det gjelder prisutvikling før 2011, så var det en noenlunde jevn årlig nedgang på 4,1 % fra 2004 og frem mot 2010.

ÅRIM gjennomførte en anbudskonkurranse i 2011 for fire av eierkommunene: Sykkylven, Sandøy, Giske og Vestnes. Det var Tafjord Kraftvarme AS som vant denne konkurransen. Åtte av eierkommunene: Ålesund, Sula, Haram, Skodje, Ørskog, Stordal, Norddal og Stranda, hadde inngått egne avtaler.

ÅRIM sendte et brev til kommunerevisjonen i midten av 2014, hvor de ønsket å drøfte en modell med viderefakturering fra kommunene til ÅRIM for de 8 som hadde en egen avtale. ÅRIM anså avtalestrukturen mellom ÅRIM, eierkommunene og Tafjord Kraftvarme AS som en utfordring som påfører kommunene og ÅRIM dobbeltarbeid. Videre at den gir utfordringer i forhold til å fordele kostandene rett. ÅRIM oppfatte det også slik at avtalestrukturen representerer et hinder for å gi ÅRIM totalansvaret for renovasjon i kommunen inkludert fakturering, for slik å få ut synergiene av samarbeidet som er etablert. Den ga også opphav til at en får to selvkostfond.

Daglig leder i ÅRIM og kommunerevisjonen gjennomført et møte med bakgrunn i brevet. Det var ønskelig fra begge side at det ble gjort en grundig juridisk vurdering av avtalene i forhold til reglene om offentlige anskaffelser.

Et par måneder senere forelå det en juridisk vurdering av Deloitte Advokatfirma AS på vegne av KS Advokatene. Et sentralt spørsmål var om kommunene som hadde egen avtale med Tafjord Kraftvarme AS var forpliktet til å si opp disse avtalene. Avtalene som ble vurdert var: Ålesund, Ørskog, Haram og Skodje som hadde en femårig oppsigelsesfrist, Stranda kommune som hadde en treårig oppsigelsesfrist og Sula som hadde en femårig oppsigelsesfrist, som var redusert til en ettårig ved en tilleggsavtale. Alle disse avtalene ble inngått på 1980-tallet eller tidlig 90-tallet, før dagens regelverk om offentlige anskaffelser trådte i kraft i 1994.

Deloitte Advokatfirma AS vurderte det dit hen at: *at kommunene har en rettslig forpliktelse til å si opp avtalene umiddelbart. Men at kommunene: må overholde de fastsatte oppsigelsesfristene som fremgår av de ulike avtalene.*

ÅRIM bad også om en vurdering om hvorvidt de kan bli holdt ansvarlig for brudd på regelverket som følge av kommunenes avtaler. Det gikk fram at: *Ved et eventuelt erstatningssøksmål fra en leverandør som mener seg forbigått vil det derfor også være en viss risiko for at ÅRIM kan bli erstatningsansvarlig på ulovfestet erstatningsrettslig grunnlag.*

Kommunerevisjonen sendte et brev til Ålesund kommune høsten 2016, der vi tok opp tre problemstillinger. Den første problemstillingen var om det er gjennomført en konsekvensutredning i tråd vedtaket i formannskapet i 2010. Det gikk fram at:

Det er ikke foretatt en formell konsekvensutredning med konklusjon slik vedtaket i formannskapet synes å forutsette.

Den andre problemstillingen var om avtalen er vurdert opp mot anskaffelsesregelverket. Rådmannens vurdering var at en eventuell oppsigelse:

... vil medføre konsekvenser og mulig erstatningsansvar tatt i betraktning graden av gjensidige forpliktelser.

Slik at:

... det ikke kan foreligge en plikt til å si opp avtalen, og som følge av dette er derfor avtalen ikke oppsagt.

Den tredje problemstillingen var knyttet til punktet i avtalen om at: *anlegget forutsettes drevet uten fortjeneste (non profit basis).* Ålesund kommune viste da til at de: *har og har hatt den laveste gate-fee inn til anlegget til Tafjord Kraftvarme.*

Videre går det fram:

Det er vanskelig for ÅK å dokumentere om dette prisavslaget er av en slik størrelse at det medfører at Ålesund kommune kun betaler kostpris eller non-profit pris.

Dette har sammenheng med at:

Regnskapet til Tafjord Kraftvarme er ikke innordnet på en slik måte at det enkelt lar seg gjøre å dokumentere dette. Det skjer heller ingen avregning på slutten av året eller tilførsel/uttak fra et selvkostfond, slik det vanligvis gjøres for kommunale virksomheter som drives etter selvkostprinsippet.

I brevet går det likevel fram den oppfatning at: Ålesund kommune betaler en pris som ikke gir noe fortjeneste til Tafjord Kraftvarme AS. Dette tok utgangspunkt i en analyse av totalrentabilitet som viser at: det ikke vært noe avkastning utover det man får på en investering med liten eller ingen risiko. Den lave lønnsomheten skyldes etter vår vurdering for en stor del prisavslaget til Ålesund kommune.

Ved utgangen av 2016 ble Anskaffelsexperten bedt om å gjøre en vurdering for rådmannen av hvorvidt det er mulig å inngå en langsiktig samarbeidsavtale som vil videreføre de fire avtalene som var inngått med Tafjord Kraftvarme AS. Det blir gjennomført en grundig juridiske vurdering der det ble konkludert med at ut fra dagens rettskildebilde, vil det foreligge en plikt for kommunen til å si opp avtalen. I dette ligger det at avtalen fra 1980 må sies opp i løpet av 2017, men at den kan fortsette å løpe ut 2022.

I et brev fra Tafjord Kraftvarme AS av 16.06.17 viste de til oppsigelsestiden på 5 år, og at:

... de ikke vil akseptere kortere oppsigelsestid. Slik at matabfallet fra husholdningene i Ålesund dermed tidligst overlates til andre interessenter 5 år etter at avtalen er sagt opp.

Når det gjelder Sykkylven, Vestnes, Giske og Sandøy, så er det ÅRIM som fullt ut håndterer forbrenningen hos Tafjord Kraftvarme AS. Dette er det gjennomført konkurranse på, og da inngår kostandene direkte i selvkostregnskapet uten noen videre dokumentasjon. Norddal og Ørskog er aksjonærer i Tafjord Kraft AS, slik at de er litt i samme posisjon som Ålesund. Vi har fått en tilbakemelding på epost om at rådmannen har vurdert det slik at avtalen må sies opp. For begge, er avtalene likevel ikke sagt opp per i dag. Når det gjelder Sula, så hadde de opprinnelige en femårig oppsigelsesfrist, som ble redusert til ettårig i 2006, og ÅRIM håndterer dette nå. Haram og Stordal sine avtaler hadde en oppsigelsesfrist på fem år, og det er sendt en oppsigelse. Stranda og Skodje sine avtaler hadde en oppsigelsesfrist på tre år, og det er sendt en oppsigelse.

Tafjord Kraftvarme AS - Vurdering

Kommunerevisjonen vurderer det uheldig at saken ikke ble fulgt opp etter 2011. Det er uheldig av hensyn til representantskapet, som bør få tilbakemeldinger på slike henvendelser, men det er også uheldig i forhold til å sikre at husholdningene har tillit til forvaltningen. Vår vurdering er at avtalen skulle vært sagt opp i 2011, slik at Ålesund kommune var ute av denne avtalen i 2016. Dette burde vært gjort uavhengig av eventuelle økonomiske konsekvenser det har, eller måtte ha, for Tafjord Kraftvarme AS. Hensynet til at regelverket omkring gebyrene til husholdningene følges, har etter vårt syn forrang framfor eventuelt hensyn som majoritetsseier.

Oppsummering

ÅRIM kan møte representanter fra Ålesund kommune i flere sammenhenger. Det reiser spørsmålet om det er tilstrekkelig forståelse for at disse representantene da opptrer i ulike roller.

Oppgavefordeling per i dag, er slik at Ålesund kommune ved virksomhet for VAR har ansvaret for næringsrenovasjon og deponi. Tafjord Kraftvarme AS har ansvaret for forbrenning av avfall. Virksomhetsleder for VAR er også styremedlem i Tafjord Kraftvarme AS. Videre synes virksomhetsleder å være sentral, både ved saksbehandlingen om eieroppfølgingen og ved oppfølgingen av kunde- og leverandørrelasjonen. I tillegg er virksomhetsleder for VAR tillagt et

ansvar i forhold til myndighetsutøvelse. Når vi spør om det er gjort en habilitetsvurdering, blir det vist til at det er rådmannen som legger fram saken. Kommunerevisjonen er en viktig del av kommunens egenkontroll, og har det syn at når vi reiser et slikt spørsmål, så kan det være gode grunner til å gjennomføre en slik vurdering om det ikke allerede er gjort. En tjenestemann har ikke anledning til å forberede en forvaltningssak, når han eller hun er styremedlem i et selskap. Dette vil ikke komme til anvendelse i de mer generelle spørsmål, men i forhold til strategivalg og oppgavefordeling mellom Bingsa Næring, Tafjord Kraftvarme AS og ÅRIM, kommer det etter vårt syn til anvendelse og er egnet til å svekke den almene tilliten.

Det er liten tvil om at ÅRIM på den ene side, og Tafjord Kraftvarme AS og Bingsa Næring på den andre side, ligger på to ulike framtidige strategivalg. I tillegg kommuniseres det dårlig. I høringssvaret til strategiplanen beskrives det at ÅRIM arbeider i retning av et sentralsorteringsanlegg uten at Ålesund er særlig involvert i det. Videre at Ålesund kommune har investert i sorteringsanlegg, inkludert askesorteringsanlegg og sorteringshaller, og er:

... er sterkt imot at Årim skal etablere eget sorteringsanlegg i konkurranse med kommunens eget anlegg. Dette er feil ressursbruk og vil føre til økonomisk tap for Ålesund kommune.

Kommunerevisjonen mener at det bør tas stilling til ÅRIM, Bingsa Næring og Tafjord Kraftvarme AS samlet. Ålesund kommune bør ha et samordnet syn på de langsiktige strategiene til alle selskapene, og det må forankres i bystyret. Når det gjelder ÅRIM, synes strategivalgene å være avklart etter behandling av strategiplanen. Tilsvarende bør det trekkes opp klare strategivalg ovenfor Bingsa Næring og Tafjord Kraftvarme AS.

Det ligger ikke til kontrollutvalget og kommunerevisjonen å angi hvordan en kommune organiserer seg innenfor gjeldende lover og regler. Dette er gjerne et politisk og skjønnsmessig spørsmål. Når det gjelder Bingsa Næring, er vi likevel ikke i tvil om at det må skje noe vesentlig ved måten denne virksomheten er organisert.

Konkretisering av anbefalinger

Når det gjelder eierstyringen av ÅRIM, så vurderer vi den som god. Vi vil her spesielt peke på strategiplanen som representskapet la fram. De utfordringer som er i eierstyringen av ÅRIM, er knyttet til samkoordinering, avklaringer og kommunikasjon med Ålesund kommune.

Kommunerevisjonen mener det nå må skje en avklaring av oppgavefordelingen mellom ÅRIM og Bingsa Næring.

Kommunerevisjonen mener at må skje noe vesentlig med organiseringen av Bingsa Næring

Det bør legges fram en sak om samordning av strategiene til ÅRIM, Bingsa Næring og Tafjord Kraftvarme AS.

Rådmannen bør vurdere å ta et initiativ ovenfor Sunnmøre Regionråd med sikte på å gi dem en rolle i opplæringen av politikere som har verv i styrende organer. Videre vurdere i hvilken grad at de kan tilrettelegge for arenaer hvor eierskapsmeldingene kan utarbeides noe mer samordnet for eierkommune. I dette ligger også å ta stilling til hvordan eiermøter bør gjennomføres.

Med bakgrunn i de gode erfaringene med strategiplanen til ÅRIM, bør det vurderes å stille krav til en strategiplan i eierskapsmeldingen for de selskap der kommunen har en vesentlig eierdel. Det er også viktig at denne strategiplanen forankres i det organ som utøver eierstyring for kommunen, altså bystyret.

Aspen, Jane Anita

Fra: Post Ålesundregionen Interkommunale Miljøsekskap <post@arim.no>
Sendt: 12. desember 2017 07:28
Til: oddvar.myklebust@sandoy.kommune.no; Lien, Geir Inge;
frank.sve@mr fylke.no; vebjorn.krogsaeter@haram.kommune.no;
eva.hove@stordal.kommune.no; knut.helge.harstad@orskog.kommune.no;
roald@solheim-mobelverksted.no; arne.sandnes@norddal.kommune.no;
anne.kristin.bryne@alesund.kommune.no;
jarle.h.steffenssen@alesund.kommune.no;
Tore.Johan.Ovstebo@alesund.kommune.no;
anita.hjelvik.saetremyr@alesund.kommune.no;
borge.wiig@alesund.kommune.no;
odd.jostein.drotninghaug@sykkylven.kommune.no; jim-
arve.rossevoll@sula.kommune.no; dag.olav.tennfjord@skodje.kommune.no
Kopi: ak.ask.bakke@hotmail.com; rbergun@online.no;
jantry@stranda.kommune.no; randi.walderhaug.frisvoll@mr fylke.no;
kjersti.ruset.hjelle@stordal.kommune.no;
geir.peter.aure@orskog.kommune.no; hava@giske.kommune.no;
polperber@norddal.kommune.no; stein.kvalo@alesund.kommune.no;
anne.berte.hareide@alesund.kommune.no;
andrea.hunger@alesund.kommune.no;
Hakon.Lykkebo.Strand@alesund.kommune.no;
roar.salen@alesund.kommune.no; bil@fishtech.as;
svein.vaernes@sula.kommune.no; geir.leite@skodje.kommune.no;
post@mr revisjon.no; harald.rogne@sksiks.no; Aspen, Jane Anita; Kurt
Anders Løvoll; svein.otterlei@komrev3.no; Giske Kommune; Haram
Kommune; Norddal Kommune; Sandøy Kommune; Skodje Kommune;
Stordal Kommune; Stranda Kommune; postmottak@sula.kommune.no;
Sykkylven Kommune; Vestnes - postmottak; Ørskog Kommune; Ålesund
Kommune
Emne: Presentasjonane frå ÅRIM sitt informasjonsmøte 11. desember 2017
Vedlegg: Informasjonsmøte 111217 Nancy Strand.pdf; Informasjonsmøte 111217
Tone Molvær Berset.pdf; Informasjonsmøte 111217 Øystein Solevåg.pdf

ÅRIM hadde eit informasjonsmøte 11. desember 2017.

Det har vore eit ønskje frå fleire av medlemmene i representantskapet å få tilsendt presentasjonane.

Presentasjonane frå Nancy Strand, Tone Molvær Berset og Øystein Solevåg ligg ved.

Øystein Solevåg
Dagleg leiar

ÅRIM - Ålesundregionen Interkommunale Miljøsekskap IKS
Langelandsvegen 1 - 6010 ÅLESUND
Tlf dir: 70 31 41 01 - Mobil: 40 23 47 05

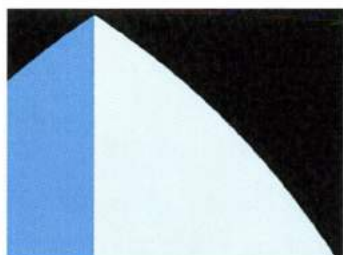
Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal	
Kommunent: <i>1534</i>	
Dato: 12 DES 2017	
Saks og Arkivnr:	Løpnr:
<i>1534</i>	<i>24/17</i>
Arkivkode:	Gradering:
<i>1534</i>	

Sirkulærøkonomien

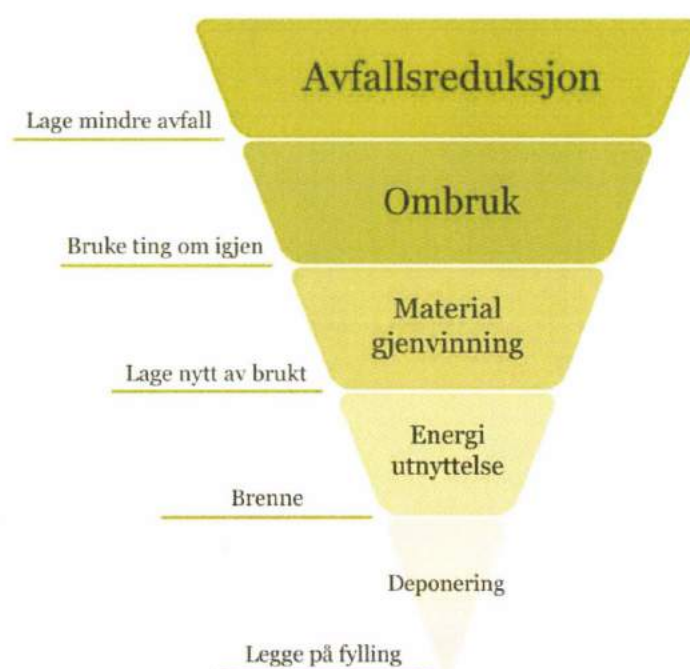
Krav til fremtidig avfallshåndtering

Nancy Strand, Avfall Norge

Visjoner om sirkulærøkonomien

Avfalls- og gjenvinningsbransjen skal bidra til utviklingen av en bærekraftig og samfunnsansvarlig sirkulærøkonomi, og være navet som bidrar til å lukke kretsløpene

Avfallsreduksjon

Lage mindre avfall

Ombruk

Bruke ting om igjen

Material
gjenvinning

Lage nytt av brukt

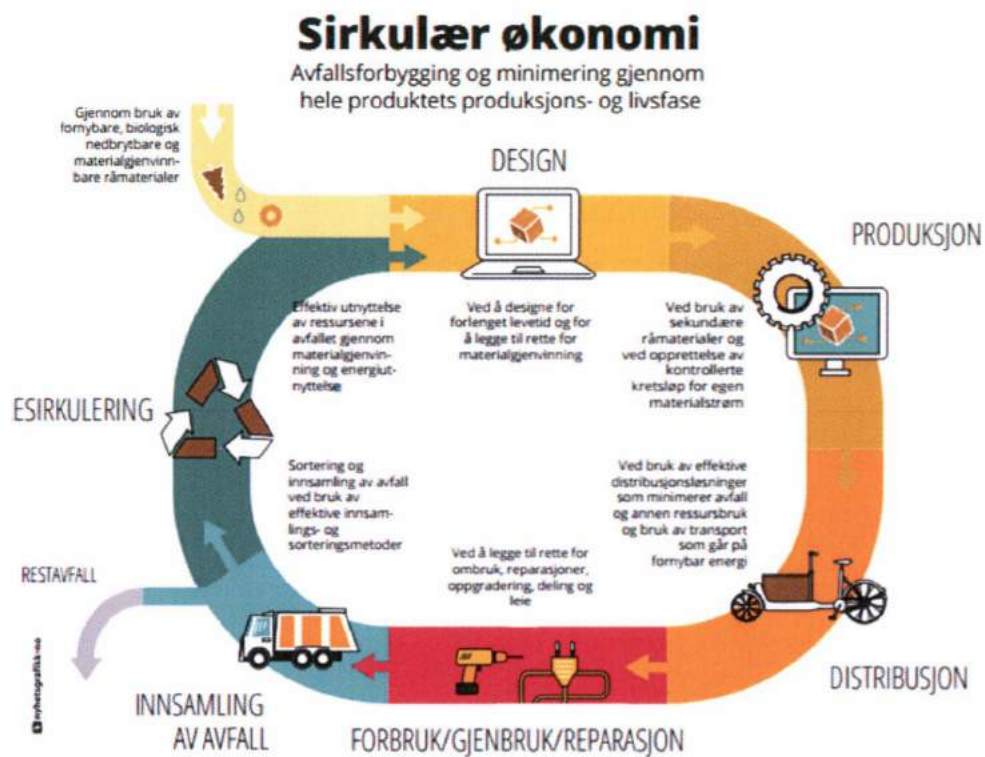
Energi
utnyttelse

Brenne

Deponering

Legge på fylling

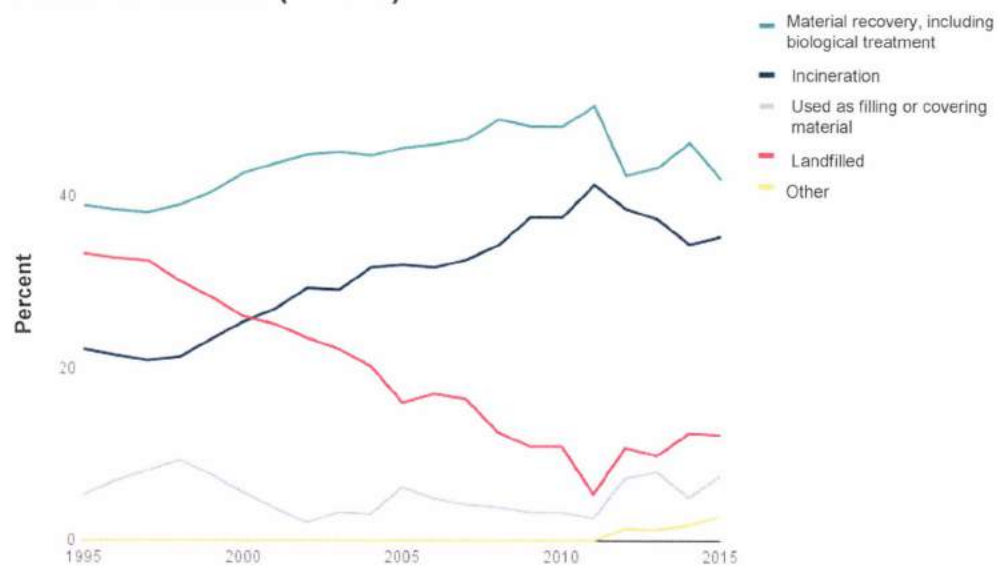
Figur 2: I en sirkulær økonomi vil ressurser utnyttes slik at de gir høyest mulig verdi og nytte så lenge som mulig.

**11,1
million
tonnes**

**5,5 mill
inhab.**

Waste treatment (- 2015)

50 %

Materialgjenvinning innen 2020

38 %

**Materialgjenvinning av
husholdningsavfall i 2016**

Nye EU-mål

Trolig: 65 prosent materialgjenvinning

Trolig: Påbud om utsortering av matavfall, med forbehold

Nye nasjonale mål

Trolig: Krav om utsortering av plast- og matavfall fra næring og husholdning - utredes i 2018.

Trolig: Trappetrinnsmodell for å nå målene

**Ellen Hambro, direktør i
Miljødirektoratet på Avfall Norges
årskonferanse 2017:**

- ☐ Krevende å nå målene
- ☐ Mener Norge må ha nasjonal kapasitet for å kombinere både kildesortering og sentralsorteringsteknologi
- ☐ Gjentok at Norge skal redusere matavfall med 50 prosent innen 2030

Redusere matsvinn

Ny bransjeavtale om å redusere matsvinn innen 2030 signert 25. september.

Kommunene inviteres med i næringslivets initiativ

Avfall
Norge

BARE TRE LITER. Miljøvernminister Vidar Helgesen instrueres av Høyre Le Th Tsyet i kantine i departementet. Nå er avnøttet kommet ned i fire liter i uka. Foto: Snorre Tanseth (fra Miljøverndepartementet)

 Mat

[Opplysningsvesen](#) [Mat](#) [Restgjenvinning](#) [Tilgjengelighet](#)

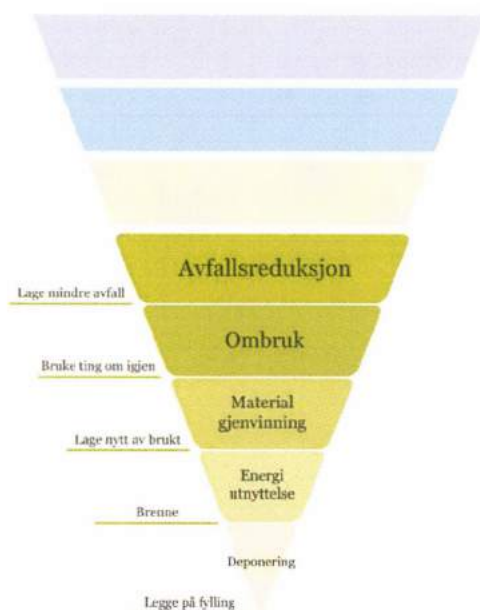
Tiltak mot matsvinn

**Slik berøres du når Norge skal halvere matsvinnet:
- Dette er verdens mest ambisiøse avtale**

Miljøvernministerens plan skal redusere matsvinnet.

Et mål om å bevege
oss oppover - og
kanskje også over -
avfallspyramiden.

Hvordan skape nye
verdier ?

Ressurspyramide
n?

Avfallspyramiden

Avfall Norge- hva gjør vi

- ☐ Høring om stortingsmeldingen "Avfall som ressurs - avfallspolitikk og sirkulærøkonomi"
- ☐ Standardisering og harmonisering nødvendig
- ☐ Flere økonomiske virkemidler
- ☐ Mer forskning og innovasjon
- ☐ Næringsliv og kommuner må samhandle

Avfall Norges Årskonferanse

INDUSTRIELL **BAEREREKRAFT**

5. - 7. Juni 2018 Stavanger Forum og Expo

Tusen takk for meg!
nancy.strand@avfallnorge.no

Kommunereformen og interkommunale selskap – konsekvenser

Tone Molvær Berset
Juridisk direktør / advokat

KS Bedrift

Tema

- Litt om IKS som selskapsform
- Endringer i rammebetingelser
- Hvorfor velge IKS for å løse lovpålagte oppgaver?
- Endringer for ÅRIM som følge av kommunereformen

Om IKS

KS Bedrift

Organisasjonsmodeller

Økende grad av selvstendighet

KS Bedrift

Interkommunale selskap (IKS)

- For selskaper med mer enn en eier, der deltagerne er kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper
- Deltagerne har ansvar for sin andel av selskapets forpliktelser
- Kan ikke gå konkurs og kan ikke åpne gjeldsforhandlinger. Det samme gjelder eierne (kommuneloven § 55 nr. 2)

Mer om interkommunale selskap (IKS)

- Lov om interkommunale selskap (IKS-loven)
- Eget rettssubjekt
- Godt egnet for interkommunalt samarbeid
- Kan ikke ha private eller statlige eiere
- Bedre tilpasset forretningsmessige oppgaver

Enda mer om interkommunale selskap (IKS)

- Eierorganet er representantskapet
- Representantskapet fastsetter budsjettet
- Eier har ansvar for sin andel
- Kan opprette og ha datterselskap

Endrede rammebetingelser?

- Nye nasjonale og lokale miljømål
- Revisjon av kommuneloven
- Revisjon av IKS-loven
- ESA mener dagens regelverk strider mot konkurranse – og statsstøttelovgivningen
- «Konkurranse på like vilkår»

ESA har åpnet sak mot Norge

- Kommunen som markedsaktør – forholdet til forbudet mot ulovlig statsstøtte i EØS avtalen
- Økonomisk aktivitet internt i kommunen (inkl. KF) kan være ulovlig statsstøtte
- Pågående utredning i Regjering og departement
- Arbeidsgruppe – ledet av professor Hjelmeng
- Norge må gjøre endringer i regelverket

KS Bedrift

Konkurransen på like vilkår – ny arbeidsgruppe

- *Offentlig og privat virksomhet skal ha like konkurransevilkår når de er i samme marked*
- Gunstige skatteregler, garantiordninger og finansieringsmuligheter kan medføre fordeler for offentlige virksomheter i strid med statsstøttereglene
- Rapport til regjeringen 1. januar 2018 – forsinkelser?
- KS har ett medlem i gruppen - øvrige medlemmer er økonomer og jurister

Hva kan bli resultatet?

- Økonomisk aktivitet må skilles fra lovpålagt virksomhet
 - Unngå (mistanke om) krysssubsidiering
- Regnskapsmessig skille som et minimum
- Utskillingsplikt?

Du er her: [Hovedside](#) / [Aktuelt](#) / [Juridisk service](#) / IKS-lovens endringer er satt på vent

IKS-lovens endringer er satt på vent

Nyhetsartikkel 11.05.2016 • Skrevet av [Tone Molvær Berset](#)

I kommuneproposisjon 2017 er det klart at eventuelle endringer i IKS-loven fortsatt er på vent. I tillegg vil det komme endringer i kommuners adgang til å drive økonomisk aktivitet i egen etat.

Høsten 2014 sendte Kommunal- og regionaldepartementet forslag om endringer i lov om interkommunale selskaper (IKS-loven) på høring. KS Bedrift ga et omfattende høringssvar, og mange medlemmer leverte selvstendige høringssvar.

Departementet har nå vurdert innspillene fra høringsrunden og utredet nærmere løsningsalternativet om å begrense bruken av selskapsformen til såkalt ikke-økonomisk aktivitet.

Ved å forby IKS-ene å drive med såkalt økonomisk aktivitet, vil ikke selskapene være omfattet av regelverket om offentlig støtte.

Mange ønsker lovendring

Departementets foreløpige vurdering er at en lovendring som avskjærer IKS-ene fra å utføre økonomisk aktivitet i statsstøtterettslig forstand har flere fordeler. Dette løsningsalternativet fikk også klart mest støtte blant høringsinstansene.

Det videre arbeidet med å fremme konkrete forslag til endring av IKS-loven må sees i sammenheng med annet pågående arbeid. Dette arbeidet og de problemstillingene som vurderes, herunder forståelsen av begrepet «økonomisk aktivitet», vil også være relevante for regulering av IKS-loven.

Den videre oppfølgingen av høringen om endringer i IKS-loven vil derfor skje i tilknytning til oppfølgingen av arbeidet.

ESA om skattefritak og offentlige garantier

Søk i nyhe

SKRIV U

ENE

AVF

BRANN OG

**Hvorfor er det fortsatt behov
for IKS etter
kommunesammenslåing?**

KS Bedrift

Hvorfor IKS for lovpålagte oppgaver?

- Samfunnsoppdraget består
- Samarbeid om å løse (lovpålagte) oppgaver er effektiv ressursbruk
- Helhetlig «regional» drift og virksomhet
- Kompetansen er samlet i IKS'et
- Robust organisasjon
- Fremtidsrettet organisering – utviklingen går i retning mer samarbeid

Konsekvenser av kommunereformen

*KS*Bedrift

Hvilke endringer vil det kunne bli?

- Kommunesammenslåing vil føre til færre deltakere i ÅRIM
- Endringer i eierkonstellasjoner
- Ansvar for gjeld og forpliktelser
- Endringer i beregningen av eierandel
- Ulike måter/ løsninger for å «fordele makt»
- Endringer i selskapsavtalen er nødvendig

Aktuelle endringer i selskapsavtalen

- Endring i deltakere/eiere – endring i «maktbalansen»
- Forholdet mellom eierandel og ansvar
- Endringer i formålet
 - prinsipp om lik pris for likt tilbud?
 - Andre endringer?
- Egenkapitalbehov/innskudd
- Forretningsmodell - beregning av driftsstøtte
- Innflytelse
 - Sammensetning av eierorgan (rep.skap)
 - Medlemmer av styret

Endringer i selskapsavtalen - prosess

Endring i
selskapsavtalens
minstekrav

Må vedtas i det enkelte
kommunestyre

Endring i
selskapsavtalens
øvrige bestemmelser

Vedtas i **rep.skapet**
Krever 2/3 flertall

Kan være avtalt **unntak**
i selskapsavtalen

KS Bedrift

Søk etter lover, forskrifter, dommer og stortingsvedtak

om interkommunale s...

Innholdsfortegnelse

Lovens forskrifter

Selskapsavtalen skal i det minste angi følgende:

1. selskapets foretaksnavn;
2. angivelse av deltakerne;
3. selskapets formål;
4. den kommune der selskapet har sitt hovedkontor;
5. antall styremedlemmer;
6. deltakernes innskuddsplikt og plikt til å foreta andre ytelser overfor selskapet;
7. den enkelte deltakers eierandel i selskapet og den enkelte deltakers ansvarsandel i selskapet dersom denne avviker fra eierandelen;
8. antall medlemmer av representantskapet og hvor mange medlemmer den enkelte deltaker oppnevner;
9. annet som etter lov skal fastsettes i selskapsavtalen.

0 Endret ved [lov 5 sep 2003 nr. 91](#) (ikr. 1 mars 2004 iflg. [res. 5 sep 2003 nr. 1118](#)).

Takk for meg

tone.berset@ksbedrift.no

997 49 873

www.ks-bedrift.no

Strategi for ÅRIM

Informasjonsmøte 11. desember 2017

Felleseuropeiske mål – kva betyr desse for ÅRIM?

- **Felleseuropeisk mål:**

- Halvparten av avfallet til materialgjenvinning eller ombruk i 2020.
- I 2016 var talet 31 % i ,
- Forslag til nye og enda meir ambisiøse mål for 2025 og 2030.
- Dette er ei stor utfordring for oss.

Tydelige signal fra Regjeringa

Avfall som ressurs – avfallspolitikk og sirkulær økonomi:

- Å utnytte ressursar effektivt er essensen i god økonomi.
- Forebygging, ombruk og materialgjenvinning.

Regjeringens bioøkonomistategi:

- Avfallet må gjerast tilgjengelig for biologisk behandling.
- Auka bruk av biogass til energiformål og auka utnytting av biogjøddsel og kompost frå biologisk behandling

Nye nasjonale mål blir utvikla

- Stortinget behandlar ny stortingsmelding om avfall våren 2018.
- Partiprogramma har tydelege mål om avfall.
Desse punkta går igjen:
 - Betre kjeldesortering
 - Materialgjenvinning
 - Utnytte ressursane i matavfall
 - Biogass

Eigarkommunane har mål for ÅRIM

Mål i kommuneplanen til Ålesund, vedteke i januar 2016:

Ålesund kommune skal sikre et bærende kompetansemiljø innenfor avfallshåndtering. Ressursene i avfallet skal utnyttas best mulig og i tråd med nasjonale og lokale miljømål. Andelen av avfallet som blir sortert til materialgjenvinning skal økes til 50 % i 2020. Beste tilgjengelige løsninger for innsamling av avfall skal velges. Fellessystemer for innsamling av avfall, slik som nedgravde løsninger, skal foretrekkes i tettbygde strøk.

Endringane skjer ikkje berre her...

- Om lag 70 % av innbyggjarane i Noreg har kjeldesortering av matavfall i dag.
- Bergen, Trondheim, Fredrikstad, Sarpsborg og Ålesund har alle planar om å innføre dette.
- I løpet av 2019 vil 46 % av innbyggjarane i Noreg ha henteordning for glas- og metallemballasje.

Retninga er meir gjenvinning

- Overordna målsetting å bevege seg frå eit «bruk og kast-samfunn» til ein sirkulærøkonomi.
- Oppdraget til ÅRIM er ikkje å løyse renovasjonsutfordringane med gårsdagens løysingar.
- Skal vere med å utvikle tenestene slik at det samla forbruket vårt gjer minst mogleg innhogg i våre felles ressursar

Utfordringa til ÅRIM: Å finne ein balanse

Strategi for ÅRIM 2017 – 2025

Samrøystes vedtak i representantskapet 25. april 2017:

Representantskapet vedtar strategi for ÅRIM 2017 – 2025 slik han er framlagd av styret.

- Forslag lagt ut til offentlig ettersyn hausten 2016 og behandla i alle eigarkommunane våren 2017.
- Budsjett og økonomiplan revidert i samband med endeleg vedtak av strategi.

Nye mål for ÅRIM

Hovudmål for perioden 2017 - 2025:

- 1 Avfallet frå innbyggjarane i Ålesundregionen skal gjenvinnast i tråd med EU sine krav for 2020, 2025 og 2030.
- 2 Talet på hushald som samarbeider om kjeldesorteringsløysingar skal auke.
- 3 ÅRIM skal vere eigarkommunane sin foretrukne leverandør for alle oppgåver innan avfall og slam.
- 4 ÅRIM skal ha ein kostnadseffektivitet i renovasjonstenesta på minst 85 %
- 5 ÅRIM skal ha ein kundetilfredsheit på minst 80 %

Ny kjeldesorteringsløsning

To nye dunkar – ein til matavfall, ein til glas- og metallemballasje.

Rullar med grøne posar til matavfall.

Matkorg til å samle matavfall i inne.

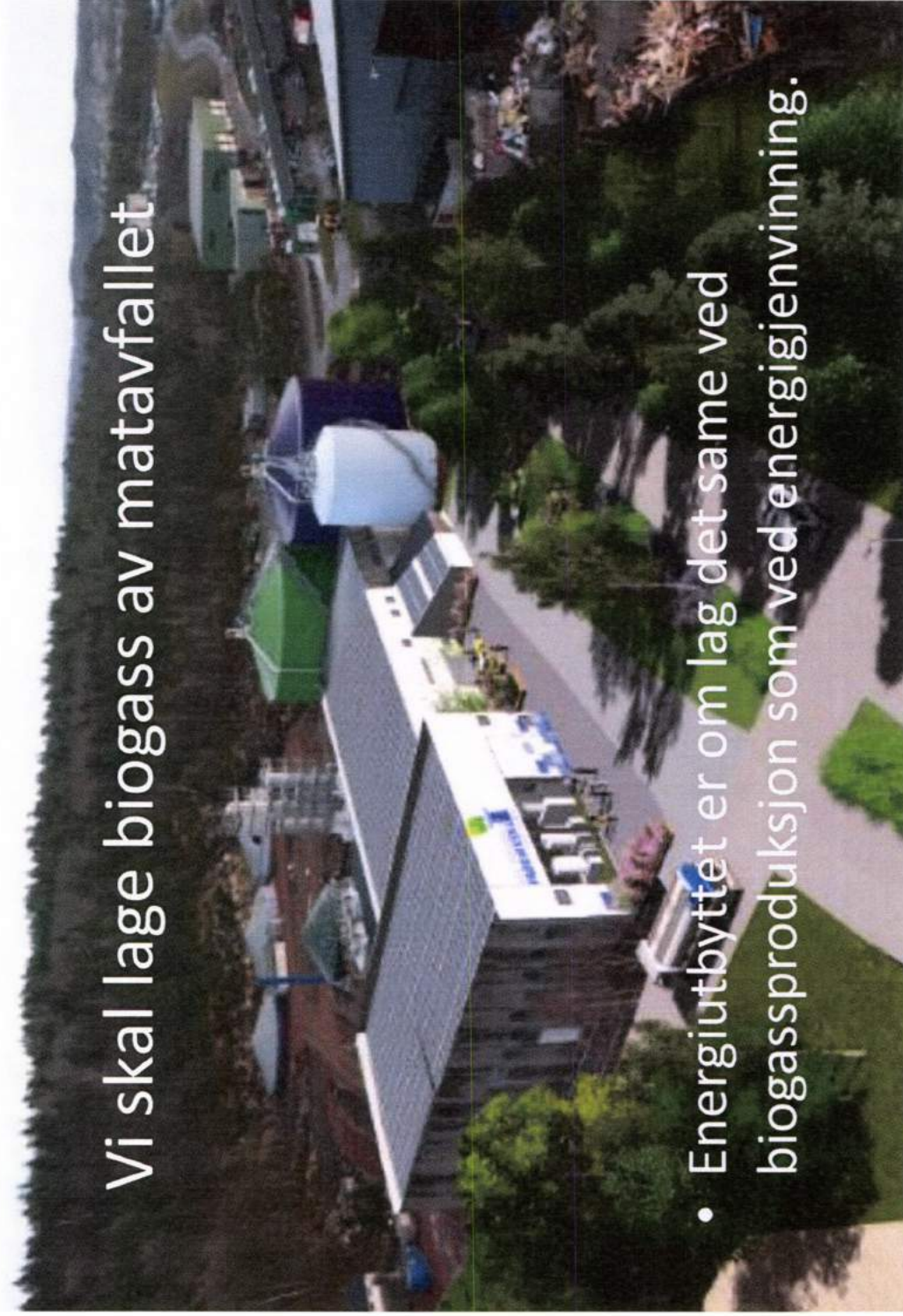
Ein orange ekstrasekk til å samle ekstra restavfall i.

Ein boks til å samle miljøfarleg avfall i.

Vi skal lage biogass av matavfallet.

- Energiutbyttet er om lag det same ved biogassproduksjon som ved energigjenvinning.

Matavfallet inneheld ressursar som ikkje blir brukt ved energigjenvinning

Det er næringsstoff til å produsere ein million brød i matavfallet til ÅRIN

KJELDE: NTN

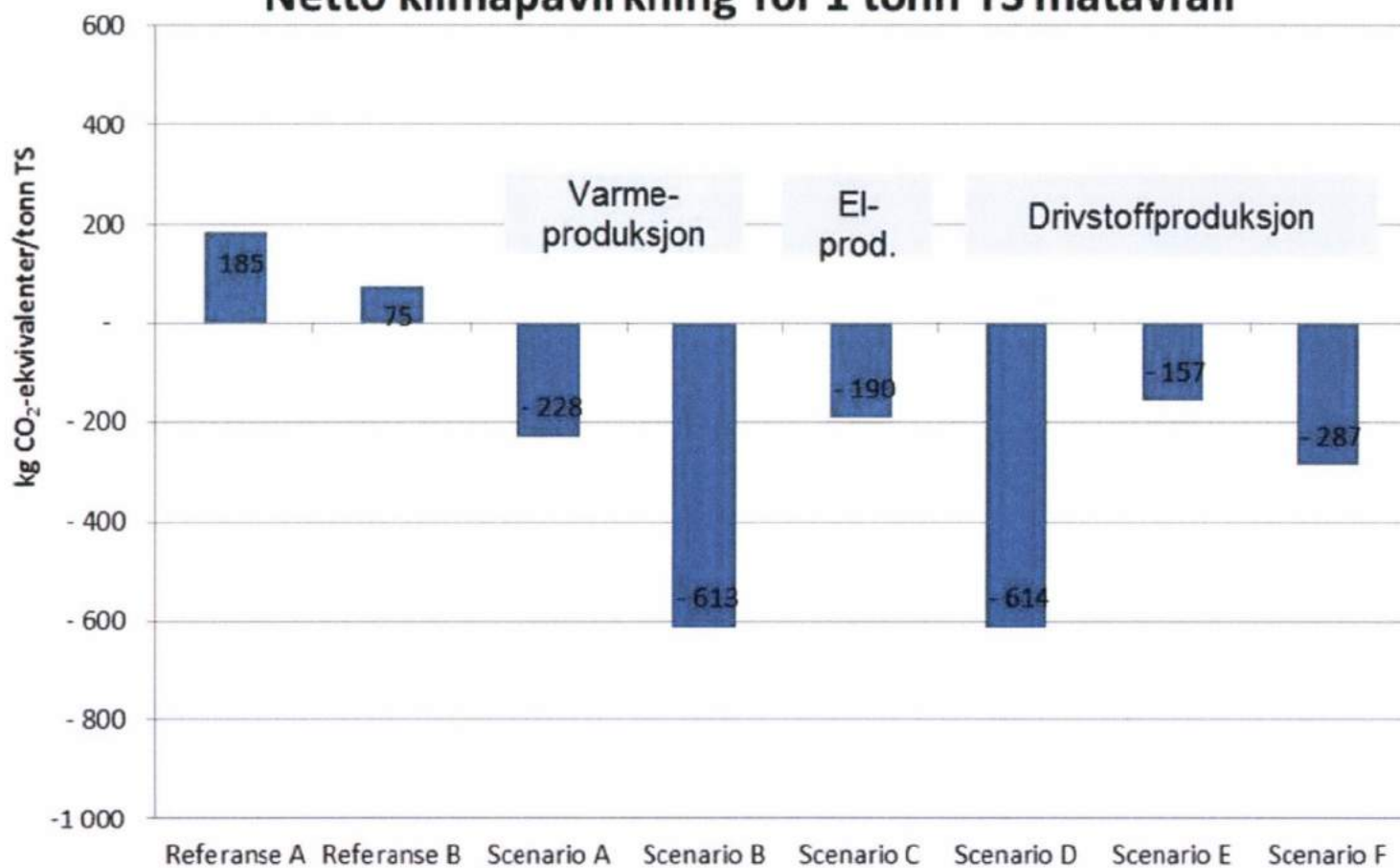
Stortinget ønskjer utfasing av torv.

- Kompost frå matavfall er eit av dei beste alternativa.

Klimanytten er større, sjølv med auka transport

Netto klimapåvirkning for 1 tonn TS matavfall

Glas- og metallemballasje

- Ålesund kommune har bygd ettersorteringsanlegg for metall frå botnaske.
- Inga føresetnad at kommunane skulle avslutte sortering av glas- og metallemballasje, anlegget er tilpassa gjenstandar mindre enn 50 mm.
- Miljømessig er aluminiumsemballasje det mest verdifulle produktet. Dette er også det materialet som blir mest forringa av ein forbrenningsprosess.
- Det årlege «tapet» i form av redusert metallsal for Ålesund kommune ved auka kjeldesortering er anslått til å vere om lag 80 000 kr.
- Til samanlikning brukar ÅRIM ti ganger så mykje på rydding av returpunkt.

Blir det slutt på avfallsforbrenning?

- Enkelte har teke til orde for at vi ikkje må sortere avfall, for vi må sikre at forbrenningsanlegga får nok å brenne.
- Sjølv med vesentleg høgare materialgjenvinning enn i dag vil vere tilnærma balanse mellom forbrenningsanlegga sin kapasitet og tilgang til brennbart restavfall i 2030.
- Forbrenningsanlegga har ei viktig rolle i den sirkulære økonomien, men dei må omstille seg, dei skal ikkje brenne det same i 2020 og 2025 som i 2017.

Haldningsskapande vinkling

- Oppfordrar til å redusere mengde matavfall
- Skal ikkje framstå som at vi ber folk om å kaste mat.

Det er ikkje berre i byen det er trangt...

I område med mange husstandar er det nødvendig å samarbeide om felles renovasjonsutstyr. ÅRIM har i hovudsak tre alternativ:

Avfallsbrønner

Bakkekonteinarar

Felles dunkar

- Økonomisk og miljømessig gevinst
- Færre stopp på renovasjonsruta
- Færre oppsamlingseiningar å tømme
- Lågare forureining og høgare effektivitet.

Del dunk med naboen

Søk om støtte til avfallsbrønner

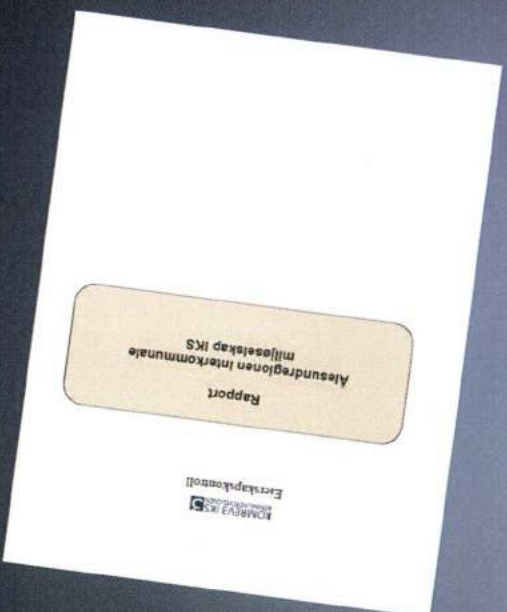
- ÅRIM vil auke bruken av brønner. Vi gir rettleiing og råd.
- Eksisterande sameige og burettslag kan søke om å få støtte frå ÅRIM til etablering
- ÅRIM kan gi eit tilskot på inntil ein tredjedel av innkjøpskostnaden, avgrensa til maksimalt 20 000 kr per brønn.

Strategien er meir enn ny sortering

- Vurdering av regionalt biogassanlegg
- Vurdering av meir avansert ettersortering i regionen
- Arbeid med matsvinn
- Arbeid med marin forøpling
- Haldningsskapande arbeid mot barn og unge

Gjer ÅRIM det dei skal?

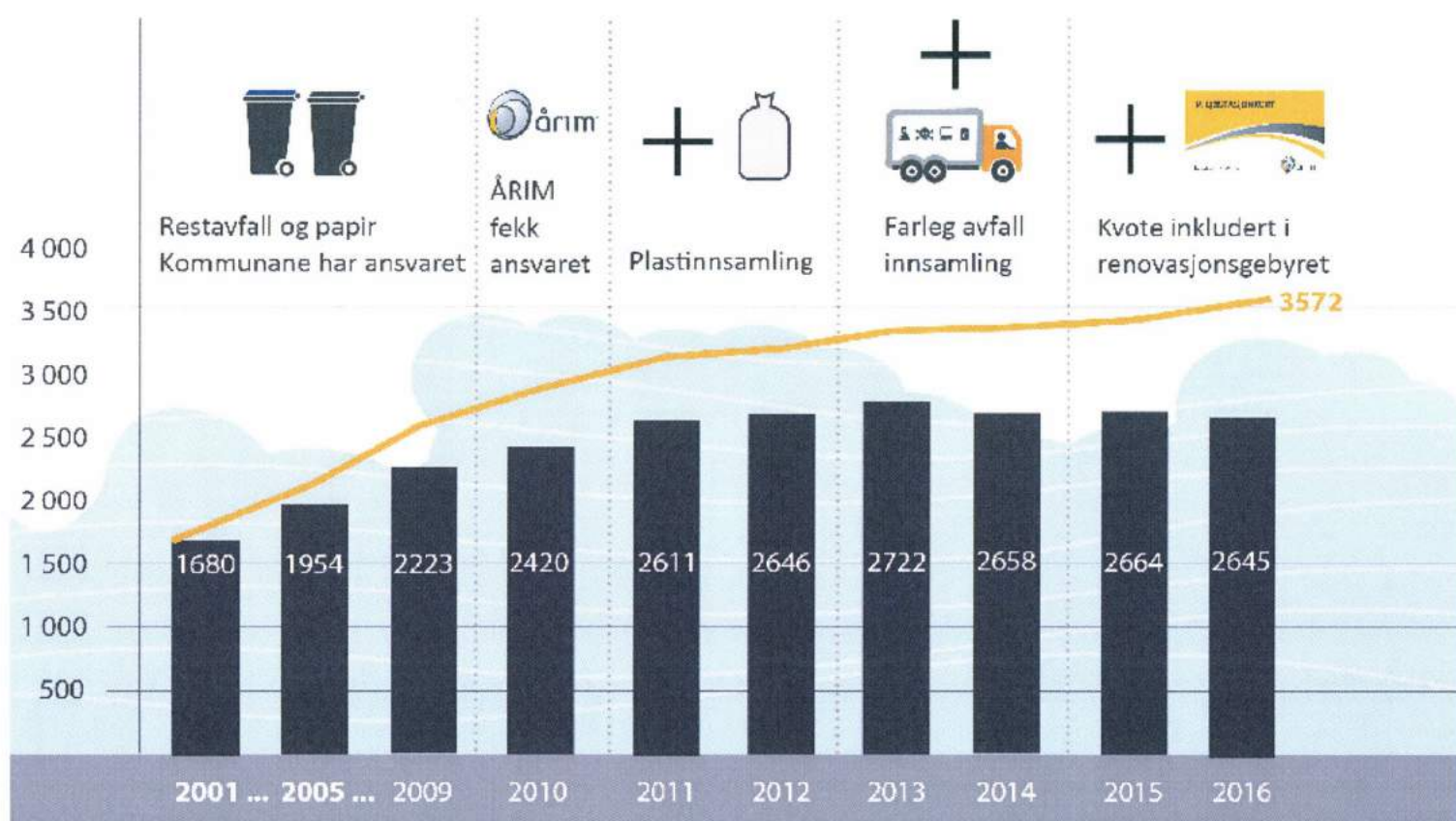
- Kommunerevisjonen oppsummerer eigarstyringa slik:
- «Når det gjelder eierstyringen av ÅRIM så vurderer vi den som god. Vi vil her spesielt peke på strategiplanen som representantskapet la fram. De utfordringer som er i eierstyringen av ÅRIM er knyttet til samkoordinering, avklaringer og kommunikasjon med Ålesund kommune.
- Behov for avklaring av oppgavefordelingen mellom ÅRIM og Bingsa Næring.

Har det blitt dyrere med ÅRIM?

Gjennomsnittlig pris på renovasjonsgebyra i regionen

Konsumprisindeks

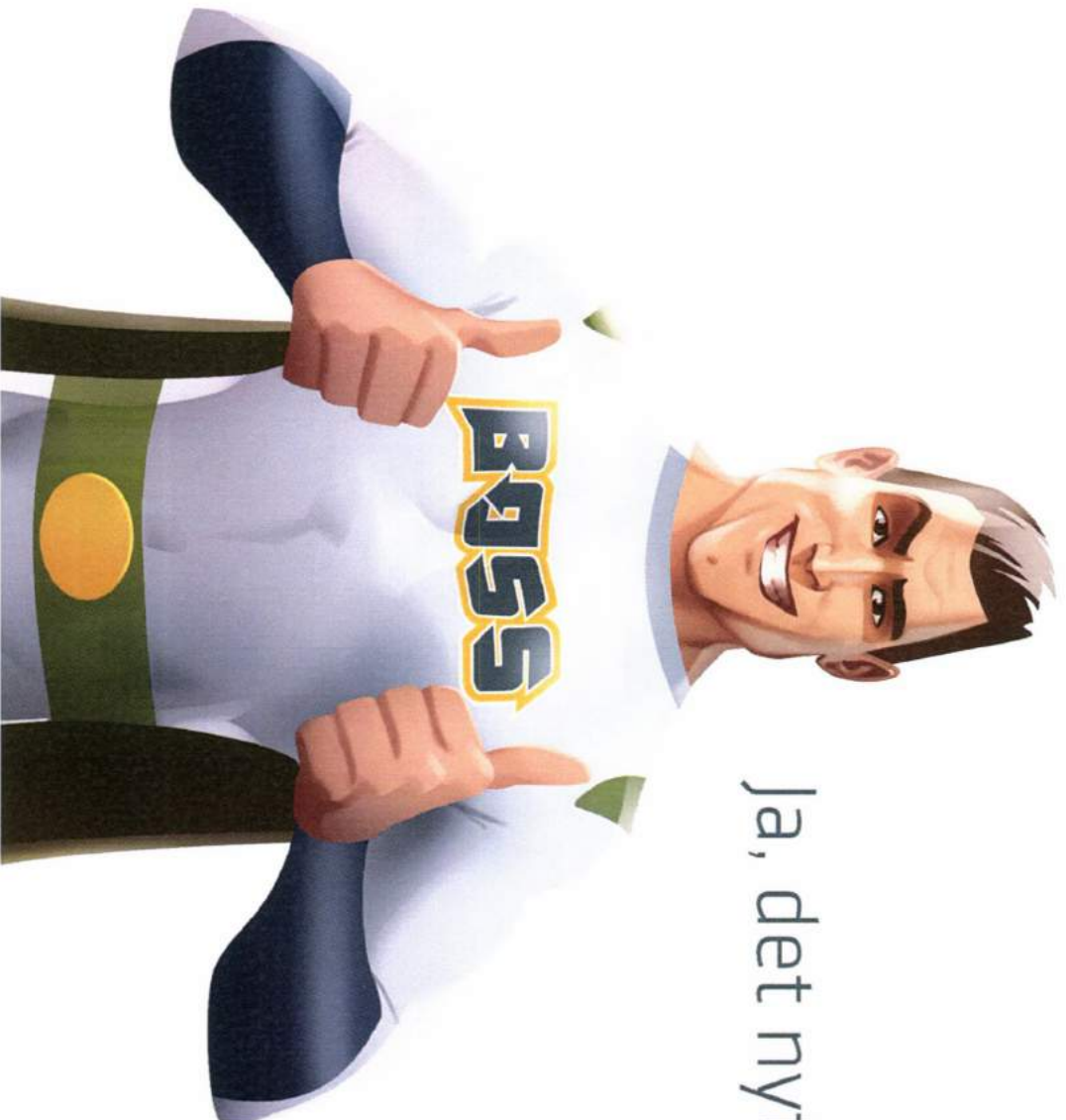

Kvifor går prisen opp i 2018?

Tredelt grunngeving:

- a) Ordinær løns- og prisvekst
- b) Innføring av ny kjeldesorteringsløsning krev ressurser, særleg i utrullingsfasen
- c) Konkursen i RenoNorden AS i september 2017 førte til auka usikkerheit om kostnader, behov for «buffer» i 2018.

Ja, det nyttar

Aspen, Jane Anita

Fra: Øystein Peder Solevåg <ops@arim.no>
Sendt: 19. desember 2017 14:10
Til: oddvar.myklebust@sandoy.kommune.no; Lien, Geir Inge;
frank.sve@mr fylke.no; vebjorn.krogsaeter@haram.kommune.no;
eva.hove@stordal.kommune.no; knut.helge.harstad@orskog.kommune.no;
roald@solheim-mobelverksted.no; arne.sandnes@norddal.kommune.no;
anne.kristin.bryne@alesund.kommune.no;
jarle.h.steffenssen@alesund.kommune.no;
Tore.Johan.Ovstebo@alesund.kommune.no;
anita.hjelvik.saetremyr@alesund.kommune.no;
borge.wiig@alesund.kommune.no;
odd.jostein.drotninghaug@sykkylven.kommune.no; jim-
arve.rossevoll@sula.kommune.no; dag.olav.tennfjord@skodje.kommune.no;
Kopi: ak.ask.bakke@hotmail.com; rbergun@online.no;
jantry@stranda.kommune.no; randi.walderhaug.frisvoll@mr fylke.no;
kjersti.ruset.hjelle@stordal.kommune.no;
geir.peter.aure@orskog.kommune.no; hava@giske.kommune.no;
polperber@norddal.kommune.no; stein.kvalo@alesund.kommune.no;
anne.berte.hareide@alesund.kommune.no;
andrea.hunger@alesund.kommune.no;
Hakon.Lykkebo.Strand@alesund.kommune.no;
roar.salen@alesund.kommune.no; bil@fishtech.as;
svein.vaernes@sula.kommune.no; geir.leite@skodje.kommune.no;
kurt.lovoll@komrev3.no; post@mrrevisjon.no; bjorn.tommerdal@sksiks.no;
Aspen, Jane Anita
Emne: Julehelsing frå EU: Ambisiøst avfallsregelverk mot 2030 og 2035

I går kom det melding om at medlemslanda i EU har blitt samde om det nye felleseuropeiske regelverket for avfall og gjenvinning.

Alle detaljar er førebels ikkje offentleggjorte, men miljøråden ved den norske EU-delegasjonen, Hege Rooth Olbergsveen, har laga eit samandrag som ligg under.

På vegne av administrasjonen i ÅRIM vil eg ønskje representantskapet i ÅRIM god jul og godt nyttår!

Øystein Solevåg
Dagleg leiar

ÅRIM - Ålesundregionen Interkommunale Miljøselskap IKS
Langelandsvegen 1 - 6010 ÅLESUND
Tlf dir: 70 31 41 01 - Mobil: 40 23 47 05

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal	
Kommunene: 1535	
Dato: 19 DES 2017	
Saks og Arkivkode: 1535	Emne: 026
Arkivkode: 026	Gradering:

Ambisiøst avfallsregelverk mot 2030 og 2035

Rapport fra miljøråd Hege Rooth Olbergsveen, EU-delegasjonen.

Rapport | Dato: 18.12.2017

Foreløpig avtale i 18. time i trilogforhandlinger om ambisiøst avfallsregelverk mot 2030 og 2035.

- 17. desember 2017 var sjette runde med trilogforhandlinger om revidert avfallsregelverk, som er en del av EUs pakke om sirkulær økonomi. Etter 18 timer med forhandlinger lyktes Europaparlamentet, medlemslandene i Rådet og Europakommisjonen å komme frem til en foreløpig avtale.
- Den foreløpige avtalen må godkjennes av Rådet og Europaparlamentet før endelig regelverk publiseres. Det er ventet at dette vil skje relativt tidlig i 2018.
- Enigheten innebærer at 55 % av husholdningsavfall og lignende næringsavfall skal materialgjenvinnes i 2025, 60 % i 2030 og 65 % i 2035. Maks 10 % av dette avfallet skal deponeres i 2035.
- Videre er det enighet om at 65 % av emballasjeavfallet skal materialgjenvinnes i 2025 og 70 % i 2030. For undermålene for ulike typer emballasjeavfall er det stor variasjon i nivået på målene, fra 30 % materialgjenvinning for treemballasje i 2030 til 85 % for emballasje i papir og papp samme år. For plastemballasje er det enighet om et mål for 2030 på 55 %.
- Enigheten innebærer at det blir obligatorisk med utvidet produsentansvar for emballasje fra 2025, noe som reguleres av norsk forskrift om emballasjeavfall fra september 2017.
- Avtalen skal også innebære at det skal innføres løsninger for separat innsamling av bio-waste fra 31. desember 2023, og for tekstiler og farlig avfall fra husholdningene fra 2025.
- Rådet skriver på sine nettsider at enigheten innebærer bindende mål for avfallsforebygging, men her foreligger det ikke mer informasjon ennå.

I desember 2015 la EU-kommisjonen fram forslag til revidert avfallsregelverk som en del av deres pakke om sirkulær økonomi, der de mest omfattende endringene ble foreslått i rammedirektivet om avfall, emballasjedirektivet og deponidirektivet. Etter seks runder med krevende trilogforhandlinger klarte det estiske formannskapet å dra i land en **foreløpig avtale** mellom Parlamentet, Rådet og Kommisjonen natt til 18. desember 2017, etter 18 timer med intense forhandlinger.

På Twitter omtalte Estlands ambassadør til EU Clyde Kull enigheten som en av de største prestasjonene under det estiske formannskapet. Det har vært lagt ned et svært omfattende arbeid i rådsarbeidsgrupper og i møter på teknisk og politisk nivå mellom de tre partene. De stod langt fra hverandre, og det har vært store diskusjoner og en lang rekke endringsforslag både fra Parlamentet og landene som ønsket et langt mindre ambisiøst regelverk enn representantene i Parlamentet. Den siste tiden har det vært et sterkt ønske fra EUs institusjoner om at de skulle komme til enighet. Endelige dokumenter etter forhandlingene foreligger ikke, og rapporten er derfor basert på informasjon om hovedkonklusjoner fra formannskapet og det må tas høyde for at dette er oppsummert i de sene nattetimer av formannskapet.

Den foreløpige avtalen innebærer 55 % **materialgjenvinning av husholdningsavfall og lignende avfall** («municipal waste») i 2025, 60 % i 2030 og 65 % i 2035. Det skal være en klausul om at målet i 2035 vil revideres av Kommisjonen, som opprinnelig foreslo et slikt mål for 2030. For disse målene er det foreslått en mulighet for 5 års utsettelse for medlemsland som i 2013 hadde under 20 % materialgjenvinning eller over 60 % deponering.

Videre skal maks 10 % av husholdningsavfall og lignende avfall **deponeres** i 2035, men det åpnes for at medlemsland som deponerte over 60 % i 2013 kan utsette fristen med 5 år. Land som går for utsatt frist må imidlertid sikre at de ikke deponerer mer enn 25 % av generert mengde av dette avfallet i 2035.

Enigheten innebærer at materialgjenvinningen av alt emballasjeavfall må øke til 70 % i 2030.

Materialgjenvinningsmålene for emballasjeavfall i 2025 og 2030 er gjengitt i tabellen nedenfor. For den enkelte type emballasjeavfall er det stor variasjon i nivået på målet, fra 30 % for treemballasje til 85 % for emballasje i papir og papp. Målet for treemballasje er vesentlig lavere enn Kommisjonens opprinnelige forslag om 75 % materialgjenvinning i 2030, og Finland og Norge er blant landene som har fremmet at dette forslaget var svært høyt. Kommisjonen foreslo ikke et mål for materialgjenvinning av plastemballasje i 2030, men partene har nå blitt enige om at 55 % av dette avfallet skal materialgjenvinnes i 2030. Dette er samme nivå som Kommisjonen foreslo for 2025.

	2025	2030
Totalt for	65 %	70 %

alt emballasjeavfall			
Plastemballasje	50 %	55 %	
Treemballasje	25 %	30 %	
Jernholdig emballasje	70 %	80 %	
Aluminiumsemballasje	50 %	60 %	
Glassemballasje	70 %	75 %	
Emballasje i papir og papp	75 %	85 %	

Land som ønsker **unntak fra mål for materialgjenvinning og deponering**, jf. omtale ovenfor, skal utarbeide en detaljert implementeringsplan. Enigheten skal innebære at det er mulig å redusere ett av målene for emballasjeavfall med 15 %-poeng, alternativt fordelt på to av undermålene for emballasjeavfall. Målene kan imidlertid ikke være lavere enn 30 %, eller under 60 % for emballasje i glass, papir og papp. Dette gjør at unntaket trolig ikke kan brukes for treemballasje.

Det er også endringer i en rekke ulike **definisjoner**, og det har bl.a. vært store diskusjoner rundt definisjonen av husholdningsavfall og lignende avfall som også Norge har vært interessert i. Enigheten skal ifølge tilgjengelig informasjon innebære at municipal waste vil defineres som:

(a) mixed waste and separately collected waste from households including paper and cardboard, glass, metals, plastics, bio-waste, wood, textiles, packaging, waste electrical and electronic equipment, waste batteries and accumulators; bulky waste including mattresses and furniture;

(b) mixed waste and separately collected waste from other sources where such waste is similar in nature and composition to household waste

Municipal waste does not include waste from production, agriculture, forestry, fishing, septic tanks and sewage network and treatment including sewage sludge, end-of-life vehicles and construction and demolition waste.

This definition is without prejudice to the allocation of responsibilities for waste management between public and private actors.

Det blir også endringer i **beregningsmetodikk/kalkulasjonsmetode** for mål for materialgjenvinning og deponering.

Etter 1.1.2028 kan **bio-waste** som sendes til anaerob eller aerob biologisk behandling kun inngå i materialgjenvinningsmålet for municipal waste om det har vært gjennom separat innsamling eller er sortert ut ved kilden. Dette skal innebære at avfall fra **mekanisk biologisk behandling (MBT)** ikke kan inngå ved beregning av materialgjenvinningsmålet etter dette, og er omtalt som «utfasing av MBT» av formannskapet.

Rådet skriver i sin pressemelding at enigheten inkluderer bindende mål for **avfallsforebygging** og endringer som skal redusere avfallsmengdene og sikre økt ombruk av produkter. Enigheten skal også innebære styrket implementering av avfallshierarkiet gjennom økonomiske virkemidler. Det foreligger imidlertid ikke mer detaljer rundt enigheten på nåværende tidspunkt.

Det skal videre være enighet om et nytt krav om **separat innsamling av biologisk avfall (bio-waste)** fra 31.12.2023, og lignende krav for tekstiler og farlig avfall fra husholdninger fra 2025. Dette kommer i tillegg til dagens krav for andre avfallstyper, der mulighetene for unntak nå skal reduseres.

Det har også vært store diskusjoner rundt **minimumskravene til utvidet produsentansvar** i rammedirektivet om avfall. I Norge har vi slike ordninger for bl.a. emballasje, elektriske- og elektroniske produkter, biler og batterier. Det er enighet om at produsent/importør av produkter som inngår i et utvidet produsentansvar skal dekke kostnader for innsamling av brukte produkter/avfall, sortering og materialgjenvinning, og at dette vederlaget skal beregnes ut fra behandlingskostnadene. Enigheten skal innebære at det åpnes for et unntak fra dette, forutsatt at produsent/importør dekker minst 50 % av kostnadene for eksisterende ordninger og minst 80 % for ordninger som trer i kraft etter det reviderte avfallsregelverket. Enigheten skal også innebære **obligatorisk produsentansvar for all emballasje fra 2025**. Norge innførte en ny forskrift om emballasjeavfall i 2017, som bl.a. dekker produsentansvaret for emballasje i Norge.

Det har også vært diskusjoner om hva som er «**legal basis**» for endringene i emballasjedirektivet, som både skal beskytte miljøet og sikre et velfungerende indre marked. Formannskapet presiserer at det er indre marked som er «legal basis» for gjeldende endringene.

Medlemslandenes ambassadører til EU vil orienteres om utfallet av forhandlingene på et møte i Coreper 20. desember 2017. Etter dette skal den **foreløpige avtalen bekreftes** av Rådet i løpet av første kvartal 2018, for så å sendes til behandling av plenum i Parlamentet før det vedtas endelig av Rådet.

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/forelopig-avtale-i-18.-time-i-trilogforhandlinger-om-ambisiost-avfallsregelverk-mot-2030-og-2035/id2582414/>

Styret

for Kontrollutvalgssekretariatet
for Romsdal

MØTEPROTOKOLL

Møte nr:	3/17
Møtedato:	13.12.2017
Tid:	Kl. 09.30 – kl. 12:50
Møtested:	Møterom «Formannskapssalen», Molde rådhus
Sak nr:	16/17 – 21/17
Møteleder:	Stig Holmstrøm
Av styrets medlemmer møtte:	
Vestnes kommune:	Stig Holmstrøm, styreleder
Rauma kommune:	Lars Ramstad, nestleder
Gjemnes kommune:	Øyvind Gjoen
Molde kommune:	Trygve Grydeland
Forfall:	
Aukra kommune:	Oddvar Hoksnes
Eide kommune:	Kåre Vevang
Fræna kommune:	Ingvar Hals
Nesset kommune:	Ivar Trælvik
Sunndal kommune:	Trond M. H. Riise
Møtende vara:	
Aukra kommune:	Ole Rakvåg
Eide kommune:	Synnøve Egge
Nesset kommune:	Jostein Øverås
Sunndal kommune:	Odd-Helge Gravem
Fræna kommune:	Vara var forhindret fra å møte
Ikke møtt:	
Fra sekretariatet:	
Jane Anita Aspen, daglig leder	
Sveinung Talberg, rådgiver	
Av øvrige møtte:	
Geir Ståle Tenfjord, prosjektleder ROR-IKT under OS 01/17)	
Protokollen godkjennes formelt i neste styremøte	

Styrelederen Stig Holmstrøm ønsket velkommen og ledet møtet.

Innkalling og sakliste ble godkjent.

TIL BEHANDLING:

UTV. SAKSNR.	TITTEL
ST 16/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA STYREMØTE 4. SEPTEMBER 2017
ST 17/17	REFERAT OG ORIENTERINGER
ST 18/17	ØKONOMIRAPPORT PR. 31. OKTOBER 2017
ST 19/17	KONTROLLUTVALGSSEKRETARIATET FOR ROMSDAL FRA 1.1.2020?
ST 20/17	MØTEPLAN FOR STYRET 2018

ST 16/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 4. SEPTEMBER 2017
-----------------	--

Styrets vedtak

Protokollen fra styremøte 4. september 2017 godkjennes.

Disse velges til å underskrive protokollen sammen med møteleder:

1. Lars Ramstad
2. Trygve Grydeland

Styrets behandling

Det foreslås at Lars Ramstad og Trygve Grydeland velges til å underskrive protokollen sammen med møteleder.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra styrets medlemmer. (8 voterende)

Daglig leders innstilling:

Protokollen fra styremøtet 4. september 2017 godkjennes.

Disse velges til å underskrive protokollen sammen med møteleder:

1.
2.

ST 17/17	REFERAT OG ORIENTERINGER
-----------------	---------------------------------

Styrets vedtak

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

Styrets behandling**Referatsaker:**

RS 03/17 Svar på forspurnad om å levere tenester til SKS IKS, brev datert 29.9.2017 fra Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal til Sunnmøre Kontrollutvalssekretariat IKS

RS 04/17 Notat om Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal – til bruk for planlegging av oppsett av saks- og arkivsystem, notat datert 10.11.2017 fra Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal til prosjektgruppa for nytt saks- og arkivsystem.

Orienteringssaker:

OS 01/17 Elektronisk saks- og arkivsystem

Prosjektleder Geir Ståle Tenfjord fra ROR-IKT holdt en grundig orientering til styret om det elektroniske saks- og arkivsystemet som kommunene som inngår i ROR-IKT har gått til innkjøp av. Avtalen åpner også for etablering av andre arkivskapere som er knyttet til disse kommunene (KF, IKS, AS og stiftelser). Det er lagt opp til at Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal inngår en avtale med Molde kommune om konfigurasjon og oppsett av separat løsning med egne dokumentmaler, samt brukerstøtte for arkiv og systemadministrasjon.

Geir Ståle Tenfjord svarte på spørsmål fra styremedlemmene underveis i orienteringen.

Styremedlemmene får tilsendt presentasjonen fra prosjektleder, sammen med møteprotokollen.

OS 02/17 Informasjon om resultat av lokale forhandlinger for sekretariatets ansatte

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling (8 voterende).

ST 18/17	ØKONOMIRAPPORT PR 31. OKTOBER 2017
-----------------	---

Styrets vedtak

Økonomirapport pr. 31.10.17 tas til orientering.

Styrets behandling

Daglig leder orienterte kort om situasjonen.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling. (8 voterende).

ST 19/17	KONTROLLUTVALGSSEKRETARIATET FOR ROMSDAL FRA 1.1.2020?
-----------------	---

Styrets vedtak

1. Styret har drøftet ulike aktuelle problemstillinger knyttet til mulig organisering av Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal etter 01.01.2020.
2. Styret forutsetter at Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal opprettholdes minimum med dagens omfang og personalressurs.

Styrets behandling

Styret diskuterte problemstillingen og var enig om at forhold som var viktig for fremtidig sekretariatsløsning for kontrollutvalgene var:

- Faglig kompetanse
- Unngå sårbarhet
- Økonomi

Daglig leder opplyser at det er kommunestyrene, med innstilling fra kontrollutvalgene, som må ta stilling til sekretariatsløsning. Sekretariatet kan ikke saksbehandle denne saken.

Styreleder Stig Holmstrøm fremmet følgende forslag til vedtak:

1. *Styret har drøftet ulike aktuelle problemstillinger knyttet til mulig organisering av Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal etter 01.01.2020.*
2. *Styret forutsetter at Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal opprettholdes minimum med dagens omfang og personalressurs.*

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med styrelederens forslag til vedtak. (8 voterende).

ST 20/17	MØTEPLAN FOR STYRET 2018
----------	--------------------------

Styrets vedtak

Det avtales følgende møteplan for styret i 2018:

- *Onsdag 25. april*
- *Onsdag 5. september*
- *Onsdag 21. november*

Styrets behandling

Styreleder forslår følgende møteplan for styret i 2018:

- *Onsdag 25. april*
- *Onsdag 5. september*
- *Onsdag 21. november*

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med forslag fra styreleder (9 voterende).

Daglig ledes innstilling

Det avtales følgende møteplan for styret i 2018:.....

ST 21/17	EVENTUELT
----------	-----------

Under Eventuelt ble følgende tema tatt opp:

- **Brev til kommunene om kontrollutvalgenes rolle og status**
Styremedlemmene fikk innledningsvis utdelt et nytt utkast til brev korrigert av daglig leder etter forrige styremøte. Eneste endringen er at det er lagt inn et avsnitt om selskapskontroll.

Styret konkluderte med at sekretariatet sender brevmalen over til kontrollutvalgene, som selv tar stilling til videre fremgangsmåte.

- **Arbeid med plan for informasjonssikkerhet**

Daglig leder informerte om at det ikke har vært kapasitet til å arbeide med avklaringene i forhold til plan for informasjonssikkerhet i høst. Styret aksepterer utsettelsen.

- **Statusoppdatering fra sekretariatet**

Daglig leder informerte om status i arbeidet med oppdragsavtalene mellom kontrollutvalgene og Møre og Romsdal Revisjon IKS. Avtalen er nå sendt rådmennene for uttalelse. Styret oppfordrer sekretariatet til å gi tilbakemelding til alle kontrollutvalgene om hvilke forslag til endringer som evt. kommer inn.

- **Erfaringsutveksling**

Styremedlemmene utvekslet erfaring omkring problemstillinger og saker som er aktuelle i kontrollutvalgene.

Lars Ramstad
nestleder

Stig Holmstrøm
leder

Øyvind Gjøen
styremedlem

Trygve Grydeland
styremedlem

Ole Rakvåg
varamedlem

Synnøve Egge
varamedlem

Jostein Øverås
varamedlem

Odd-Helge Gravem
varamedlem

Jane Anita Aspen
sekretær

eINFO 18/1 – Redegjørelse for likestilling mv. i årsberetningen

Kommuner og fylkeskommuner har fortsatt plikt til å redegjøre for likestilling og diskriminering i årsberetningen. Dette ble resultatet etter at Stortinget i desember sluttet seg til et representantforslag.

Plikten til å redegjøre for likestilling og diskriminering i årsberetningen ble opprinnelig vedtatt opphevet som følge av ny likestillings- og diskrimineringslov, som trådte i kraft 1. januar 2018. Dette ble tolket å få betydning allerede fra årsberetningene for 2017, og Foreningen og god kommunal regnskapsskikk (GKRS) fulgte opp med å oppheve punkt 3.2.1 nr. 4 og 5 i KRS nr. 6 Noter og årsberetning.

På bakgrunn av et representantforslag, som ble vedtatt i Stortinget i desember, ble redegjørelsesplikten likevel videreført. Det vises til omtalen i Innst 78 L (2017-2018) for nærmere informasjon om forslaget.

Offentlige virksomheter som ikke har årsberetningsplikt, skal ta redegjørelsene inn i årsbudsjettet. Dette vil i liten grad vedrøre «kommunale» virksomheter, da disse som regel har årsberetningsplikt.

Kommuneloven § 48 nr. 5 tredje og fjerde punktum lyder nå slik (endringer i kursiv):

(...)Det skal redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i fylkeskommunen eller kommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling i strid med likestillings- og diskrimineringsloven, samt for å fremme formålene i likestillings- og diskrimineringsloven når det gjelder etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

GKRS har reversert opphevelsen av de aktuelle punktene KRS nr. 6 Noter og årsberetning og justert dem i samsvar med kommuneloven.

Revisor må som tidligere påse at de pliktige redegjørelsene er gitt i årsberetningen, men vil ikke ha noe ansvar for å vurdere innholdet i redegjørelsene (utover en vurdering av konsistensen med regnskapet).

Lillehammer, 8. januar 2018

Knut Erik Lie
Seniorrådgiver

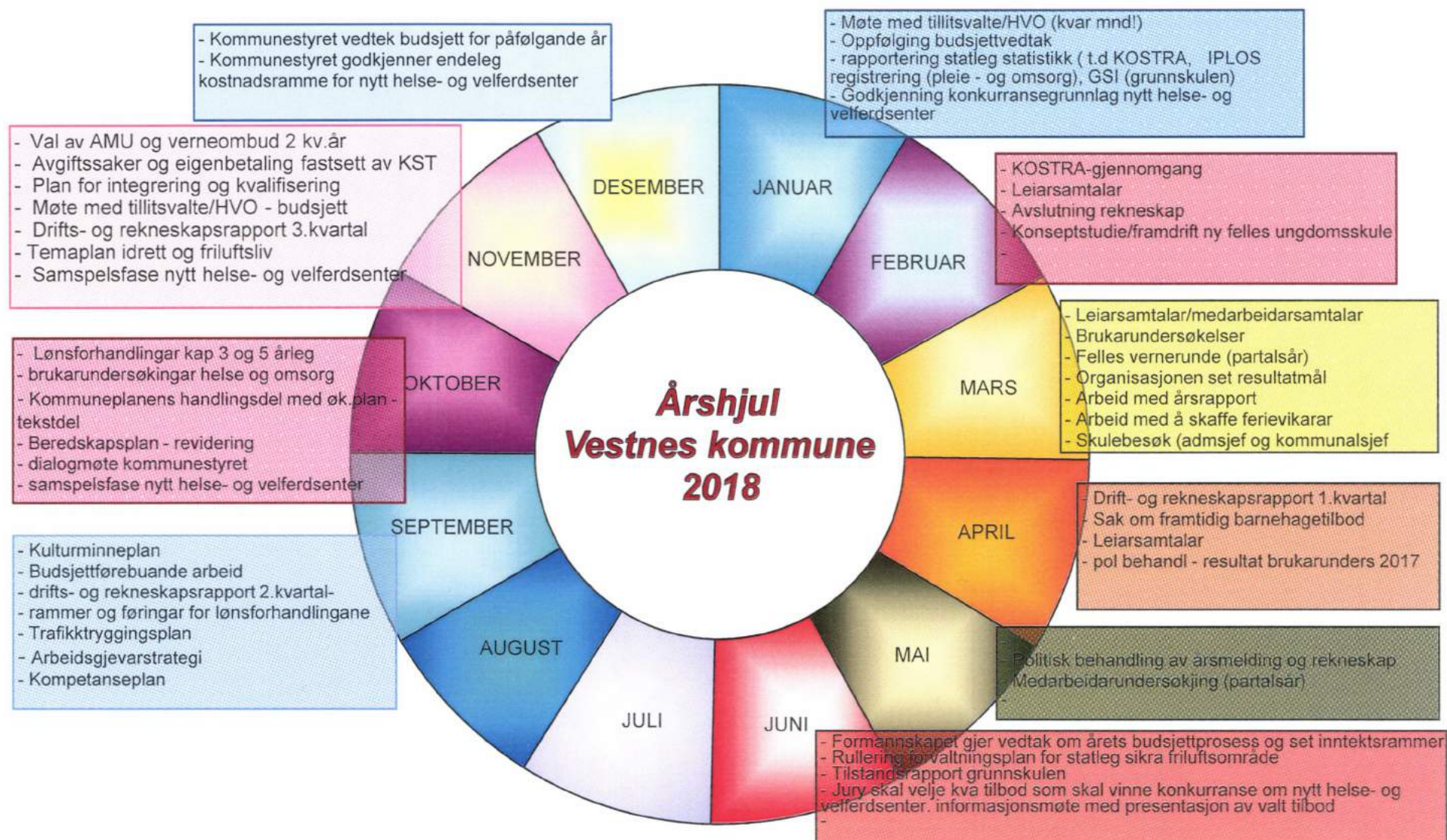
Norges Kommunerevisorforbund
– på vakt for fellesskapets verdier

Postadresse:
Postboks 1417 Vika
0115 OSLO

Besøksadresse:
Munkedamsveien 3B, 3. etg.

Telefon: 23 23 97 00
E-post: post@nkrf.no
Web: www.nkrf.no

Org.nr.: 975 450 694
Kontonr.: 1450.12.70424

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utval	Møtedato
PS 03/18	Kontrollutvalet	20.2.2018

VESTNES KOMMUNE. RAPPORT FRÅ BEHANDLING AV VARSLINGSSAK

Sekretariatet si tilråding

Kontrollutvalet bestiller ein avtalt kontrollhandling frå Møre og Romsdal Revisjon IKS for gjennomgang av eit utval utbyggingssaker frå 2016, 2017 og 2018, for å vurdere om sakene har blitt handsama i tråd habilitetsreglane i forvaltningslova og kommunen si eiga rutine for handtering av inhabilitet.

Utvalseiar, i samråd med sekretær, får fullmakt til å gjere ei konkret bestilling etter dialog med revisjonen om kva som vil vere eit føremålstenleg utval saker.

Bakgrunn for saka

Kontrollutvalet sine oppgåver følgjer av kommunelova § 77 og er utdjupa i Forskrift for kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner.

Det følgjer av forskrifta § 4 første ledd:

”Kontrollutvalget skal føre det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale eller fylkeskommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret eller fylkestinget.....”

Kontrollutvalet har fått melding frå administrasjonssjefen om at kommunen 20.12.2017 mottok eit anonymt varsel oversendt frå Fylkesmannen. Varselet inneheld påstandar om brot på habilitetsreglar og korrupsjon i Vestnes kommune, knytt til utbyggingssaker.

Administrasjonssjefen har sendt kontrollutvalet ein rapport om korleis varslingssaka er handsama og kva som er administrasjonssjefen sin konklusjon.

Vedlagt følgjer:

- Melding om behandling av varslings sak, Brev m/vedlegg datert 17.1.2018 frå administrasjonssjefen til kontrollutvalet
- Varslingsplakat Vestnes kommune
- Utskrift av forvaltningslova kap.II. Om ugildhet, frå lovdata.
- Veileder «Habilitet i kommuner og fylkeskommuner – om inhabilitetsreglene i forvaltningsloven og kommuneloven (utrykt vedlegg)

VURDERING

Ein person som underskriv som «Anonym ansatt i Vestnes kommune» har varsla fylkesmannen. Varselet vart 20.12.2017 sendt Vestnes kommune frå fylkesmannen. I varselet

vert det namngjeve fleire personar som arbeider med plan og byggesaker i kommunen, og varslaren rår til at alle sakene som gjeld denne gruppa blir gjennomgått.

Administrasjonssjefen skriv i meldinga til kontrollutvalet at varselet frå anonymt tilsett ikkje er i tråd med varslingsrutinane, men er likevel i tråd med arbeidsmiljølova § 2A-1, som seier at ein kan varsle direkte til tilsynsmyndigheiter. Slik sekretariatet vurderer det er det vanskeleg for ein tilsett å varsle anonymt internt. Etter som varslaren ynskjer å vere anonym, så er soleis bra at varslaren har vore klår over at det kunne varslast via tilsynsmyndigheiter som fylkesmannen.

Administrasjonssjefen har i brev til kontrollutvalet datert 17.1.2018 beskrive korleis varselet er handtert. Administrasjonssjefen skriv at for å undersøke saka tok ho utgangspunkt i kommunen sine interne rutinar for handtering av habilitet. Det vart stilt spørsmål til einingsleiar og to namngjevne tilsette om reglane/rutinane blir følgde. Svara som administrasjonssjefen fekk frå einingsleiar og dei to tilsette ligg ved saksframlegget. Konklusjonen til administrasjonssjefen er at det ikkje føreligg kritikkverdige forhold, slik varslaren påstår. Administrasjonssjefen skriv vidare at dersom kontrollutvalet finn at undersøkingane ikkje er tilstrekkelege, vil administrasjonssjefen sjølv sagt følge tilrådingane frå kontrollutvalet.

Sekretariatet vurderer det slik at kommunen har på plass rutinar for varsling.

Habilitetsreglane i forvaltningslova finn ein i kapittel II. Om ugildhet. § 6 omhandlar habilitetskrav. Første avsnitt omhandlar der ein er direkte ugild til å handsame ei sak. Til dømes når ein sjølv er part, eller noko i når slekt eller svogerskap. Andre avsnitt omhandlar andre særsegne forhold som er egna til å svekke tilliten til eins partiskheit. Bl.a. skal det leggst vekt på om avgjerd i sak kan innebere særleg fordel, tap eller ulempe for ein sjølv eller noko som han er nær personleg knytt til. Det er ofte vurderingane knytt til andre avsnitt som er vanskelege. Etter § 8 i forvaltningslova er det tenestemannen sjølv som avgjer om ein er ugild. Dersom ein part krev det, eller tenestemannen elles finn grunn til det, skal han legge fram spørsmålet for sine næraste overordna for avgjerd.

Det går fram av *retteleiar for Habilitet i kommunar og fylkeskommunar*, at føremålet med habilitetsreglane er å sikre korrekte avgjerder, oppretthalde tilliten til dei som fattar avgjerder, og beskytte dei som gjer avgjerder mot at det vert sådd tvil om deira truverde. At saker vert behandla på ein objektiv måte er avgjerande for at ålmenta skal ha tillit til at det skjer ei forsvarleg saksbehandling i forvaltninga. Det er i seg sjølv ikkje kritikkverdig å vere inhabil. Men det er kritikkverdig dersom ein folkevald eller tenesteman ikkje trer frå ved inhabilitet. Konsekvensen av inhabilitet kan bli at vedtaket vert kjent ugyldig.

Sekretariatet vurderer det slik at det ser ut til kommunen har rutinar på plass for handtering av habilitet. Rutinane seier noko både om vurdering og handtering av habilitet.

Sjølv om rutinar ser ut til å vere på plass, så kan ein alltid stille spørsmål om kor godt slike rutinar er implementert og gjort kjent hos alle tilsette. Administrasjonssjefen skriv i brevet til kontrollutvalet at rutinar for handtering av inhabilitet har lege på heimesida sidan dei vart utarbeidd i 2013, men at det var først etter at dette varselet vart motteke at rutinane også vart lagt i internkontrollsystemet Risk Manager. Sekretariatet vil rå til at administrasjonssjefen vurderer om det kan vere hensiktsmessig å nytte «leselister» på så sentrale rutinar. Det vil seie at dei tilsette må kvittere ut at dei har gjort seg kjent med ei rutine.

Kontrollutvalet behandla i 2014 også ei melding om mogeleg brot på lov, regelverk og rutinar for inhabilitet i Vestnes kommune. Administrasjonssjefen laga eit utfyllande notat til kontrollutvalet. Kontrollutvalet fatta følgjande vedtak i sak 22/14.

Kontrollutvalet tek administrasjonssjefen sin klargjering av kommunen sin handtering av inhabilitet i Vestnes kommune til vitande.

Kontrollutvalet finn ikkje grunn til å følgje denne saka vidare.

Både i 2014, og ved varselet som vart motteke i desember 2017, så vurderer sekretariatet at administrasjonssjefen har teke varsla på alvor og undersøkt forholda det vert varsla om. Vurderingane er likevel i stor grad blitt gjort på grunnlag av dei tilbakemeldingane dei tilsette sjølv har gitt.

Sidan det også tidlegare har vore varsla om habilitetsutfordringar i kommunen, så vurderer sekretariatet at det no kan vere tenleg å få ein ekstern instans, Møre og Romsdal Revisjon IKS, til gå gjennom eit utval utbyggingssaker frå 2016, 2017 og 2018, for å vurdere om desse har blitt handsama i tråd med habilitetsreglane i forvaltningslova og kommunen si eiga rutine for handtering av inhabilitet.

Det kan vere føremålstenleg å ha dialog med revisjonen om kva som er ei naturleg avgrensing av bestillinga.

Jane Anita Aspen
daglig leder

VESTNES KOMMUNE

Administrasjonssjefen

Kontrollutvalet v/kontrollutvalgssekretariatet
Hamnegata 35

Molde

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal	
Kommunenr: 1535	
Dato: 17 JAN 2018	
Saks og Arkivnr: 1535	Løpnr: 026/18
Arkivkode: 047	Gradering:

Dato	Dykkar ref.	Vår ref.	Saksnr.	Saksbehandlar / Tlf
17.01.2018		852/2018	2017/1819	Tone Roaldsnes 71 18 40 40

Melding om behandling av varslings sak

Vestnes kommune mottok den 20. desember 2017 oversending av varslingsbrev fra Fylkesmannen. Varslinga er frå ein person som underskriv brevet med «anonym tilsett i Vestnes kommune». Varselet inneheld påstandar om brot på habilitetsreglane og forhold som kan omtalast som korrupsjon.

Brevet frå Fylkesmannen er vedlagt i vedlegg 1.

Ved behandling av varselet tok underteikna utgangspunkt i våre rutinar for varslings. Desse har i mange år lege på våre heimesider under fana «Organisasjon». Rutinane har i haust vorte oppdatert av personalavdelinga p.g.a endingar i Arbeidsmiljølova §2A frå 1. juli 2017, og vart i samband med dette i tillegg lagt i Risk Manager.

Etter at administrasjonssjefen mottok varselet er *Rutinane for handtering av inhabilitet* også lagt i Risk Manager. Dei har lege på heimesidene sidan dei vart utarbeidde i 2013.

Varselet frå anonym tilsett er ikkje i tråd med varslingsrutinane, men er likevel i tråd med Arbeidsmiljølova § 2A-1 som seier at ein kan varsle direkte til tilsynsmyndigheiter.

For å undersøkje saka tok underteikna utgangspunkt i våre interne rutinar for handtering av inhabilitet. Desse ligg vedlagt som vedlegg 2.

Eg stilte difor følgjande spørsmål til einingsleiar og 2 namngitte tilsette:

«Eg ønskjer å få tilbakemelding frå alle tre om kor vidt reglane/rutinane, pkt 1-5 blir følgde.»

Eposten er vedlagt i vedlegg 3.

Svaret frå Jan Rune Jacobsen er vedlagt i vedlegg 4.

Han skriv:

«Rutinane for vurdering og handtering av inhabilitet blir alltid følgd.

Ved behandling av saker der Andreassen/Løvik er involverte er byggesaksansvarleg Torgeir Utgård inhabil, medan underteikna er vurdert habil. Det faktum at Jarle Løvik har vore tilsett i Vestnes kommune ei årrekkje, også som min overordna, er såleis ikkje vurdert tilstrekkeleg til å gjere meg inhabil. I møte med kundar legg eg vekt på så langt muleg å vere løysingsorientert, ekspeditivt og forklare saksgang, rutinar, behandlingstid.

Det blir også lagt vekt på å unngå forskjellsbehandling.

Dispensasjonssaker blir behandla politisk i planutvalet, etter at også andre aktuelle høyringsinstansar (t.d. Fylkesmannen, fylkeskommunen, vegvesenet) har gitt uttale.»

Postadresse:
Rådhuset
6390 Vestnes
www.vestnes.kommune.no

Telefon:
71 18 40 00

Telefaks:
71 18 40 01

Org.nr.
939 901 965

E-post: postmottak@vestnes.kommune.no

Svaret frå Torgeir Utgård er vedlagt i vedlegg 5.

Han skriv:

«Eg har ikkje vore involvert eller behandla saker som har angått personane som står nemnt i det anonyme brevet. Dette fordi svigersonen min er og har vore involvert i desse sakene. Eg har gitt beskjed om inhabilitet i alle saker der svigersonen min har vore involvert. Eg meiner bestemt at eg har følgd reglane/rutinane i pkt 1-5 i forvaltningsloven.»

Einingsleiar Emil Balstad sitt svar er vedlagt i vedlegg 6:

Eg har som mål at eg og mine tilsette alltid skal følgje vedtekne reglar/rutiner for handtering av inhabilitet – og meiner at rutinene også er følgd i saker der Løvik/Andreassen er involvert.

Det er vel kjend at Jarle Løvik har vore min kollega og også overordna, men eg vurderer ikkje dette som tilstrekkeleg til å gjer meg inhabil.

Søknader frå personar eller selskap der Løvik/Andreassen er involvert, vert behandla likt med søknader frå andre personar og selskap.

Sidan Villabyen er nemnd i varslinga, kan eg kort nemne følgjande:

Byggesaksansvarleg (Torgeir Utgård) er inhabil til å behandle desse sakene, difor vart desse behandla av Jan Rune Jacobsen. I påfølgjande klagesak vart det reist spørsmål om habilitet hos Jan Rune Jacobsen. Han vart vurdert å vere habil, men sidan klagarane har stilt spørsmål til om det er forhold som er eigna til å svekke tilliten til upartiskheita hans, vart han fritaken for vidare saksbehandling i denne saka. Sidan har eg behandla desse sakene.

Til utbyggingssaka – Hammeråsparken:

Her er det Jan Rune Jacobsen som er saksbehandlar på byggesaka og førebur også dispensasjonssaka for Planutvalet. Han er vurdert å vere habil også i denne saka.

På førehandskonferansen/presentasjonsmøtet 16.11.2017 vart fagfolk frå alle aktuelle fag invitert til å få informasjon om prosjektet, og eventuelt svare på spørsmål innan sitt fag.

Også Torgeir Utgård, som fagmann på byggesaksreglane var invitert til møtet, men eg såg ikkje på dette som å legge til rette grunnlag for eller treffe ei avgjerd i ei forvaltningssak.

I ettertid ser eg at dette kan oppfattast uryddig/uheldig og melder difor frå om dette som eit eventuelt brot på habilitetsrutinane. Han tok for øvrig ikkje ordet i møtet.»

Konklusjonen til administrasjonssjefen er at det ikkje føreligg kritikkverdige forhold slik varslaren påstår. Dersom kontrollutvalet finn at undersøkingane ikkje er tilstrekkelege, vil administrasjonssjefen sjølvsgatt følgje tilrådingane frå kontrollutvalet.

Dette brevet vert berre sendt elektronisk.

Med helsing

Tone Roaldsnes
administrasjonssjef

Vedlegg:

- 1 Vestnes kommune - oversending av motteke varslingssak
- 2 Administrativ rutine for handtering av inhabilitet
- 3 Anonym varsling - påstand om kritikkverdige forhold
- 4 Anonym varsling - påstand om kritikkverdige forhold - svar frå saksbehandlar
- 5 Anonym varsling - påstand om kritikkverdige forhold - svar frå saksbehandlar
- 6 Anonym varsling - påstand om kritikkverdige forhold - Svar frå einingsleiar Emil Balstad

FYLKESMANNEN
I MØRE OG ROMSDAL

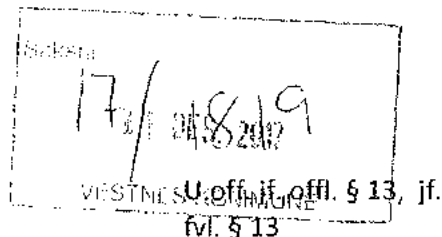
Saksbehandlar, innvalstelefon

seniorrådgivar Frida Farstad Brevik, 71 25 84 51

Vår dato
20.12.2017
Dykkar dato

Vår ref.
2017/7510/FRJE/323
Dykkar ref.

Vestnes kommune
Rådhuset
6390 VESTNES

Vestnes kommune - oversending av motteke varslingssak

Fylkesmannen har den 05.12.17 motteke eit anonymt brev med varsel om kritikkverdige forhold i kommunen. Det blir mellom anna stilt spørsmål ved habiliteten for kommunalt tilsette.

Fylkesmannen sender med dette over brevet og oppmodar kommunen om å gjere dei undersøkingar som ein finn naudsynt.

Med helsing

Helge Mogstad (e.f.)
Direktør

Frida Farstad Brevik

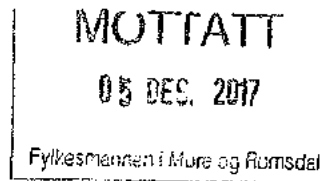
Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Vedlegg: anonymt brev

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Postboks 2520

6404 Molde

Varslesak!

Vil varsle Fylkesmannen i Møre og Romsdal om korrupsjon og ukultur i Vestnes kommune.

Dette gjelder kameratskap og bruk av bekjente. Det er en kjennssak at det ofte er kort avstand mellom beslutningstaker og søker i flere saker i kommunen uten at det blir stilt spørsmål om habilitet.

Dette gjelder spesielt en gruppe av personer og selskaper der Bjørn Vegard Løvik, Jarle Løvik, Johann Andreassen og Arne Andreassen ofte er involvert i.

Jarle Løvik har jobbet i Vestnes kommune mange år, Arne Andreassen er nær venn med Ordfører Geir Inge Lien, Svigerfar til Johann Andreassen (Torgeir Utgård) er byggesaksansvarlig i kommunen. Jan Rune Jakobsen planansvarlig er en fellesnevner her som nær bekjent og støttespiller til denne gruppen.

Når det gjelder å få tillatelser og dispensasjoner går dette spesielt glatt for denne gruppen, det som ofte er utfordringen er å sminke og formulere sakene slik at det ikke blir stilt spørsmål om habilitet.

Dette kan gjelde f.eks. Villabyen, Hammeråsparken mm.

Det er svært utfordrende som ansatte i kommunen å skulle prøve å bryte med denne onde sirkelen som har gått i mange år.

Det anbefales at alle saker som gjelder denne gruppen blir gjennomgått til sømmene.

Anonym ansatt Vestnes Kommune

VESTNES KOMMUNE

Administrasjonssjefen

Til tilsette i Vestnes kommune

Dato	Dykkar ref.	Vår ref.	Saksnr.	Saksbehandlar / Tilf
11.09.2013		12895/2013	2013/1000	Tone Roaldsnes 71 18 40 40

Administrativ rutine for handtering av inhabilitet

Etikk i kommunesektoren har dei siste åra stått høgt på dagsorden. Kommuneforvaltninga skal skape tillit og bygge på ein høg etisk standard, jf. kommunelova § 1. Kommunelova understrekar dette ytterlegare ved å fastslå at kommunen i sin årsrapport skal gjere greie for tiltak som er planlagt eller iverksett for å sikre ein høg etisk standard, jf kommunelova § 48.

Ein høg etisk standard inneber at innbyggjarane skal ha stor tillit til at kommuneforvaltninga opptreer objektivt og uavhengig. Nasjonalt regelverk legg også til rette for dette. M.a. skal reglane om inhabilitet i forvaltningslova og kommunelova bidra til at forvaltningsvedtak blir fatta på objektivt grunnlag, utan påverknad av utanforliggende omsyn.

Som tilsette i Vestnes kommune må vi difor alltid ha habilitetsvurderingar i "bakhovudet". Det er også grunn til å merke seg at det i seg sjølv ikkje er kritikkverdig å vere inhabil. Men det er kritikkverdig dersom ein kommunalt tilsett ikkje seler frå om sine relasjonar til saka og fråtrer ved inhabilitet. Konsekvensen av inhabilitet kan bli at vedtaket blir ugyldig.

Rutine for vurdering og handtering av inhabilitet:

1. Etter forvaltningslova §8 avgjer ein tilsett sjølv om han/ho er inhabil. Dersom han/ho finn å vere inhabil, eller dersom han/ho er i tvil, skal forholdet takast opp med nærmaste leiar. Utgangspunkt for vurderingane er forvaltningslova §§6-10 og "*Veileder for habilitet og inhabilitet i kommuner og fylkeskommuner*" (utgitt av Kommunal- og regionaldept i 2011) Veilederen er utlagt på Vestnes kommune sine heimesider under "Organisasjon" – Informasjon til tilsette.
2. Ved inhabilitet skal den tilsette ikkje fatte vedtak i saka, og han/ho skal heller ikkje delta i utgreiinga/saksførebuinga. Han/ho skal heller ikkje delta i interne drøftingar som legg grunnlag for å treffe vedtak i saka.
3. Dersom leiar er inhabil, vert også direkte underordna tilsett inhabil til å treffe avgjerd i saka, og saka skal takast opp med administrasjonssjefen.
4. Dersom administrasjonssjefen er inhabil, vert alle i administrasjonen inhabile til å treffe avgjerd, og saka må leggjast fram for politisk behandling.
5. Brot på rutinene må rapporterast til administrasjonssjefen som avvik.

Postadresse:
Rådhuset
6390 Vestnes
www.vestnes.kommune.no

Telefon:
71 18 40 00

Telefaks:
71 18 40 01

Org.nr.
939 901 965

E-post: postmottak@vestnes.kommune.no

Kva seier lov og rettleiar på dette saksområdet?

Det å avgjere habilitet/inhabilitet kan både vere svært enkelt og svært komplisert.

Fvl § 6, 1.ledd bokstav a til e klargjer forhold som medfører direkte inhabilitet.

Det kan vere ukomplisert å forhalde seg til dersom det går klart fram om det dreier seg om eit enkeltvedtak og kven som er part i saka. Ved tvil her kan vi rådføre oss med Fylkesmannen.

En offentlig tjenestemann er ugild til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en forvaltningssak

- a) når han selv er part i saken;*
- b) når han er i slekt eller svogerskap med en part i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken;*
- c) når han er eller har vært gift med eller er forlovet med eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn til en part;*
- d) når han er verge eller fullmektig for en part i saken eller har vært verge eller fullmektig for en part etter at saken begynte;*
- e) når han leder eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for*
 - 1. et samvirkeforetak, eller en forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken, eller*
 - 2. et selskap som er part i saken. Dette gjelder likevel ikke for person som utfører tjeneste eller arbeid for et selskap som er fullt ut offentlig eid og dette selskapet, alene eller sammen med andre tilsvarende selskaper eller det offentlige, fullt ut eier selskapet som er part i saken.*

Noko meir kompisert vert vurderingane når det gjeld skjønnsmessig og indirekte/avleda inhabilitet etter Fvl §6, 2.ledd:

Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.

I veilederen heiter det på side 11:

Bestemmelsen åpner for en bred, skjønnsmessig vurdering av om tjenestemannen har en slik tilknytning til saken eller partene at tilliten til at hun eller han vil behandle saken på en nøytral måte kan bli svekket. Dersom tjenestemannen har flere former for tilknytning til saken eller partene, må disse vurderes samlet. Ved denne vurderingen skal det blant annet legges vekt på om avgjørelsen vil

innebære en «særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til». Det har også betydning om en part i saken har reist inhabilitetsinnsigelse, det vil si påstått at tjenestemannen er inhabil.

Konsekvensar av at du er inhabil:

Veilederen side 7:

En som er inhabil må avstå fra å «tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en forvaltningssak».

Med tilrettelegging siktes det til arbeidet med å utrede eller forberede saken.

Man kan grovt sett si at den saksbehandlingen som skjer i forkant av ei avgjørelse

fattes, er å tilrettelegge saken.

Begrepet avgjørelse skal forstås vidt. Begrepet er ikke definert i forvaltningsloven, men favner videre enn vedtaksbegrepet slik det er definert i forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav a. Beslutninger som ledd i alle typer forvaltningsvirksomhet, blant annet privatrettslige avgjørelser om innkjøp og beslutninger knyttet til det offentliges service- og tjenestetøyelser, er omfattet. Avgjørelsesbegrepet kan også omfatte beslutninger som ledd i den løpende saksbehandlingen, for eksempel om innsyn i sakens dokumenter, og det å avgi uttalelser, retningslinjer, utredninger mv. dersom de er ment å være autoritative eller få betydning for andres saksbehandling. Også rene unnlatelser kan i visse tilfeller være avgjørelser.

Eg vonar at dette skrivet kan vere rettleiande og medføre debatt internt. Det å drøfte mulige inhabilitetssituasjonar hjelper oss til å vere vakne og merksame. Det å ta inhabilitetsproblematikk på alvor vil styrke administrasjonen sitt omdømme hos innbyggjarane.

Lykke til!

Med helsing

Tone Roaldsnes
Tone Roaldsnes
administrasjonssjef

Torgeir, Jan Rune og Emil

Sjå vedlagte anonyme varsel frå tilsett i Vestnes kommune.
Sjå også vedlagte rutine for handtering av inhabilitet.

Eg ønskjer å få tilbakemelding frå alle tre om kor vidt reglane/rutinane, pkt 1-5 blir følgde.

Med vennleg helsing

Tone Roaldsnes
Administrasjonssjef

Vestnes kommune

Tlf 909 84000

Hei,

Rutinane for vurdering og handtering av inhabilitet blir alltid følgt.

Ved behandling av saker der Andreassen/Løvik er involverte er byggesaksansvarleg Torgeir Utgård inhabil, medan undertekna er vurdert habil.

Det faktum at Jarle Løvik har vore tilsett i Vestnes kommune ei årrekke, også som min overordna, er såleis ikkje vurdert tilstrekkeleg til å gjere meg inhabil.

I møte med kundar legg eg vekt på så langt muleg å vere løysingsorientert, ekspeditivt og forklare saksgang, rutinar, behandlingstid.

Det blir også lagt vekt på å unngå forskjellsbehandling.

Dispensasjonssaker blir behandla politisk i planutvalet, etter at også andre aktuelle høyringsinstansar (t.d. Fylkesmannen, fylkeskommunen, vegvesenet) har gitt uttale.

Mvh

Jan Rune Jacobsen
Planansvarleg
Vestnes kommune
Tlf. 71184047
Mob.95104369

Fra: Roaldsnes, Tone

Sendt: 27. desember 2017 13:58

Til: Balstad, Emil; Utgård, Torgeir Marvin; Jacobsen, Jan Rune

Emne: anonym varsling - påstand om kritikkverdige forhold

Torgeir, Jan Rune og Emil

Sjå vedlagte anonyme varsel frå tilsett i Vestnes kommune.

Sjå også vedlagte rutine for handtering av inhabilitet.

Eg ønskjer å få tilbakemelding frå alle tre om kor vidt reglane/rutinane, pkt 1-5 blir følgde.

Med vennleg helsing

Tone Roaldsnes
Administrasjonssjef

Vestnes kommune

Tlf 909 84000

Heil

Eg har ikkje vore involvert eller behandla saker som har angått personane som står nemnt i det anonymet brevet. Dette fordi svigersonen min er og har vore involvert i desse sakene.

Eg har gitt beskjed om inhabilitet i alle saker der svigersonen min har vore involvert.
Eg meiner bestemt at eg har følgd reglane/rutinane i pkt 1-5 i forvaltningsloven.

Mvh.

Torgeir Utgård
Byggesaksansvarleg
Tlf. dir. 71 18 40 51

Fra: Roaldsnes, Tone
Sendt: 27. desember 2017 13:58
Til: Balstad, Emil; Utgård, Torgeir Marvin; Jacobsen, Jan Rune
Emne: anonym varslng - påstand om kritikkverdige forhold

Torgeir, Jan Rune og Emil

Sjå vedlagte anonyme varsel frå tilsett i Vestnes kommune.
Sjå også vedlagte rutine for handtering av inhabilitet.

Eg ønskjer å få tilbakemelding frå alle tre om kor vidt reglane/rutinane, pkt 1-5 blir følgde.

Med vennleg helsing

Tone Roaldsnes
Administrasjonssjef

Vestnes kommune

Tlf 909 84000

Til Administrasjonssjefen

Eg har som mål at eg og mine tilsette alltid skal følgje vedtekne reglar/rutiner for handtering av inhabilitet – og meiner at rutinene også er følgt i saker der Løvik/Andreassen er involvert.

Det er vel kjend at Jarle Løvik har vore min kollega og også overordna, men eg vurderer ikkje dette som tilstrekkeleg til å gjer meg inhabil.

Søknader frå personar eller selskap der Løvik/Andreassen er involvert, vert behandla likt med søknader frå andre personar og selskap.

Sidan Villabyen er nemnd i varslinga, kan eg kort nemne følgjande:

Byggesaksansvarleg (Torgeir Utgård) er inhabil til å behandle desse sakene, difor vart desse behandla av Jan Rune Jacobsen. I påfølgjande klagesak vart det reist spørsmål om habilitet hos Jan Rune Jacobsen. Han vart vurdert å vere habil, men sidan klagarane har stilt spørsmål til om det er forhold som er eigna til å svekke tilliten til upartiskeita hans, vart han fritaken for vidare saksbehandling i denne saka.

Sidan har eg behandla desse sakene.

Til utbyggingssaka – Hammeråsparken:

Her er det Jan Rune Jacobsen som er saksbehandlar på byggesaka og førebur også dispensasjonssaka for Planutvalet. Han er vurdert å vere habil også i denne saka.

På førehandskonferansen/pesentasjonsmøtet 16.11.2017 vart fagfolk frå alle aktuelle fag invitert til å få informasjon om prosjektet, og eventuelt svare på spørsmål innan sitt fag.

Også Torgeir Utgård, som fagmann på byggesaksreglane var invitert til møtet, men eg såg ikkje på dette som å legge til rette grunnlag for eller treffe ei avgjerd i ei forvaltningssak.

I ettertid ser eg at dette kan oppfattast uryddig/uheldig og melder difor frå om dette som eit eventuelt brot på habilitetsrutinene. Han tok for øvrig ikkje ordet i møtet.

Emil Balstad

Einingsleiar Tekniske tenester

Vestnes kommune

Tlf. 71184069/48125480

Fra: Roaldsnes, Tone

Sendt: 27. desember 2017 13:58

Til: Balstad, Emil; Utgård, Torgeir Marvin; Jacobsen, Jan Rune

Emne: anonym varsling - påstand om kritikkverdige forhold

Torgeir, Jan Rune og Emil

Sjå vedlagte anonyme varsel frå tilsett i Vestnes kommune.

Sjå også vedlagte rutine for handtering av inhabilitet.

Eg ønskjer å få tilbakemelding frå alle tre om kor vidt reglane/rutinane, pkt 1-5 blir følgde.

Med vennleg helsing

Tone Roaldsnes

Administrasjonssjef

Vestnes kommune

Tlf 909 84000

Varslingsplakat

Vestnes kommune

ARBEIDSMILJØLOVA har fått nytt kapittel om reglar om varslings som inneheld tiltak for å styrke varslingsvernet

AML § 2A-3 lyder:

"Arbeidsgiver skal, i tilknytning til det systematiske helse, miljø- og sikkerhetsarbeidet, utarbeide rutiner for intern varslings eller sette i verk andre tiltak som legger forholdene til rette for intern varslings om kritikkverdige forhold i virksomheten i samsvar med § 2A-1, dersom forholdene i virksomheten tilsier det."

KVA VARSLING ER

Å varsle er å melde frå om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen til nokon som kan gjere noko med saka.

Eksempel på kritikkverdige forhold:

- brot på retningslinjer/lovverk
- trakassering/mobbing
- underslag/tjuveri/privat bruk av kommunale eigedelar
- fare for liv og helse

RETT TIL Å VARSLING

Arbeidsmiljølovas bestemming om rett til forsvarleg varslings har slik ordlyd i § 2A-1:

1. «Arbeidstaker har rett til å varsle om kritikkverdige forhold i arbeidsgivers virksomhet. Innleid arbeidstaker har også rett til å varsle om kritikkverdige forhold i virksomheten til innleier.
2. Arbeidstakers fremgangsmåte ved varslings skal være forsvarleg. Arbeidstaker har uansett rett til å varsle i samsvar med varslingsplikt eller virksomhetens rutiner for varslings. Det samme gjelder varslings til tilsynsmyndigheter eller andre offentlige myndigheter.
3. Arbeidsgiver har bevisbyrden for at varslings har skjedd i strid med denne bestemmelsen.»

Etter Arbeidsmiljølova skal varslingsmåten/rutinene for varslings vere forsvarleg for å verne arbeidsgjevar/ kommunen mot unødig skade som misbruk av varslingsretten kan føre til. Varsling kan gjerast anonymt, og kven varslaren er skal vere fortruleg. Normalt vil likevel det å vere open sikre betre saksgang og eit betre resultat for alle involverte partar. Arbeidsgjevar må arbeide for å skape ei haldning der varslings av kritikkverdige forhold blir sett på som lojalt og rett både frå arbeidsgjevar og tilsette si side. Det å vere open og ærleg er viktige verdiar i Vestnes kommune. Arbeidsgjevar tek difor varslaren på alvor samtidig som rettane til den det blir varsla om blir ivaretekne.

VARSLINGSRUTINAR

1. Den som meiner det kan vere grunnlag for å varsle må vurdere nøye om det er sakleg grunn til å tru at det føreligg kritikkverdige forhold. Dersom den tilsette finn at det føreligg slike forhold, skal einingsleiar varslast. Alternativt kan verneombod eller tillitsvalt varslast.
2. Mottakar skriv ned opplysningane og vurderer alvorret i saka. Dersom saka ikkje kan løysast lokalt, går saka vidare til administrasjonssjefen.
3. Varslar skal ha tilbakemelding om utfallet.
4. Dersom det viser seg at kritikken er grunnlaus, skal varslar få ei forklaring.
5. Leiinga har også eit ansvar for å ivareta den som blir utsett for kritikk.

VERN MOT GJENGJELD

Gjengjeld mot arbeidstakar som varslar er forbode i høve til Arbeidsmiljølova § 2A-2. Med gjengjeld meiner ein alle negative reaksjonar på ytringar som har karakter av straff eller sanksjon. AML § 2A-4 har reglar om taushetsplikt overfor varslar ved varslings til tilsynsmyndigheter eller andre offentlige myndigheter.

Kapittel II. Om ugildhet.

0 Overskriften endret ved lov 27 mai 1977 nr. 40.

§ 6. (*habilitetskrav*).

En offentlig tjenestemann er ugild til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en forvaltningssak

- a) når han selv er part i saken;
- b) når han er i slekt eller svogerskap med en part i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken;
- c) når han er eller har vært gift med eller er forlovet med eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn til en part;
- d) når han er verge eller fullmektig for en part i saken eller har vært verge eller fullmektig for en part etter at saken begynte;
- e) når han leder eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for
 1. et samvirkeforetak, eller en forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken, eller
 2. et selskap som er part i saken. Dette gjelder likevel ikke for person som utfører tjeneste eller arbeid for et selskap som er fullt ut offentlig eid og dette selskapet, alene eller sammen med andre tilsvarende selskaper eller det offentlige, fullt ut eier selskapet som er part i saken.

Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.

Er den overordnede tjenestemann ugild, kan avgjørelse i saken heller ikke treffes av en direkte underordnet tjenestemann i samme forvaltningsorgan.

Ugildhetsreglene får ikke anvendelse dersom det er åpenbart at tjenestemannens tilknytning til saken eller partene ikke vil kunne påvirke hans standpunkt og verken offentlige eller private interesser tilsier at han viker sete.

Rekkevidden av annet og fjerde ledd kan fastlegges nærmere ved forskrifter som gis av Kongen.

0 Endret ved lover 19 juni 1969 nr. 54, 27 mai 1977 nr. 40, 29 juni 2007 nr. 81 (ikr. 1 jan 2008 iflg. res. 23 nov 2007 nr. 1287), 19 juni 2009 nr. 90 (ikr. 1 nov 2011 iflg. res. 19 juni 2009 nr. 819).

§ 7. (*foreløpig avgjørelse*).

Uansett om en tjenestemann er ugild, kan han behandle eller treffe foreløpig avgjørelse i en sak dersom utsettelse ikke kan skje uten vesentlig ulempe eller skadevirkning.

§ 8. (*avgjørelse av habilitetsspørsmålet*).

Tjenestemannen avgjør selv om han er ugild. Dersom en part krever det og det kan gjøres uten vesentlig tidsspille, eller tjenestemannen ellers selv finner grunn til det, skal han forelegge spørsmålet for sin nærmeste overordnede til avgjørelse.

I kollegiale organ treffes avgjørelsen av organet selv, uten at vedkommende medlem deltar. Dersom det i en og samme sak oppstår spørsmål om ugildhet for flere medlemmer, kan ingen av dem delta ved avgjørelsen av sin egen eller et annet medlems habilitet, med mindre organet ellers ikke ville være vedtaksført i spørsmålet. I sistnevnte tilfelle skal alle møtende medlemmer delta.

Medlem skal i god tid si fra om forhold som gjør eller kan gjøre ham ugild. Før spørsmålet avgjøres, bør varamann eller annen stedfortreder innkalles til å møte og delta ved avgjørelsen dersom det kan gjøres uten vesentlig tidsspille eller kostnad.

0 Endret ved lov 27 mai 1977 nr. 40.

§ 9. (oppnevning av stedfortreder).

Når en tjenestemann er ugild, skal om nødvendig oppnevnes eller velges stedfortreder for vedkommende.

Dersom det er forbundet med særlig ulempe å få oppnevnt stedfortreder, kan Kongen for det enkelte tilfelle beslutte at saken skal overføres til sideordnet eller overordnet forvaltningsorgan.

0 Endret ved lov 19 juni 1969 nr. 54.

§ 10. (hvem habilitetsbestemmelsene gjelder for).

Foruten for offentlige tjenestemenn gjelder bestemmelsene i kapitlet her tilsvarende for enhver annen som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan. Bestemmelsene gjelder ikke statsråd i egenskap av regjeringsmedlem.

0 Endret ved lover 19 juni 1969 nr. 54, 12 jan 1995 nr. 4 (ikr. 1 apr 1995).

VESTNES KOMMUNE
Kontrollutvalet

Saksmappe: 2018-1535/01
Arkiv: 216
Saksbehandlar: Jane Anita Aspen
Dato: 12.2.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utval	Møtedato
PS 04/18	Kontrollutvalet	20.2.2018

INTERIMRAPPORT REKNESKAPSREVISJON – REVISJONSÅRET 2017

Sekretariatet si tilråding

Kontrollutvalet tar revisjonen sin rapport frå interimrevisjonen til orientering.

Bakgrunn for saka

Kommuneloven § 77 nr. 4 og Forskrift for kontrollutvalg §§ 6 og 9 omhandlar kontrollutvalet sitt tilsynsansvar overfor revisjonen.

Etter kommunelova § 77 nr. 4, skal kontrollutvalet sjå til at kommunen sitt årsregnskap blir revidert på ein trygg måte, under dette halde seg løpande orientert om revisjonsarbeidet. Dette skjer bl.a. ved at revisor rapporterer om sitt arbeid til kontrollutvalet.

Utvalet har ein viktig jobb i å påsjå at dette arbeidet føregår i samsvar med gjeldande lovreglar og avtalar. Rapporteringa frå revisor er viktig for at kontrollutvalet skal kunne halde seg orientert om framdrifta i revisjonsarbeidet og for å vurdere om ein skal sette i gang andre kontroll- og tilsynsaktivitetar.

VURDERING

I oppdragsavtalen med Møre og Romsdal Revisjon IKS, som kontrollutvalet godkjente i førre møte, er det lagt opp til at rapportering til kontrollutvalet frå interimrevisjonen skal skje i november-desember. Grunnlaget for denne rapporteringa er kommunikasjons-/revisjonsplan 2017, som vart handsama i kontrollutvalet sitt møte 22. november 2017, sak 32/17. Sidan Møre og Romsdal Revisjon IKS starta opp først 1.2.2017, så har dei trengt noko tid på å få på plass system og rutinar.

Ved rapportering frå revisjonen til kontrollutvalet på same tid i 2017, gav kontrollutvalet uttrykk for at dei forventa ei meir detaljert rapportering. Det vart då uttrykt eit ynskje om at revisjonen også rapporterer i forhold til dei utpeika revisjons- og risikoområda i revisjonsplanen. Det betyr status for avdekte feil og svakheiter, om området er tilfredsstillande, samt kor langt revisjonen er komen i arbeidet knytt til dei enkelte revisjonsområda i planen. Det var også venta ein statusrapport på dei prioriteringar som er gjort innafor rekneskapsrevisjon og ei vurdering av internkontroll og det som der er avdekt.

Sekretariatet har ikkje mottatt rapport frå revisjonen på førehand. Vi har difor ikkje hatt høve til å vurdere om det blir rapportert i forhold til dei revisjons- og risikoområda som er utpeika i revisjonsplanen.

Oppdragsansvarlig revisor, Anne Oterhals, vil i kontrollutvalet sitt møte presentere interimrapport frå rekneskapsrevisjonen 2017. Det er då forventa at det blir utdjupa kva som er utført av arbeid, revisjonshandling og funn.

Dersom det blir rapportert i forhold til revisjonsplanen og det ikkje kjem fram spesielle forhold i presentasjonen, vil sekretariatet rå til at interimrapporten blir tatt til orientering.

Jane Anita Aspen
daglig leder

VESTNES KOMMUNE

Kontrollutvalet

Saksmappe: 2018-1535/01
Arkiv: 033 &14
Saksbehandlar: Jane Anita Aspen
Dato: 12.2.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utval	Møtedato
PS 05/18	Kontrollutvalet	20.2.2018
	Kommunestyret	

KONTROLLUTVALET. ÅRSMELDING FOR 2017

Sekretariatet si tilråding

Kontrollutvalet vedtek årsmelding for 2017. Saka vert lagt fram for kommunestyret med følgjande innstilling:

Kontrollutvalet si årsmelding for 2017 vert teke til orientering.

Bakgrunn for saka

Etter lov om kommuner og fylkeskommuner (kommunelova) § 76 er det kommunestyret som har det øvste kontroll- og tilsynsansvaret med den kommunale forvaltninga.

Kontrollutvalet er kommunestyret sitt kontroll- og tilsynsorgan og skal utfører det løpande tilsynet med kommunen og kommunen si verksemd på vegne av kommunestyret, jf. Kommunelova § 77 nr 1.

Utvalet rapporterer sine saker til kommunestyret etter kvart gjennom året. For å oppsummere føregåande års aktivitet og for å gje kommunestyret eit innblikk i verksemda, utarbeider kontrollutvalet ei årsmelding som vert lagt fram for kommunestyret.

Det følgjer av koml. § 77 nr 6 første punktum:

”Kontrollutvalet skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget.”

Vedlagt følgjer:

- Årsmelding for 2017 for kontrollutvalet i Vestnes
- Oversikt over handsama saker i 2017

VURDERING

Kommunelova sine reglar om tilsyn og kontroll gir kommunestyret og kontrollutvalet betydeleg ansvar og det er difor viktig med dialog mellom kontrollutvalet og kommunestyret.

Kontrollutvalet kjem med fråsegner til kommunen sitt årsrekneskap og eventuelle sluttrekneskap for byggje- og investeringsprosjekt, samt at det avslutta forvaltningsrevisjonsprosjekt vert sendt kommunestyret gjennom eigne forvaltningsrevisjonsrapportar. Kontrollutvalet finn ein det også føremålstenleg å gje ei oppsummering av kontrollutvalet si verksemd i løpet av året gjennom ei eiga årsmelding.

Årsmeldinga kan bidra til å synleggjere kontrollutvalet si rolle og auke kunnskapen i kommunestyret om kontrollutvalet sitt arbeid. Kommunestyret vert invitert til å kome med innspel og tankar knytt til kontrollutvalet si verksemd.

Kontrollutvalet sitt sekretariat viser til vedlagte årsmelding for kontrollutvalet for 2017.

Jane Anita Aspen
daglig leder

KONTROLLUTVALET I VESTNES KOMMUNE

ÅRSMELDING FOR 2017

1. INNLEIING

Etter lov 25.september 1992 nr 107 om kommunar og fylkeskommunar (kommunelova) § 77 er Vestnes kommune pålagt å ha eit kontrollutval. Utvalet er kommunestyret sitt kontrollorgan og skal på vegne av kommunestyret, førestå det løpande tilsynet med kommunen si forvaltning.

Utvalet si uavhengige stilling i forhold til andre folkevalde organ og administrasjonen er ivaretatt gjennom strenge krav til valbarheit.

2. UTVALET SI SAMANSETJING

Kontrollutvalet i Vestnes kommune har i 2017 hatt følgjande samansetjing:

Funksjon	Namn	Parti	Varamedlemmer	Nr	Namn	Parti
Leiar	Stig Holmstrøm*	Ap		1	Lars Christian Fjortoft	V
Nestleiar	Gro Ødegård	H		2	Ingrid Skjegstad	Sp
Medlem	Birgit Torkildson Grotle	Ap		3	Olav Egil Tomren	Krf
Medlem	Frank Ove Belsvik	Frp		4	Frank Schneider Villa	Sv
Medlem	Dagfinn Wiik*	Pp				

*medlem av kommunestyret.

Ordførar og oppdragsansvarleg revisor har møte- og talerett i utvalet sine møter.

3. SEKRETARIAT

"Kommunestyret og fylkestinget skal sørge for sekretærbistand til kontrollutvalget.", jf. Kommunelova § 77 nr. 10.

Kommunane Aukra, Eide, Fræna, Gjemnes, Molde, Nesset, Rauma, Sunndal og Vestnes har frå 2004 hatt samarbeidsavtale om interkommunal sekretærfunksjon for kontrollutvala. Kontrollutvalgsekretariatet for Romsdal vart i 2013 oppretta som eit interkommunalt samarbeid (IS) etter kommunelova § 27 med status som eige rettssubjekt og med eige styre.

Styret er samarbeidet sitt øvste organ og ivaretar arbeidsgjevaransvaret for sekretariatet sine tilsette. I styremøte 14. desember 2015 vart Stig Holmstrøm, Vestnes kommune. I styremøte 30.11.2016 vart Lars Ramstad valt til ny nestleiar, etter at Marit Seljeseth Stokke hadde fått fritak frå sine politiske verv.

I 2017 er sekretærfunksjonen for kontrollutvalet i Vestnes ivaretatt av dagleg leiar i Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal, Jane Anita Aspen.

Sekretariatet skal sjå til at dei saker som kontrollutvalet handsamar er forsvarlig utgreidd og at utvalet sine vedtak blir sett i verk, jf. § 20 2. ledd, forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner.

4. OPPGÅVER OG VERKSEMD I 2017

4.0 Saksbehandling og møteavvikling

Kontrollutvalet har avvikla 5 møter og handsama i alt 37 protokollerte saker. Av dei er 5 saker sendt over til kommunestyret for endeleg handsaming eller som referatsak. I tillegg er det i 2017 handsama 36 referatsaker og 28 orienteringssaker.

Kontrollutvalet sine møteprotokollar vert lagt fram for kommunestyret som referatsak.

Kontrollutvalet sine møter vert haldt for opne dører og blir hovudsakleg halde på kommunehuset.

Kontrollutvalet har på førespurnad fått orienteringar frå administrasjonen og revisjonen i saker som har vore til handsaming i møta.

Reglement for kontrollutvalet

Reglement for kontrollutvalet i Vestnes vart vedteke av kommunestyret i møte 29.09.2011, k-sak 65/2011. I kommunestyret sitt møte 27.8.2015 sak 66/2015, vart reglementet revidert.

Plan for Kontrollutvalet si verksemd 2017-2019

Kontrollutvalet ser det som tenleg at det for kvar valperiode vert laga ein plan for kontrollutvalet si verksemd. Det er naturleg at denne vert laga av det nye kontrollutvalet det første år etter nytt val. Det er naturleg at planen vert sendt til kommunestyret for godkjenning. På denne måten kan kommunestyret også involverast i å sette rammer for kontrollutvalet si verksemd i gjeldande valperiode. Sidan vi no er langt ut i valperioden, valde kontrollutvalet i møte 2.10.2017 sak 26/17 å godkjenne plan for kontrollutvalet si verksemd 2017/2019, utan å sende den til godkjenning til kommunestyret. Kommunestyret fekk planen som referatsak. Plan for kontrollutvalet si verksemd 2017-2019 er ein overordna plan som må konkretiserast i ein årleg tiltaksplan. Kontrollutvalet har laga ein tiltaksplan som er bygd opp etter same mal som Plan for kontrollutvalet si verksemd 2017-2019. Tiltaksplanen vil fortløpande bli oppdatert.

Representasjon

Utvalet sin leiar Stig Holmstrøm har i 2017 deltatt på dei tre styremøta som er halde i Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal.

Stig Holmstrøm og Gro Ødegård deltok på **NKRF¹ sin Kontrollutvalskonferanse 2017** på Gardermoen 1. og 2. februar 2017.

På **FKT² sitt Årsmøte og Fagkonferanse 2017** i Tromsø 7.- 8. juni 2017, deltok Stig Holmstrøm og Dagfinn Wiik.

Utvalet deltok også på **Opplæringssamling** for kontrollutvala som Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal betener. Samlinga vart haldet på Træffhuset 24.8.2017. Hovudtemaet var «Hvordan forstå kommunalt regnskap?» Deltakar frå Vestnes kommune var Stig Holmstrøm.

Samt at Dagfinn Wiik deltok på **kurs** i «Hvordan lese og forstå kommunalt regnskap» som kontrollutvalet i fylkeskommunen arrangerte 2. mars 2017.

¹ Norges Kommunerevisorforbund

² Forum for Kontroll og Tilsyn

4.1 Tilsyn med revisjonen

I følge § 4 i forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner, skal kontrollutvalet sjå til at kommunen eller fylkeskommune har ei forsvarleg revisjonsordning.

Kommunestyret i Vestnes valde i møte 21.5.2015, sak 45/2015, å inngå som deltakar i Møre og Romsdal Revisjon IKS og valde selskapet som revisor for kommunen. I vedtaket fekk kontrollutvalet mandat til å inngå og godkjenne engasjementsavtale med Møre og Romsdal Revisjon IKS.

Av ulike årsaker kom Møre og Romsdal Revisjon IKS (MRR) ikkje i drift før frå 1.februar 2017. Skifte av dagleg leiar i MRR, har også medført at arbeidet med oppdragsavtalen har tatt noko tid. Våren 2017 vart det halde felles arbeidsmøter mellom sekretariata på Nordmøre, Romsdal og fylkeskommunen og konstituert dagleg leiar i MRR.

Dagleg leiar Veslemøy Ellinggard starta opp i Møre og Romsdal Revisjon IKS 1.5.2017. Det er Anne Oterhals som er oppdragsansvarlege rekneskapsrevisor for Vestnes kommune.

Kontrollutvalet i Vestnes godkjente oppdragsavtalen med MRR i møte 22.11.2017, sak 33/17. I avtalen vert det føreset bl.a. at revisjonen skal legge til rette for at kontrollutvalet kan oppfylle sitt ansvar for tilsyn med revisjonen. I dette ligg det at revisjonen skal rapportere til kontrollutvalet frå sitt arbeid og ha eit kvalitetssystem i samsvar med lov og revisjonsstandardar.

Utvalet har i 2017 fått framlagt følgjande:

- **Revisjonen sin rapport til kontrollutvalet for 2. halvår 2016**
- **Kommunikasjons-/revisjonsplan 2017**
- **Revisor sin vurdering av uavhengighet**
- **Informasjon om NKRF sin forbundsbaserte kvalitetskontroll med Kommunerevisjonsdistrikt 2 i 2016**

Dokumenta er vorte supplert med munnleg orientering frå oppdragsansvarleg revisor. Vidare er revisjonsmelding lagt fram for utvalet.

4.2 Fråsegn til rekneskapen

Kontrollutvalet sine oppgåver ved rekneskapsrevisjon følgjer av forskrift om kontrollutvalg kap. 4, §§ 6-8.

Utvalet har handsama og vurdert årsrekneskapen for 2016 for **Vestnes kommune**, og gitt si fråsegn til denne.

Utvalet har også fått seg førelagt kommunen sine kvartalsvise økonomirapportar.

Kontrollutvalet har fått seg førelagt som orienteringssak den årlege skatterekneskapen frå skatteoppkrevjar saman med Skattefuten sin kontrollrapport med skatteoppkrevjarfunksjonen.

Kvaliteten og presentasjonsforma av rekneskapen har vore tilfredsstillande. Det same kan seiast om rådmannen si årsmelding og skatteoppkrevjaren sin årsrapport.

Kontrollutvalet har i 2017 ikkje handsama og gjeve fråsegn til sluttrekneskap/byggjerekneskap.

4.3 Forvaltningsrevisjonsrapportar

Kontrollutvalet sine oppgåver ved forvaltningsrevisjon følgjer av forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner §§ 10-12.

Det er utarbeidd **Overordna analyse og Plan for forvaltningsrevisjon 2016 – 2019**, som vart handsama av kontrollutvalet i møte 3.10.2016, sak 24/16 og endeleg vedteke av kommunestyret i møte 27.10.2016 i K sak 96/2016.

Kontrollutvalet har i møte 2.10.2017, sak 23/17, handsama følgjande forvaltningsrevisjonsrapport:

- **Vestnes kommune - Helsestasjon- og skolehelsetenester**

Rapporten vart endeleg behandla i kommunestyret 19.10.2017, sak 90/2017, der det vart fatta følgjande vedtak:

1. Vestnes kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten **Vestnes kommune – Helsestasjon- og skolehelsetenester** til vitande og sluttar seg til følgjande tilrådingar:
 - Vestnes kommune bør prioritere arbeidet med vidareutvikling av samarbeidsrutinane.
 - Vestnes kommune bør prioritere arbeidet med kompetanseplan og blant anna vurdere behovet for auka kompetanse innan psykisk helse.
 - Vestnes kommune bør sikre at tolketenesta fungerer tilfredsstillande.
 - Vestnes kommune bør vidareutvikle samarbeidet om det psykososiale arbeid i skolane.
2. Kommunestyret ber administrasjonssjefen om å syte for at tilrådingane blir følgt og påsjå at arbeidet vert gjennomført.
3. Kommunestyret ber administrasjonssjefen om å gje skriftleg **tilbakemelding** på oppfølginga til kontrollutvalet, innan ein periode på 12 – 18 mnd.

Kontrollutvalet har i 2017 også handsama oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport «**Samhandlingsreformen i Vestnes kommune**». Revisjonen vurderer at administrasjonssjefen i hovudsak har følgd opp eller har konkrete planar for oppfølging av tilrådingane. Revisjonen rår til at kontrollutvalet held seg orientert om utviklinga av tverrfaglege fora som folkehelseutval og planforum. Revisjonen rår også til at kontrollutvalet held seg orientert om utviklinga nå det gjeld avtalen mellom Vestnes kommune og Helse Møre og Romsdal HS sitt punkt om involvering av pasient- og brukarorganisasjonar for å sikre brukarmedverknad. Kontrollutvalet vil følgje dette opp vidare.

4.4 Selskapskontroll

Kontrollutvalet sine oppgåver ved selskapskontroll følgjer av forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner kap. 6, §§14-15.

Det er utarbeidd **Overordna analyse og Plan for selskapskontroll 2016 – 2019** som vart handsama av kontrollutvalet i møte 3.10.2016, sak 25/16 og endeleg vedteke av Vestnes kommunestyre 27.10.2016 i K sak 95/2016.

Gjennomføring av eigarskapskontroll føreset at kommunen har utarbeida eigarskapsmelding (retningslinjer for forvaltning av kommunens interesser i selskap samt eigarstrategiar for kvart enkelt selskap). Eigarskapsmelding for Vestnes kommune vart vedteke av kommunestyret i møte 21.10.2010 i k-sak 76/2010. Eit slikt dokument bør jamleg reviderast. Eigarskapsmelding er eit viktig styringsverktøy for kommunen og kommunen sine representantar i selskapa. Det er også et viktig reiskap i kontrollutvalet sitt arbeid.

Kontrollutvalet har i 2017 ikkje bestilt eller gjennomført nokon selskapskontroll.

Kontrollutvalet har i 2017 mottatt protokollar frå styremøter og representantskapsmøter i ÅRIM. I tillegg har kontrollutvalet vorte varsla om generalforsamlingar i Tremek og Vestnes Energi AS.

Kommunelova § 80 innsyn og undersøkelser i selskaper, seier at «..Kontrollutvalget og kommunens eller fylkeskommunens revisor skal varsles og har rett til å være tilstede på selskapets generalforsamling, samt møte i representantskap og tilsvarende organ.»

4.5 Særskilte oppgaver for kontrollutvalet

Kontrollutvalet sine særskilte oppgaver følger av forskriftens kap7, §§16-17.

Val av revisjonsordning

Etter kontrollutvalet si tilråding vedtok kommunestyret i Vestnes i møte 21.5.2015, sak 45/2015 å inngå som deltaker i Møre og Romsdal Revisjon IKS og at selskapet blir valt som revisor for kommunen frå 1.7.2015. På grunn av forseinkingar var ikkje selskapet i drift før 1.2.2017.

Budsjettbehandling

Kontrollutvalet utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen.

4.6 Oppfølging av politiske vedtak

Kontrollutvalet skal følge opp at administrasjonen set i verk og gjennomfører dei vedtak som er gjort av dei ulike politiske organ.

Siste driftsrapport 3. kvartal 2017, innchaltdt ikkje oversikt over oppfølging av politiske vedtak. I driftsrapport pr. juli 2017 skriv administrasjonssjefen at det er ingen saker der frist har forfalle.

4.7 Oppfølging av kontrollutvalet sine saker

Saker frå kontrollutvalet som ikkje er endelig avslutta pr. 31.12.2017 er følgjande:

Sak nr / dato	Sakstittel	Vedtak	Merknad
KU sak 18/15 24.6.2015	Forvaltningsrevisjonsrapport «Samhandlingsreformen i Vestnes kommune	Kontrollutvalet tar administrasjonen si oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjektet « Samhandlingsreformen i Vestnes kommune », medrekna revisjonen si vurdering av kommunen si oppfølging datert 10.4.2017, til orientering.	Kontrollutvalet vil følge opp dette våren 2018
K-sak 67/2015 27.8.2015			
KU sak 13/17 2.5.2017		Kontrollutvalet ønskjer å følgje attståande arbeid med oppfølging av tilrådingane.	
KU sak 23/17 2.10.2017	Forvaltningsrevisjonsrapport «Vestnes kommune Helsestasjon- og skolehelsetenester»	1. Vestnes kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten Vestnes kommune – Helsestasjon- og skolehelsetenester til vitande og sluttar seg til følgjande tilrådingar: • Vestnes kommune bør prioritere arbeidet med vidareutvikling av samarbeidsrutinane. • Vestnes kommune bør prioritere arbeidet med kompetanseplan og blant anna vurdere behovet for auka kompetanse innan psykisk helse. • Vestnes kommune bør sikre at tolketenesta fungerer tilfredsstillande. • Vestnes kommune bør vidareutvikle samarbeidet om	Oppfølging av rapporten vil venteleg skje hausten 2018 eller våren 2019
K-sak 90/2017 19.10.2017			

		det psykososiale arbeid i skolane. 2. Kommunestyret ber administrasjonssjefen om å syte for at tilrådingane blir følgt og påsjå at arbeidet vert gjennomført. 3. Kommunestyret ber administrasjonssjefen om å gje skriftleg tilbakemelding på oppfølginga til kontrollutvalet, innan ein periode på 12 – 18 mnd.	
KU sak 35/17 22.11.2017	Oppfølgingsliste	I oppfølgingslista er følgjande saker ikkje avslutta: ▪ Internkontroll i Vestnes kommune ▪ Tilsyn med internkontrollsystem for avgrensing av tvang og makt for utviklingshemma	Attståande saker frå oppfølgingslista for 2017 vert overført til oppfølgingsliste for 2018.

4.8 Spesielle undersøkingsoppgåver

Kontrollutvalet hadde i 2017 ingen saker knytt til økonomisk utroskap eller saker som refererte seg til ureglementerte forhold, men utvalet fekk i møte 22.11.2017 orientering om eit forlik som kommunen har inngått knytt til ein elevskade frå 2010.

4.9 Verksemdsbesøk

For å bli kjent med den kommunale forvaltninga og for at tilsette i kommunen skal bli kjende med kontrollutvalet, kan kontrollutvalet besøke ei verksemd eller alternativt kan ein einingsleiar inviterast til å gje ei orientering om si eining. Gjennomføring av verksemdsbesøk, eller ei slik orientering, gir kontrollutvalet eit godt innblikk i den kommunale forvaltninga. I samband med møte 12.6.2017 var kontrollutvalet på verksemdsbesøk ved **Tressfjord trygdeheim**. Stikkord for orienteringa som utvalet fekk frå einingsleiar Helene Gjerde Bø og hjelpeleiar Anne Iversen var: organisering av verksemda, utfordringar ved drifta, har bebuarane tilbod om rett tenestenivå? dvs. er det nokon som heller burde hatt sjukeheims plass eller heimetenester? trivsfaktorar for tilsette og bebuarar, sjukefråvær, rutinar for t.d. medisinhandtering, brannvern osv. I tillegg fekk utvalet ei omvising i lokala.

4.10 Sentrale kommunale styringsverktøy

Ei av kontrollutvalet sine oppgåver er å undersøke om kommunen har etablert ein forsvarleg og føremålstenleg internkontroll.

Administrasjonssjefen har ansvar for å etablere og følgje opp at kommunen har eit tilfredsstillande internkontrollsystem; dvs. system og rutinar for å sikre tilstrekkeleg styring, måloppnåing og regeletterleving. Alle vesentlege rutinar bør være skriftleg dokumentert med omsyn til korleis dei fungerer, og kva internkontroll som ligg inne i systema.

Vestnes kommune har følgjande sentrale styringsverktøy:

- ❖ **Økonomireglement for Vestnes kommune** (vedtatt 15.09.16 k-sak 78/2016)
- ❖ **Delegeringsreglement for Vestnes kommune** (vedtatt 27.10.16 k-sak 101/2016)
- ❖ **Finansreglement og gjeldsreglement for Vestnes kommune** (vedtatt 17.6.2010, revidert 15.09.16 k-sak 79/2016)
- ❖ **Reglement for investeringsprosjekt** (vedtatt 21.10.2010, k sak 74/2010)
- ❖ **Eigarskapsmelding for Vestnes kommune** (vedtatt 21.10.2010 i k-sak 76/2010)
- ❖ **Risk manager – kommunen sitt elektroniske kvalitetssikringssystem**

Eit økonomireglement skal mellom anna dekke områda budsjettdelegasjon, attestasjon og anvising, rapporteringsrutinar og delegert avgjerdsmynde. Finansreglementet regulerer

plassering av ledig likviditet, langsiktige finansielle aktiva og forvaltning av gjeldsportefølja til kommunen.

Kvalitetssystem og internkontroll er eit tema som både førre og noverande kontrollutval har følgt opp. Heilt sidan 2013 er det gjeve statusrapportar frå administrasjonen til utvalet om innføring av det elektroniske kvalitetssikringssystemet, men det ser ut til at administrasjonen har slitt med å få implementert systemet. Ved siste statusrapport vart det opplyst at bruk av avviksmodellen er godt i gang i organisasjonen, og blir mykje brukt.

Risikovurderingsmodulen er no også i aktiv i bruk. Internkontrollsystemet er framleis mest brukt innan pleie og omsorg. Det har vore prioritert å ta i bruk avviksmeldingar og risikovurderingar, framfor å legge rutinar inn i systemet. Grunna innføring av nytt saks- og arkivsystem, er det opplyst at det vil vere mindre kapasitet til å få på plass alle rutinar og dokument i internkontrollsystemet den næraste tida. Kontrollutvalet vil følgje opp vidare.

4.11 Tilsyn frå andre

I tillegg til kontrollutvalet, utfører eksterne forvaltningsorgan tilsyn med Vestnes kommune, for eksempel fylkesmannen, helsetilsynet, arbeidstilsynet og arkivverket.

Desse tilsyna kan avdekke avvik eller svakheiter i den kommunale organiseringa og utøving av tenesteproduksjonen.

Ein ser det føremålstenleg at kontrollutvalet vert orientert om slike tilsyn for å kunne følgje opp at den samla tenesteproduksjonen i Vestnes kommune vert kvalitetssikra og forbetra.

Kontrollutvalet har i 2017 ikkje fått seg førelagt nye tilsynsrapportar.

Kontrollutvalet har i fleire møter i 2017 følgt opp fylkesmannen sitt **Tilsyn med rettstryggleik ved bruk av tvang og makt overfor enkelte personar med utviklingshemming i Vestnes**, frå 2011. Tilsynet avdekte 3 avvik og fylkesmannen hadde framleis ikkje avslutta tilsynet. Utvalet fekk i møte 14.2.2017 ei orientering om kva administrasjonen hadde gjort for å lukke avvika. I utvalsmøte 2.5.2017 valde kontrollutvalet å skrive brev til fylkesmannen og etterlyse tilbakemelding til kommunen om innsendt dokumentasjon var tilstrekkeleg for å lukke avvika, eller om det framleis var manglar. Fylkesmannen avslutta tilsynet i brev datert 5.7.2017. I brevet vert det konkludert med at styringssystemet er på plass, men at det framleis er ein jobb å gjere for leiinga slik at styringssystemet er kjent og innarbeidd hos personalet. I kontrollutvalet sitt møte 2.10.2017 gav einingsleiar i Bu og habiliteringstenesta, Anna Balstad, utvalet ei grundig orientering om korleis kommunen vil ta tak i dei åtte punkta som einingsleiar har identifisert i brevet at kommunen må følgje opp. Fylkesmannen har varsla at dei vil vurdere ny systemrevisjon på området allereie i 2018. Kontrollutvalet vil halde seg orientert om resultatet av nytt tilsyn.

5. SAMANDRAG

Kontrollutvalet legg vekt på å vere ein nyttig medspelar i å forbetre kommunen si eksterne tenesteproduksjon og myndesutøving så vel som dei interne forvaltningsfunksjonar, ved å legge opp til ein konstruktiv tilnærming ut frå kva som er realistisk å oppnå. Kommunen er avhengig av tillit til desse prosessane hos brukarane, og ein aktiv og truverdig tilsyns- og kontrollfunksjon kan medverke til å bygge opp om denne tilliten.

Utvalet sitt arbeid krev at medlemmene er aktive og set seg inn i til dels kompliserte saker som kan gjelde heile verksemdsområdet til Vestnes kommune. Skolering av utvalsmedlemmer vil fortsatt ha prioritet i tida som kjem.

Som kommunestyret sitt hjelpeorgan i tilsyns- og kontrollspørsmål er kontrollutvalet sitt virke avhengig av å ha legitimitet i kommunestyret, mellom anna for å få gjennomslagskraft for

forbetringsforslag og anbefalingar og dermed kunne hjelpe til i arbeidet for at kommunestyret sine målsetjingar vert realisert.

Vestnes, 20. februar 2018
Kontrollutvalet i Vestnes kommune

Stig Holmstrøm
leiar

Gro Ødegård
nestleiar

Frank Ove Belsvik
medlem

Dagfinn Wiik
medlem

Birgit Torkildson Grotle
medlem

KONTROLLUTVALET I VESTNES KOMMUNE

HANDSAMA SAKER I 2017

Saks nr	Sakstittel	Statuskode
PS 01/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTE 16. DESEMBER 2016	A
PS 02/17	REFERAT OG ORIENTERINGAR	A
PS 03/17	BESTILLING AV FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT	A
PS 04/17	REVISJONEN SIN RAPPORT TIL KONTROLLUTVALET FOR 2. HALVÅR 2016	A
PS 05/17	KONTROLLUTVALET. ÅRSMELDING FOR 2016	A
PS 06/17	MØTEPLAN FOR 2017	A
PS 07/17	OPPFØLGINGSLISTE	A
PS 08/17	EVENTUELT	A
PS 09/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTE 14. FEBRUAR 2017	A
PS 10/17	REFERAT OG ORIENTERINGAR	A
PS 11/17	VESTNES KOMMUNE. ÅRSREKNESKAP FOR 2016	A
PS 12/17	VESTNES KOMMUNE. DRIFTSRAPPORT PR. 1. KVARTAL 2016	A
PS 13/17	OPPFØLGING AV FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT «SAMHANDLINGSREFORMEN I VESTNES KOMMUNE»	O
PS 14/17	PROSJEKTPLAN FOR FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT «HELSESTASJON- OG SKULEHELSETENESTER I VESTNES KOMMUNE»	A
PS 15/17	OPPFØLGINGSLISTE	A
PS 16/17	EVENTUELT	A
PS 17/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTE 2. MAI 2017	A
PS 18/17	REFERAT OG ORIENTERINGAR	A
PS 19/17	OPPFØLGINGSLISTE	A
PS 20/17	EVENTUELT	A
PS 21/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTE 12. JUNI 2017	A
PS 22/17	REFERAT OG ORIENTERINGAR	A
PS 23/17	FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT «VESTNES KOMMUNE – HELSESTASJON- OG SKULEHELSETENESTER»	O
PS 24/17	VESTNES KOMMUNE. DRIFTSRAPPORT PR. JULI 2017	A
PS 25/17	BUDSJETTFORSLAG FOR 2018 FOR KONTROLL OG TILSYN	A
PS 26/17	PLAN FOR KONTROLLUTVALET SI VERKSEMD 2017-2019	A
PS 27/17	OPPFØLGINGSLISTE	A
PS 28/17	EVENTUELT	A
PS 29/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTE 2. OKTOBER 2017	A
PS 30/17	REFERAT OG ORIENTERINGAR	A
PS 31/17	VESTNES KOMMUNE. DRIFTSRAPPORT PR. 3. KVARTAL 2017	A
PS 32/17	KOMMUNIKASJONS-/REVISJONSPLAN 2017	O
PS 33/17	OPPDRAGSAVTALE MED MØRE OG ROMSDAL REVISJON IKS	O
PS 34/17	TILTAKSPLAN 2018 – KONTROLLUTVALET I VESTNES KOMMUNE	O
PS 35/17	OPPFØLGINGSLISTE	O
PS 36/17	NKRF'S KONTROLLUTVALSKONFERANSE I 2018. DELTAKING	A
PS 37/17	EVENTUELT	A

Kode	Forklaring
A	Saka er avslutta
B	Saka er under handsaming
O	Saka vert følgt opp
U	Saka går ut

VESTNES KOMMUNE

Kontrollutvalet

Saksmappe: 2018-1535/01
Arkiv: 033
Saksbehandlar: Jane Anita Aspen
Dato: 12.2.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utval	Møtedato
PS 06/18	Kontrollutvalet	20.2.2018

MØTEPLAN FOR 2018

Sekretariatet si tilråding

Følgjande møteplan for 2018 vert godkjend:

Uke	Dato	Møte nr	Saker til behandling
8	20.02.	1/18	▪ Interimsrevisjon rekneskapsrevisjon – revisjonsåret 2017 ▪ Kontrollutvalet si årsmelding for 2017 ▪ Møteplan for 2018
15	11.04	2/18	▪ Verksemdsbesøk / alt. orientering frå einingsleiar?
19	09.05.	3/18	▪ Økonomirapport 1. kvartal 2018 ▪ Kontrollutvalet si fråsegn til årsrekneskapen 2017 for Vestnes kommune
39	24.09.	4/18	▪ Økonomirapport for 2. kvartal 2018 ▪ Revisjonsplan for revisjonsåret 2018 ▪ Budsjett for kontroll og tilsyn for 2019 ▪ Bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjekt xx
48	26.11.	5/18	▪ Økonomirapport for 3. kvartal 2018 ▪ Prosjektplan Forvaltningsrevisjonsprosjekt

Kontrollutvalet sin feiar i samråd med sekretariatet vert gjeve fullmakt til å foreta endringar av møtedatoar dersom det vert naudsynt.

Vedlagt følgjer:

- Tiltaksplan 2018 – Kontrollutvalet i Vestnes

Bakgrunn for saka

Det ikkje fastsett ei fordeling av tal på møter for kontrollutvala. Ut i frå forventa saksmengde, vert det planlagt 5 møter i 2018. Dersom det skulle oppstå situasjonar som tilseier at det likevel vil vere behov for fleire møter i løpet av året, vil det bli vurdert i det enkelte tilfelle.

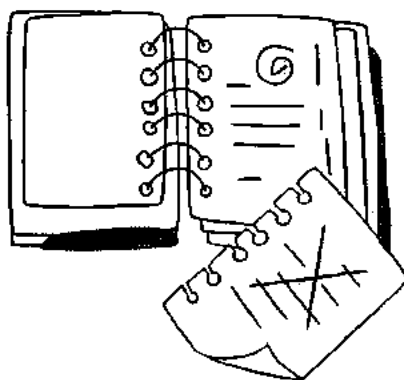
Forslag til møteplan er koordinert med dei andre kontrollutvala sekretariatet betener for å unngå møtekollisjonar, samt Vestnes kommune sin møteplan for politiske møter i 2018.

Oversikt over saker som skal handsamast er rettleiande og kan endrast gjennom året. Det vert vist til Tiltaksplan 2018 - Kontrollutvalet i Vestnes kommune, for detaljar.

Jane Anita Aspen
daglig leder

TILTAKSPLAN 2018

KONTROLLUTVALET I VESTNES KOMMUNE

Oppdatert 20.02.18

Tilsyn med forvaltningen

Møte	Oppgaver knytt til tilsyn med forvaltninga
Løpande rapportering	- Kontrollutvalsmedlemmene skal ha tilgang til dokument frå alle politiske utval. - Stig Holmstrøm og Dagfinn Wiik er kommunestyret sine representantar i kontrollutvalet. - Utvalsleiar har eit særskilt ansvar for å følgje med om det er aktuelle saker i dei andre politiske utvala som kontrollutvalet bør følgje opp. - Rapportar frå andre tilsynsorgan og kommunen sitt svar/oppfølging (ligg i kvartalsrapporteringa) - Sjukefråver (ligg i kvartalsrapporteringa) - Meldingar til politiet og varslingar
Aktuell informasjon/orienteringar	I den grad tema/områder ikkje blir undersøkt gjennom bestilling av forvaltningsrevisjon, kan det vere aktuelt å be om tilbakemeldingar frå administrasjonen på ulike områder, bl.a. ut frå overordna analyse for forvaltningsrevisjon. Slik informasjon blir spesifisert under kvart enkelt møte. Saker til oppfølging vil også gå fram av oppfølgingslista til kontrollutvalet
20.02.18	xxx
11.04.18	- få skatteoppkrevjaren sin årsrapport for 2017 og kontrollrapport frå Skatteetaten til orientering - Økonomirapport 1. kvartal
09.05.18	Status elektronisk internkontrollsystem
24.09.18	- Økonomirapport 2. kvartal - Verksemdbesøk/orientering frå einingsleiar
26.11.18	- Økonomirapport 3. kvartal - Tiltaksplan 2019 – Kontrollutvalet i Vestnes

Kontrollutvalet sine oppgaver i samband med regnskapsrevisjon.

Møte	Oppgaver knytt til rekneskapsrevisjon
	Utgangspunktet for oppgåvene er i hovudsak knytt til reglane i kap. 4 i forskrift om kontrollutval.
20.02.18	Interimrapport rekneskapsrevisjon, rekneskapsåret 2017
11.04.18	
09.05.18	- Kontrollutvalet sin uttale til årsrekneskapen for 2017, Vestnes kommune - Årsavslutningsbrev for revisjonsåret 2017.
24.09.18	- Orientering om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2018. - Avstemming av risikovurdering og vesentlegheit
26.11.18	- Interimrapport rekneskapsrevisjon, rekneskapsåret 2018 (ev. i det første møte i 2019). - Orientering om oppfølging av årsavslutningsbrev for 2017

Kontrollutvalet sine oppgaver i samband med forvaltningsrevisjon.

Møte	Oppgaver knytt til forvaltningsrevisjon
	Utgangspunktet for oppgåvene er plan for forvaltningsrevisjon og reglane i kap. 5 i forskrift om kontrollutval.
20.02.18	
11.04.18	Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten «Samhandlingsreformen i Vestnes kommune».
09.05.18	
24.09.18	Bestilling av forvaltningsrevisjon i tråd med plan for 2016-2019

Møte	Oppgaver knytt til forvaltningsrevisjon
26.11.18	• Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten «Helsestasjon- og skolehelsetenester i Vestnes kommune» • Prosjektplan forvaltningsrevisjonsprosjekt «xx».

Kontrollutvalet sine oppgaver i samband med selskapskontroll.

Møte	Oppgaver knytt til selskapskontroll
	Utgangspunktet for oppgåvene er plan for selskapskontroll og reglane i kap. 6 i forskrift om kontrollutval
20.02.18	•
11.04.18	•
09.05.18	•
24.09.18	•
26.11.18	•

Tilsyn med revisjonen

Møte	Oppgaver knytt til tilsyn med revisjonen
	Revisjonen rapporterer om si verksemd ved behov. Revisjonsplan for Vestnes kommune er til ei kvar tid tilgjengeleg for kontrollutvalet. Utgangspunktet for oppgåvene er bl.a. relatert til reglane i koml. § 77 nr. 4.
20.02.18	•
11.04.18	•
09.05.18	• Dialogmøte med revisjonen om «Honorar for gjeldande år» (2019)
24.09.18	• Oppdragsansvarleg rekneskapsrevisor sin vurdering av uavhengigheit for Vestnes kommune for revisjonsåret 2018. • Eigenevaluering frå revisjonen
26.11.18	• Vurdering av kontrollutvalet sitt tilsynsansvar for rekneskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon, jf. NKRF sin rettleiar

Budsjettbehandlinga

Møte	Oppgaver knytt til budsjettbehandlinga
	Utgangspunktet for oppgåvene er reglane i forskrift om kontrollutval § 18.
20.02.18	•
11.04.18	•
09.05.18	•
24.09.18	• Forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet for 2019 vert kontrollutvalet.
26.11.18	• Kontrollutvalet følgjer opp at kontrollutvalet sitt forslag følgjer med til kommunestyret si behandling av budsjettet (jf. forskrift om kontrollutval §18)

Kontrollutvalet si rapportering

Møte	Oppgaver knytt til Kontrollutvalet si rapportering
	Utgangspunktet for oppgåvene er bl.a. relatert til reglane i koml. § 77 nr. 6.

Møte	Oppgaver knytt til Kontrollutvalet si rapportering
20.02.18	• Kontrollutvalet sin årsrapport for 2017 vert behandla og oversendt kommunestyret til orientering. • Oppfølging av tilrådingar i forvaltningsrevisjonsrapportar/selskapskontrollar skal gå fram av kontrollutvalet sin årsrapport.
11.04.18	•
09.05.18	•
24.09.18	•
26.11.18	•

VESTNES KOMMUNE

Kontrollutvalet

Saksmappe: 2018-1535/01
Arkiv: 033
Saksbehandlar: Jane Anita Aspen
Dato: 12.2.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utval	Motedato
PS 07/18	Kontrollutvalet	20.2.2018

OPPFØLGINGSLISTE

Sekretariatet si tilråding

Følgjande saker vert satt opp på oppfølgingslista:

Bakgrunn for saka

Intensjonen med oppfølgingslista er å ha ei oversikt over av saker og problemstillingar som medlemmene ønskjer nærare utgreidd, få orientering om eller ha til observasjon.

Lista kan også fungere som eit planleggingsreiskap for aktivitetar som kontrollutvalet ønskjer å gjennomføre når forholda ligg til rette, tildømes synfaringar.

Kontrollutvalet vedtek sjølv endringar i lista. Dette inneber endring i status for den einskilde sak:

- Som nytt punkt
- Endringar i punkt (grunna orienteringar gjeve eller saka er handsama som eigen ordinær sak i møte)
- Punktet går ut (saka vert rekna for avslutta frå kontrollutvalet si side)

I dette møtet er det ikkje lagt opp til orientering knytt til saker på oppfølgingslista.

Vedlagt følgjer:

- Ajourført oppfølgingsliste pr. 22.11.2017.

VURDERING

Av saker som kontrollutvalet har hatt oppe og som det er formålstenleg vert satt opp på oppfølgingslista for vidare oppfølging av status i saka, er følgjande:

Internkontroll i Vestnes kommune

Kontrollutvalet ønskjer orientering om administrasjonssjefen sin internkontroll (herunder organisering, delegasjon, fullmakter, tilvisningsmynde etc.) i kommunen. I tilsynsrapporten frå Helsetilsynet v/ Fylkesmannen i Møre og Romsdal som vart lagt fram i møtet 13.03.2013 kom det fram at leiinga i kommunen i liten grad har arbeidd med internkontrollen for dei tenesteområda som omfattast av tilsynet. Det vart òg peika på, og vist til tidlegare tilsyn, at kommunen ikkje hadde tilfredstillande system for behandling av avvik. Kontrollutvalet fekk ei orientering i møte 10.12.2013 om det nye internkontrollsystemet. Kontrollutvalet ønskjer å få ein ny rapport om bruken av internkontrollsystemet Risk Manager om eit år. Kommunalsjef Rune Håseth informerte i møte 03.12.14 om at ein ikkje var kome så mykje lengre, enn når ein orienterte for eitt år sidan. Frank Skorgenes har nyleg blitt systemansvarleg for internkontroll

systemet og IIMS. Ein startar no med innføring av Risk Manager. Ein føresetnad for å ta i bruk dette er at alle tilsette har same type e-postadresse, det vert no samkjørt. Det er ikkje avklart kva dokument som skal ligge i dette systemet eller kva som skal definerast som eit avvik. Alle driftsleiarane må få ny opplæring. Kontrollutvalet har fått jamlege statusrapportar. Saka vert overført frå oppfølgingslista for 2013, 2014, 2015, 2016 , 2017 og til 2018.

Forvaltningsrevisjonsprosjekt «Samhandlingsreformen i Vestnes kommune»

Kontrollutvalet vedtok i møte 13.12.13 å bestille forvaltningsrevisjonsprosjektet «Samhandlingsreformen i Vestnes kommune». Prosjektplanen vart handsama i møte 08.09.14 sak 26/14. Rapporten vart lagt fram møte 24.06.15 sak PS 18/15. Oppfølging av rapporten er venta våren 2017. Saka vert overført frå oppfølgingslista for 2015, 2016, 2017 og til 2018

Tilsyn med internkontrollsystem for avgrensing av tvang og makt for utviklingshemma

Det vert i Vestnes kommune si årsmelding 2015 gjeve informasjon om at kommunen framleis arbeider med å lukke avvik som vart avdekt i tilsyn som fylkesmannen gjennom-førte i 2011 ved Bu- og habiliteringstenestene. Det vart avdekt alvorlig svikt i internkontroll og styrings-systemet til kommunen. Administrasjonssjefen forventa å få lukka avvika i løpet av våren 2016. Avvika er lukka i brev frå fylkesmannen 05.07.17, men fylkesmannen har varla nytt tilsyn i 2018. Saka er overført frå oppfølgingslista frå 2016, 2017 og til 2018

I tillegg så tilrår sekretariatet at det vert ført opp følgjande nye saker på oppfølgingslista:

Innkjøp og offentlege anskaffingar (ny sak)

Anskaffingsregelverket er omfattande og erfaringsvis er dette eit risikoområde som det er viktig at kontrollutvalet følgjer opp. Vestnes kommune deltek i innkjøpssamarbeidet på Sunnmøre. Deltakarar er Ålesund og 18 kommunar som er geografisk plassert rundt Ålesund. Kontrollutvalet ønskjer ei årleg oppdatering av status på innkjøpsområdet, bl.a. organisering av samarbeidet, status for rammeavtalar og korleis administrasjonssjefen sikrar at regelverket vert følgt.

Forvaltningsrevisjonsprosjekt «Vestnes kommune – Helsestasjon- og skolehelsetenester» (ny sak)

Kontrollutvalet vedtok i møte 14.02.17 å bestille forvaltningsrevisjonsprosjektet «Vestnes kommune – Helsestasjon- og skolehelsetenester». Prosjektplanen vart handsama i møte 02.05.17 sak 14/17. Rapporten vart lagt fram møte 02.10.17 sak PS 23/17 og i kommunestyret 19.10.17, sak 90/2017. Oppfølging av rapporten er venta hausten 2018 eller våren 2019.

Jane Anita Aspen
daglig leder

**KONTROLLUTVALET I
VESTNES KOMMUNE**

SAKSOPPFØLGING

(ajourført pr 20.2.2018)

Saker som er tatt opp:	Merknad:	Status:

**KONTROLLUTVALET I
VESTNES KOMMUNE**

SAKSOPPFØLGING

(å jour pr. 22.11.2017)

Saker som er tatt opp:	Merknad:	Status:
13.03.13 Internkontroll i Vestnes kommune Ansvar: Adm./sekr	Kontrollutvalet ønsker orientering om administrasjonssjefen sin internkontroll (herunder organisering, delegasjon, fullmakter, tilvisningsmynde etc.) i kommunen. I tilsynsrapporten frå Helsetilsynet v/ Fylkesmannen i Møre og Romsdal som vart lagt fram i møtet 13.03.2013 kom det fram at leiinga i kommunen i liten grad har arbeidd med internkontrollen for dei tenestoområda som omfattast av tilsynet. Det vart òg peika på, og vist til tidlegare tilsyn, at kommunen ikkje hadde tilfredstillande system for behandling av avvik. Kontrollutvalet ønsker orientering om Vestnes kommune har starta arbeidet med å etablere eit heilskapleg system for internkontroll og avviksrapportering.	13.03.13: Sekretæren vert beden om å kontakte administrasjonssjefen og be om ei orientering til neste møte i kontrollutvalet. 29.05.13: Kontrollutvalet vil få ei orientering i møtet i september 2013. 19.09.13: Kontrollutvalet vil få ei orientering i neste møte. 10.12.13: Orientering gitt av administrasjonen i dagens møte, jf. orienteringssak OS 12/13. Kontrollutvalet ønsker å få ein ny rapport om bruken av internkontrollsystemet Risk Manager om eit år. 03.12.14: Kommunalsjef Rune Håseth informerte om at ein ikkje var kome så mykje lengre, enn når ein orienterte for eitt år sidan. Frank Skorgenes har nyleg blitt systemansvarleg for internkontroll systemet og HMS. Ein startar no med innføring av Risk Manager. Ein føresetnad for å ta i bruk dette er at alle tilsette har same type e-postadresse, det vert no samkjørt. Det er ikkje avklart kva dokument som skal ligge i dette systemet eller kva som skal definerast som eit avvik. Alle driftsleiarane må få ny opplæring. Kontrollutvalet ønsker statusrapport om eit halvår. 28.04.15: Kontrollutvalet utset å be om statusrapport til møte i oktober, grunna mange orienteringar i junimøtet. 17.09.15: Orientering gitt av administrasjonen i dagens møte, jf. Orienteringssak OS 20/15. Kontrollutvalet konkluderer med at dei ønsker ei ny orientering om 1 år, for å sjå korleis systemet er tatt i bruk i organisasjonen. 16.11.16: Orienteringa som var etterspurt til dagens møte vert utsatt til etter nyttår, og vert etter tilråding frå adm.sjefen, halde samstundes med orienteringa om «Tilsyn med internkontrollsystem for avgrensing av tvang og makt for utviklings-hemma» 14.02.17: Ass.adm.sjef Rune Håseth orienterte utvalet i dagens møte jf. OS 06/17. Utvalet ønsker ein ny statusrapport i KU-møte 22.11.17. 22.11.17: Rune Håseth orienterte i dagens møte jf. OS 28/17. Utvalet ønsker ei ny

24.02.15 Forvaltningsrevisjonsprosjekt «Samhandlingsreformen i Vestnes kommune Ansvar: Rev./sekr.	Kontrollutvalet vedtok i møte 13.12.13 å bestille forvaltningsrevisjonsprosjekt-et «Samhandlingsreformen i Vestnes kommune». Prosjektplanen vart handsama i møte 08.09.14 sak 26/14.	orientering for sommaren 2018. 24.06.15: Rapporten vart lagt fram i dagens møte sak PS 18/15. 14.02.17: Adm.sjefen har informert revisjonen om at dei treng meir tid for å svare ut alle anbefalingane. KU vil få sak om oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjektet i neste møte. 02.05.17: Kontrollutvalet handsama oppfølging av forv.rev.rapporten i dagens møte, jf. sak 13/17. Utvalet ønskjer å følgje attståande arbeid med tilrådingane.
24.06.15 Oppfølging av A-feil etter tilstandsvurdering av alle leikeplassar Ansvar: Adm./sekr	Kontrollutvalet forventar at kommunen har rutinar på straks å fjerne/ufbetre leikeapparat med A-feil. Kontrollutvalet ønskjer ei ny orientering om oppfølging av tilstandsrapporten i neste møte, samt orientering om ansvaret til kommunen knytt til andre leikeapparat i kommunen t.d. i regi av velföreiningar.	17.09.15: Orientering gitt av administrasjonen i dagens møte , jf. Orienteringssak OS 19/15. Kontrollutvalet ønskjer ny orientering om status om 1 år. 16.11.16: Driftsleiar Mona Johansen orienterte i dagens møte jf. OS 17/16. Utvalet ønskjer å få tilsendt liste som er laga med oversikt over leikeapparata og type feil som var avdekka ved siste kontroll. 14.02.17: KU fekk liste over feil etter siste tilstandsvurdering vedlagt sakspira til dagens møte jf. sak 07/17. Kontrollutvalet vel å avslutte oppfølging av denne saka.
26.05.16 Tilsyn med internkontrollsystem for avgrensing av tvang og makt for utviklingshemma Ansvar: Adm./sekr	Det vert i Vestnes kommune si årsmelding 2015 gjeve informasjon om at kommunen framleis arbeider med å lukke avvik som vart avdekt i tilsyn som fylkesmannen gjennom-førte i 2011 ved Bu- og habiliteringstenestene. Det vart avdekt alvorlig svikt i internkontroll og styrings-systemet til kommunen. Administrasjonssjefen forventar å få lukka avvika i løpet av våren 2016. Kontrollutvalet ønskjer å få ei orientering frå administrasjonen om dette området i kontrollutvalet sitt møte 16.11.16	16.11.16: Fylkesmannen har bede om meir dokumentasjon. Orienteringa vert etter tilråding frå adm.sjefen utsett til etter fylkesmannen har avslutta sitt tilsyn. 14.02.17: Einingsleiar for Bu- og habiliteringstenestene, Anna Balstad, orienterte utvalet i dagens møte jf. OS 07/17. KU ønskjer å følgje saka til fylkesmannen har gjort vedtak om å lukke tilsynet. 02.05.17: Utvalet ønskjer å skrive eit brev til fylkesmannen der det vert uttrykt missnøye med at kommunen har venta på svar frå FM sidan okt. 2016. Utvalsleiar og sekretær får fullmakt til utforme brevet. 12.06.17: Det vart 09.05.17 sendt brev frå kontrollutvalet (KU) til fylkesmannen (FM) der det vart etterlyst svar til kommunen. FM kalla i brev 19.05.17 inn kommunen til møte. Adm.sjef. orienterte KU frå dette møte, jf. OS 23/17. KU vil følgje saka til kommunen har fått svar på lukking av avvik frå tilsyn i 2011. 02.10.17: Avviket er lukka jf. brev frå fylkesmannen 05.07.17. Utvalet fekk orientering frå einingsleiar Anna Balstad i dagens møte jf. OS 25/17. Det er varsla nytt systemtilsyn i 2018. Kontrollutvalet

		vil holde seg orientert om resultatet av nytt tilsyn.
--	--	---

VESTNES KOMMUNE
Kontrollutvalet

Saksmappe: 2018-1535/01
Arkiv: 033
Saksbehandlar: Jane Anita Aspen
Dato: 12.2.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utval	Møtedato
PS 08/18	Kontrollutvalet	20.2.2018

EVENTUELT

**Planutvalet – PS 5/2018 Gnr. 56 bnr. 116 – Urimelig gebyr komposthall-Vestnes
Renovasjon AS**

Eit medlem i kontrollutvalet har blitt kontakta av ein innbyggjar som spør om det har blitt gjort ein gjennomgang av andre utbyggingssaker kor utbyggarar kanskje har betalt dette gebyrert som det er fatta vedtak om er urimeleg, eller om det vert gjort ein gjennomgang framover.

I vedtaket frå planutvalet vert arealgebyret redusert med 40 % av det totale arealgebyret for søkjaren. (frå 52 830,- til 21 000,-)

Vedtaket var samrøystes og i samsvar med innstilling frå administrasjonssjefen. 3 av 7 planmedlemmer melde spørsmål om sin habilitet då dei er partifeller (SP) med sakspart. Dei vart samrøystes funne habile.

Kontrollutvalsmedlemmet stiller spørsmål om dette er handtert slik at ein reduserer høve til mistenkeleggjing av forvaltninga i tilstrekkeleg grad.

Ved ein kvar kontakt til kontrollutvalet må utvalet ta stilling til om dette er ei sak som kontrollutvalet ønskjer å følgje opp. Dersom kontrollutvalet skal behandle ei oppmoding frå innbyggjarane, så bør utgangspunktet vere å undersøke om det kan tyde på svikt i den kommunale sakshandsaminga, eller at kommunen ikkje følgjer lover og retningslinjer. Dvs. fokus på systemkontroll.

Referat fra NKRF sin kontrollutvalgskonferanse

Deltakarane gir utvalet referat frå konferansen.

Aspen, Jane Anita

Fra: Stig Holmstrøm <sholmst@online.no>
Sendt: 29. januar 2018 11:13
Til: Aspen, Jane Anita
Emne: Fwd: PS 5/2018 planutvalget.
Vedlegg: ShowDmbDocument (2).pdf; ShowDmbDocument (1).pdf

Sender denne og en annen mail fra Dagfinn over til deg for vurdering.
Mener selv det ikke har skjedd noe kritikkverdig, men tar gjerne imot synspunkter!
Stig

Sendt fra min iPhone

Videresendt melding:

Fra: "Dagfinn Wiik" <dwiik@online.no>
Dato: 29. januar 2018 kl. 10.39.29 CET
Til: Stig Holmstrøm <stig.holmstrom51@gmail.com>
Kopi: "Stig Holmstrøm" <sholmst@online.no>
Emne: PS 5/2018 planutvalget.

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal	
Kommunens: 1535	
Dato: 29 JAN 2018	
Saks og Arkivkode: 1535	Løpnr: 044/18
Arkivkode: 047	Grunnlag:

Hei Stig,

Jeg ble kontaktet i helga om en sak fra planutvalget den 16.01.2018 :
PS 5/2018 Gnr 56 bnr 116 – Urimelig gebyr komposthall-Vestnes Renovasjon AS

Vedkommende som kontaktet meg ser saken som følger:

Gebyrsatsene i Vestnes er fastsatt av kommunestyret og her har man en sak hvor gruppeleder i Sp som har vært med å sette gebyrsatsene mener at gebyret er urimelig og søker om å få dette satt til 0.

Administrasjonssjefen innstiller til at arealgebyret blir redusert fra 52830.- til 40% av dette altså ca.21000, dette blir enstemmig vedtatt i planutvalget etter at 3 av 7 medlemmer fra Sp blir habilitetsvurdert og funnet habile.

Vedkommende spør meg om det har blitt gjort en gjennomgang av andre utbyggingssaker hvor utbyggere kanskje har betalt dette gebyret som av administrasjonssjef og planutvalg har fattet vedtak om er urimelig, eller om det vil bli gjort en gjennomgang fremover?

Han lurer også på om det i fremtiden fortsatt skal være sånn at den som kjenner irrgangene og systemet godt vil ha mulighet til å søke og deretter håpe på å være heldig med avstemmingen i planutvalget?

Min kommentar: Jeg ser at det blir henvist til fullmakter og regelverk og det er mulig at alt er gjort etter boka.

Men jeg stiller spørsmålet om dette er håndtert slik at man reduserer muligheten for mistenkeliggjøring av forvaltningen i tilstrekkelig grad?
Dette spesielt sett i lys av andre saker som er aktuelle nå.

Foreslår at denne saken tas med i vårt neste møte i kontrollutvalget.

Mvh

Saksprotokoll i Planutvalet - 16.01.2018

Vedtak:

1.

Planutvalet er samd i at arealgebyret er urimeleg sett i forhold til arbeid og kostnader kommunen har hatt med saka og reduserer arealgebyret til 40 % av det totale arealgebyret utrekna etter regulativet for saksbehandling.

Behandling:

Bjørn Inge Olsen (Sp), Gry Kristin Ødegård (Sp) og Julie Slenes Leine (Sp) melder spørsmål om sin habilitet då dei er partifeller med sakspart.

Alle tre medlemmane vart samrøysta erklært habile.

Avrøysting:

Innstillinga til administrasjonssjefen vart samrøysta vedteke.